

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארץ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעולם
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי
ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת נח תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגטון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

זבחים. פרק שלישי - כל הפסולין דף לה עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" - (שטיינזלץ)
רמז רש"י תוספות

אני לא אסתר: שיאסף אלא בתקבל בבלי: והוא נסתר. רבי יהודה מנא דרש שנתקבל
בבלי: ויזין חן, ומקביל לכולה: הייא. מהרה: באוהיה ה' לאוין בתיבי בדם חד לרם
התמצית כדאמרין בביתות בפ"ק (דף ק"ד) ר' יהודה אומר בבבית. התם יליף טעמא: אין
רם במפלל. דמן בבית לרבי יהודה לא בטיל ולקמן תנן לרם כל הובוסם שנתערבו

אף אני לא אומרת אלא בשתקבץ ככלי. והוא גופית, מנא ידע. כהנים ורזין, ועבדיו היא ומשתפכין. והלא דם התמצית מעורב בו, רבי יהודה למעמית, דאמר, דם התמצית קרי דם. והנני, דם התמצית, באוהרת, רבי יהודה אומר, בשרת. והאמר רבי אלעזר, מודה רבי יהודה לענין פשרה, שאינו מכפר, ונאמר (כי דרם הוא הנפש) 'י' חדים הוא נפש (כפר), וזהו שהתפשט יוצאה דם. קרי דם, שאין התפשט יוצא בו, אין קרי דם, אלא רבי יהודה למעמית, דאמר, אין דם מכפל דם. אמר להם רבי יהודה, דברירכם, למה פסקין העוהה. אמרו לו, שכן הוא לבני אהרן, שיהלכו עד ארפובותיהן בדם. והא דם, הוי חציצה. לח הוא, ולא הוי חציצה. (רמנ) [דנתיא], דרם ודרי' ודבש' והחלב, יבליש, חוצצין, לחין, אין חוצצין. והא קא מיפסוה מאנייה, (רמנ) [דנתיא], היו גריו ממשמשין עבר, עובדו פסולת. וכי תיקא דמלו' להו, ונתניא, 'מלו' כמלתא, שלא יחסר ושלא יתיר. בהולכת אברים לבבש, דלאו עבודה היא. ולא, ונתניא, וחקרבן חבון את הכל, זו חולכת אברים לבבש. אלא, בהולכת עצים למערכת, דלאו עבודה היא. ולעבודה, כיכי אולי. אולי אצטריכי: מושבה השוחט את הזבח, לאכול דבר שאין דרכו לאכול, ולחקטרי דבר שאין דרכו לחקטרי, פשר, ורבי אלעזר פוסל. לאכול דבר שדרכו לאכול, ולחקטרי דבר שדרכו לחקטרי, פחות מנחת, פשר. לאכול כחצי זית ולחקטרי כחצי זית, פשר. שאין אכילה וחקטרה מצטרפין השוחט את הזבח לאכול פצת מן העור, וכן החוטב, וכן חקפה, וכן האלל, וכן העצמות, וכן הגידין, וכן הפרצם, וכן הפלפים, חזי לזמנו וחזי למקומו, פשר, ואין חייבין עליהן משום פיגול, ונתר, ומבא. השוחט את המוקדשין לאכול שליל או שילא בחזין, לא פיגול. המולק את התורין לאכול בציצין בחזין, לא פיגול. חלב מוקדשין וביצי תורין, אין חייבין עליהן משום פיגול ונתר ושמא: **גמרא** אמר רבי אלעזר, יגיל בזבח, תנפל ויתפול בשליל לא תנפל הזבח.

פִּיגֵל בְּאֵלֶּל, תִּתְפַּלֵּל מוֹרָאָה. בְּמוֹרָאָה, לֹא תִתְפַּלֵּל אֵלֶּל. פִּיגֵל בְּאִמּוּרֵי, תִּתְפַּלֵּל פְּרִים.
בְּפְרִים, לֹא תִתְפַּלֵּל אִמּוּרִים. לִמְאָ מִסִּיעַ לִיה, וְשׁוּיִם, שְׂאֵם חִישָׁב בְּאִכִּילֵת פְּרִים
וּבִשְׂרָפְתָּ, לֹא עֲשֵׂה וְלֹא כִלֹּם. מֵאִי, לֹא, הֵא חִישָׁב בְּאִמּוּרִים, תִּתְפַּלֵּל פְּרִים. לֹא,

56 אבל לשרפון בבית הדשן כההחשבה למורח לא עשה כלום ומחשבתו הייתה שחן דרכו לאכול וישא ומחשבה שגמ נמי לא משאחשבת אבלית מחב קפיד החמנו
57 אבל שרפון לא לשון אבלית הוא ואע"ג דשרפון פירקין בלשון פירקין שחשבוהו אש למורח פיעל הוא וחששיו בלשון חששית בלשון חששית חשש: מ"א. לאו. ואי פליגי רבנן דאמרין פיעל
58 נהוג היה בכשר פרים עומע"ג אמר אבל חשב באימורין להקטירם למורח חששיו כל אחרדיהו אבלית מחב נחלשי ביה הפרים ליעש כרע כל אבלית:

אימורין

וְשֵׁמוֹ מִיָּוָה וּפְסָלָהּ בָּהּ לִיָּהּ פְּסָלָהּ. חִימָה וְלִישִׁינָה כְּדִמְשִׁינָה לְקֶמֶן פֶּרֶק טָבוֹל
 2 וְיָם (וְחָף עֵקֶד) דְּלִמְנָה מִחֻשְׁבָּה לֹא פְסָלָה לִיָּהּ פְּסָלָה וְיָלַד מְשֻׁם לֵדָא עֵבֶר לְמַשְׁמָשׁ הָא
 3 דְּבִעֵי ר' רִימִיָּה פ' טָבוֹל וְיָם לִיָּהּ מִזֶּה שְׁתֹּעִיל בְּפִרְסִים וְנִשְׁרָפִים וְעוֹד ל' דְּקִסְבָּר הֵשִׁים דְּאִי
 4 לִיָּהּ מִתְעַלָּת מִתְעִיל פִּיטֵל לֵעֲנֵן דְּאִי פִיטֵל בְּאִמְרוּרִים פִּיטֵל הִכְסֵר לֵב הַפְּחוּת:
לֵאבֹוֹל שְׁלִי אֶשְׁלִיָּא חֲרוּץ לֵב פִּיטֵל. דְּאִי פִיטֵל.

הא חישוב באימוריון, נתפסלו אימוריון עצמן: תא
שבע, פרים הנשחרים ושעירים הנשחרים, מועלין
בהן משהודקשו. נשחטו, הובשרו לפרסל כמבול וים
ובמחפור פפרים ובלנה. מאי לאו לינת בשר, ושמע
מזה, מנו דפסלה בלינה, פסלה בזה מחשבה. ו
לינת אימורים. ונתקדשו ספא, פולן מועלין בהן
על בית היצן עד שינתה בשר, מבבל דרישא, לינת
בשר. מידר אימור, הא כדבריהם, הא כדבריהם, רישא
אימורים וספא בשר. מיתבי (רבא) [רבא] ואלו
שאין מפליג, ואין מתפללין, צמר שבראש כבשים,
ישער שבזון תישים, העור, והרובט, והקופה, והאכל,
והמראה, והעצמות, והעידון, והקצבים, והפסלים,
והשילוי, והשילאי, והכל במקדשין, וביצי תורין,
[הכל] ואי חשילי ואי חשילי, ואי חשילי ואי חשילי

משום פיגול, נותר, וקמא, והפעלה מן בחוץ פטור. מאי לאו, לא מפלגין תיבה, ולא
מתפלגין מחמת זבח. לא, לא מפלגין את החוץ, ולא מתפלגין מחמת עצמן. אי הכי, לא
דקתינן סיפא, כיון לא מפלגין ולא מתפלגין, הא תו למה לי. ולשעמידה, אין תיבה עליו
משום פיגול, הא תו למה לי. אלא, אידי דבעי למיתנא נותר וקמא, תנא פיגול. הכא נמי,
אידי דבעי למיתנא הפעלה מן בחוץ, תנא נמי וכיון לא מפלגין ולא מתפלגין. רבא אמר,
אף אגן נמי תנינא, השוחט את המוקדשין לאכול שליל או שליף בחוץ, לא פיגול. והמולק
את התורים לאכול בציצה בחוץ, לא פיגול. והדר תני, חלב המוקדשין וביצי תורים, אין
חייב עליהן משום פיגול נותר וקמא. הא שליל ושליף, חייבים. אלא לאו, שמע מינה, כאן
מחמת תזבח, כאן מחמת עצמן. שמע מינה, תנן תחם, ובשלל מומין, רבי עקיבא מקשיר
בבעלי מומים. אמר רבי חיאי בר אבא אמר רבי יוחנן, לא הקשיר רבי עקיבא אלא בדורון
שעבדו, הואיל שקשירם בעופות, והוא שקשירם בקדשין את מוקן. (אמר רבי חיאי בר אבא)
ומודה רבי עקיבא בעולת נקבה, דכמאן דקדש מוקדש להקדשה דמי. מחיב רבי יורא, הפעלה
מן בחוץ, פטור. רבי מאימין, חייב. ותיבי משפחת לה, בעולת נקבה. אי אמרת בשלמא,
קסבר רבי עקיבא, עולת נקבה, אם עלתה לא תרד, הא מני, רבי עקיבא היא. אלא אי
אמרת, אם עלתה תרד, הא מני אימא, הפעלה מן בחוץ, פטור. הא מאמורי אימין,
חייב. והא 'מין' קטני, ואימין דיומאי דידהו. אלא אימא, הפעלה מאמוריהן בחוץ, פטור.
הא מאמורי אימין, חייב: **משנה** שהסב על מנת להניח את דמו או אמוריו למקור, או
להוציאן לחוץ, רבי יהודה פוסל, והכמים מקשירין. על מנת ליתן על גבי הקבש, שלא
כנגד היסוד, וליתן את הניתנים למעול למשה, ואת הניתנים למשה למעול, ואת הניתנים

[illegible]

אבל אל בשר שאן מתפלג דברד שהוא גופו (של)
אברהם לענין פלגין אל חשיב נמי אברהם לענין
הוא אברהם בפניו ולי' ובחפזו **בצורם**. אם נשנו ג' 2
הם יא' אל' לינת גמ' קתני שאם לו נפסל ודהו
למשחבת לינה שפסולת בבשר ודור נמי והדיא 3
דחשב אבשר עשורו אל תדוק מינה דהא 4
מתחבב דאבשר דאבשר דאבשר עיב ובריתא 5
לעיל גמי תניא בהדיא ושון שאם חישב לאכול 6
פרס אל עשה חשבא אפילו לפסול מידו דהא 7
ידיקון מינה דמחבבת לינת אימורם מפלגת 8
הבשר ברבי אלעזר: **א** לינת **אימורם**. מפלגת 9
הפסלה דאימורם ופסלים בלינה קתני ודברותיה 10
פשוט מינה דמחבבת לינת אימורם מפלגת 11
באמרוק: **ה** שיתין **א** **הבשר**. שיתין בנס 12
מועיל ולג' משיתוק דאי' הוה היה דבר 13
ענשיתא מיתור ואין מעילין בו אבל דע שיתוק 14
דבשרו דהוה דבר צורך ערבתה גופה דבר 15
מקשר ה' ולא **מפגלין**. לקמייה נשרה ליה 16
צמי **בצורם** בבשרם ושיתין שיתוק **תשיב**. 17
איטעורן לאבסומענין אל מתיא משחבת בכל 18
משום דעור ארעא קרב עמ' חשבא שניתי בדר 19
הפטס כדתיא בדשוחט (תולין כו.) מנין 20
לכרות הראש שכבר נחתו ומתיא תיב מחבבת 21
הקשרה בתוך מיתא אל מתיא משחבת **אם** 22
חישב חקשיק למדור ולא דברו לחקשיק דהא 23
דבר א' עמ' דידן ק' תיב חל' כ' **זמבון** (לקמן) 24
אם פה: **הזמורין**. ש' עוף החלל ש' בדמה 25
הדובר ולי' דהינין שלח: **הזמורין**. 26
שכדי נקבה דבר **גסי** למייתא הבא 27
ובחוסתא כ' שניהי כולן אל מפגלין 28
ומתפלגין ואין חיבין עילין משום פיגול ותר 29
וטמא הובעלה מן חלקן פסור דיה' לגיטא 30
וגמ' טמא ולא אל מפגלין את הובא לו 31
ומתפלגין מחמת חובא אל מפגלין את הובא 32
אל מפגלין מחמת עצמן א' הכי את דקשרי 33
סיפא כולן אל מפגלין ולא מתפלגין את 34
למה לו ליעשיקין אין חיבין עילין משום פיגול 35
אין למה לו אלא אידי דעלוי למייתן נתר וטמא 36
אין פגול דיה' אידי דעלוי נתר וטמא 37
כ' אין חיבין עילין משום פיגול אם חישב 38
פסור איהו נאולו חולצתו מן החיך 39
בטח איהו ראויי לפתח אל מלע (וה' **זמ**) 40
לאו אין מפגלין את הובא אם זרק עי' לאכול 41
אל חקשיק נאולו ערוץ לזמנם חשב: **הש'** 42
מתפלגין מתפגל חובא אם חישב לאכול מבשר 43
הובא או חקשיק (מתמא) איטעורן ערוץ לזמנ 44
אל מתפלגו ערוץ ליעשב באכילתו כרת וחובתא 45
אל מתפלגו ערוץ ליעשב באכילתו כרת וחובתא 46
אל מתפלגו ערוץ ליעשב באכילתו כרת וחובתא 47
אל מתפלגו ערוץ ליעשב באכילתו כרת וחובתא 48
אל מתפלגו ערוץ ליעשב באכילתו כרת וחובתא 49

49 לֹא־לִי וְלִשְׁמִרָתִי אֶן חִיבִין עֲלֵיהֶם שְׂמוֹת שְׂמִילִם. פֶּסֶם.
 50 הַמְדַּלְּמָה לְהַמְדִּילָהּ שֶׁנֶּחֱדָה לָהּ חֵיבִין דְּרֹאֲרֵי הַמְדַּלְּמָה
 51 וְהַמְדִּילָהּ אֶת שְׂמִילֵי וְשִׂילֵי אֲחֵיהֶּי. חֵיבִין. דְּרֹאֲרֵי שְׂמוֹת פֶּסֶם
 52 אֵלֶּם אֵם עֵלֹ אֶל יֶרֶד בִּפְרָם הַמְּחֹבֶת מִבְּשִׁיר. אֵם עֵלֹ
 53 וְיִרְדֹּה אֶל לַפְחֹר הַרְּחִיב בְּכַדְרוֹת. חֵיבִין. חֵיבִין. שִׂילֵי
 54 אֶת כָּלֹא אֲלֵהֶם דְּרֹאֲרֵי תַּחֲמִים יֶד בְּכֶךְ. בְּכַסְמִים
 55 הַמְּחֹבֶת אֵם עֵלֹ אֶל יֶרֶד. וְהָאֵם שְׂקִים הַקֶּשֶׁן אֵת
 56 לְהַמְכִּירָם בְּפֶסֶם הַמְּחֹבֶת וְחֵיבִין אֵל עֲמִילֵת לֵבָר
 57 רֹכֵם אֲחֵת הַמַּעֲלֵת מִן מִזְבֵּחַ. בְּרִיבְרִית לֵבָר עֲלֵת לֵבָר
 58 (נֶחֱמָה) חֵיבִין יִזְרֹת כְּבֹד וְכֹלִית הָאֲמֹרִים בְּאֵשׁ מִזְבֵּחַ
 59 הַמַּעֲלֵת לֵבָר מִתְּחִילָה פֶּסֶם חֵיבִין חֵיבִין בִּפְרָם הַמְּחֹבֶת
 60 שְׂמוֹת עֵלֹ אֶת פֶּסֶם הָאֲמֹרִים אֶת אֲמִיּוֹן חֵיבִין
 61 אִימָנָה אֶת אֲמִיּוֹן אִימֹן חֵיבִין וְשִׁבְלָמָן אֶת חֲסִטָּא
 62 וְשִׁבְלָמָן עֵלֹ אֶת חֲסִטָּא אֶת חֲסִטָּא. רַבִּי עֲזַרְיָהּ.
 63 אֶת כָּלֹא מִנְּחֹלָה

זבחים. פרק שלישי – כל הפסולין דף לו עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רנא

תרי כתיבי בנותר. חד בפסח דחד בתורה ותמימי דריש באא איני תמסח יחיי ליה
שלמי פסח. פירשתי בפ"ק סטון לחתולתו (לעיל ט.ו.) **שיאכלוהו**
 טעמא ויחייבוהו טעמא דבחה גופיה מי מפסל. פי' בקונט' דהאי יקריבוהו באמורין קאמר
 ולא בדם דזמאי ידאכלוהו בשער דאם אכלו טמאין ואי ערלים וזב שוקר דזמ תכליתו מי

בפנים בחוץ, ואת הניתנין בחוץ בפנים, שיאכלוהו
ממאמם, שקריבוהו ממאמם, שיאכלוהו ערלים,
וישקריבוהו ערלים, לשבר עצמות הפסח, לאכול
הימנו נא, ולערב דמנו בדם הפסולים, פשר, שאין
מחשבה פוסלת אלא בחוץ למנוה וחוץ למקומו,
והפסח והחפאת שלא לשמן: נזמרא מאי טעמא
דרבי יהודה, אמר רבי אלעזר, תרי קראי תריבי
בזרוב, תרוב אחר אומר לא יניח מִמֶּנּוּ עד בקר, אם אינו
ענין להניח, תנינו לענין מִמֶּנּוּ הוינו. ורבי יהודה,
האי קרא לחכי הוא דאָתא, האי מִמֶּנּוּ ליה לבדחניא
אִבְשֶׁר וְזָבַח תֹּדֶת שְׁלָמִיו, לְמַדְנֵהוּ לְתוֹדֶת שְׁאֵבֶלֶת
לְיוֹם וְלָיְלָה. חליפין, וולדות, תמורות מנין. תלמוד
לומר אִבְשֶׁר, חפאת ואָשֶׁם, מנין. תלמוד לומר 'וְזָבַח'
וְזָבַח לְרֵבּוֹת שְׁלָמִיו נוֹר וְשְׁלָמִי פסח. תלמוד לומר
'שְׁלָמִיו' לחמי תודה וולות ורקיקים שְׁבִיזר, מנין.
תלמוד לומר קָרְבְּנוֹ, כולן קורא אני בָּהֶן 'לא יניח.'
אם בן, לימא קרא לא תותרו, מאי 'לא יניח,' אם
אינו ענין להניח, תנינו ענין לְמַחֲשַׁבֶּת הוינו. תהינח
יהודה, סבבא הוא. דתניא, אִמָּר לָהֶם רבי יהודה, רבי
אתם מודים שֶׁאֵם הוינו לְמַחֵר שְׁהוּא פסול, אף חישוב
לְהַיָּחוּ לְמַחֵר, פסול. אלא, טעמא דרבי יהודה, סבבא
הוא. וְנִפְלְאוּ נִמְי רבי יהודה, בכולוהו בְּהִי נִפְלְאוּ,
בְּשׁוֹבֵר עֲצָמוֹת הַפֶּסֶח וְלֹאֲכֹל מִמֶּנּוּ נא, ויִבְחָא גּוֹפִיָּה
מי מִפְסִיל. על מנת שיאכלוהו ממאמם ושקריבוהו
ממאמם, ויִבְחָא גּוֹפִיָּה מי מִפְסִיל. שיאכלוהו ערלים
וישקריבוהו ערלים, ויִבְחָא גּוֹפִיָּה מי מִפְסִיל. לִישָׁנָא
אחרניא, כל כְּמִינֵיהּ. לְעֵרֵב דָּמֶן בְּדָם הַפְּסוּלִין, רבי
יהודה לְטַעְמֵיהּ, דְּאָמַר אֵין דָּם בְּכַפֵּל דָּם. לִיתֵן אֵת
הַנִּתְּנִיָּה לְמַעֲלֵה הַפֶּסֶח, לְמַחֵר מִמֶּנּוּ, רבי יהודה
לְטַעְמֵיהּ, דְּאָמַר שְׁלֵא לְמַקְוֶמוֹ נִמְי, מְקוֹמָא קִרְיָא
בִּיה. וְלִפְלֹג בְּנִיתִינָן בְּפִינָם שִׁתְּנָן בְּחוּץ, וְהַנִּיתִינָן
בְּחוּץ שִׁתְּנָן בְּפִינָם. קָסֶבֶר רבי יהודה, בְּעִינָן מְקוֹם
שִׁיחָא מְשׁוּלָּשׁ בְּדָם בְּפִשֶׁר וּבְאִמּוּרִין. וְגַם אִית לִיה
לְרִבִּי יְהוּדָה הָאֵי סְבָרָא, וְהַתְּנִיא, רבי יהודה אִמָּר
דְּבָר עַר, רִיבָּה כָּאֵן חֲפָאֵת שִׁשְׁחָתָה בְּדָרוֹם, וְחֲפָאֵת
שִׁבְגָנָהּ דְּבָמָה לְפָנִים, פְּסוּלָּה. וְלִית (וְלִיה) לְרִבִּי יְהוּדָה
(שלישי) [האי סְבָרָא], וְהָתֵינן אִמָּר רבי יהודה, הַכֵּנִים
בְּשׁוֹנָן, פֶּשֶׁר. הָאֵא מְבוּזָה, פְּסוּלָּה, וְקִיָּמָא לָן בְּשִׁפְכִיר.
הַשָּׂמָא, וְזִמָּה הָתֵם עֵינֵי עֵינֵי, אִי כִּיפֵר אֵין, אִי לֹא
כִּיפֵר לֹא. הָכָא דְּחִשְׁבִּיב חֲשׁוּב, לֹא כָּל שֶׁנָּה, תְּרִי תְּנָא, וְאֵלִיפָא דְּרִבִּי יְהוּדָה, וְסָבֵר רבי יהודה,
חֲפָאֵת שִׁשְׁחָתָה בְּדָרוֹם יִהָא חֵיב, וְהַתְּנִיא, רבי יהודה אִמָּר, כֹּל חֲפָאֵת שִׁשְׁחָתָה בְּדָרוֹם
יִהָא

שיאכלוהו

נמ' תרי קראי כתיבי בנותר. חד בפסח דחד בתורה חליפין. מפרשי תורתו ואבדה
 והפריש ארית תחתיה ונמצאת דרשאנהו דהיא שניה חליפי תורה וקריבה וולדות
 תמורה. ולד תורה והמותר תורה וכולן קריבין כראמור בבכורות (דף יד.) רק קדשין אלו
 ותמורתם דאם היה רק אלו והולדות בכולן אני קורא בזה חשא ובאת ונא: ת"ל ובשר.
 דהנה ליה למכתב תורתם כינוי יאכלוהו ליה

קרא יתירא לדרשא: שלמי נזיר. איל נזיר העתון
 להם מותרת. ושלמי פסח. וניתנת ארבעה עשר
 אבל שלמים בעלמא לא מצי לרביי דהא תיבא
 הדיא בזה שני ימים וזבחם וזבחם וזבחם
 ומותרת: דה"ג א"כ לימא קרא לא תותרו.
 הדיא בכל שאר התרומות לשון נותר. ועוד
 טעמא דר' יהודה ע"כ סבבא הוא. ולא מרבי
 דקרא אלא ס"ל דהואיל ומפסיל בהרעאה
 ובויתא מפסיל נמי במחשבת הרעאה הדינה
 שאם תניה למחר שהוא פסול. דדם נפסל
 בשקיעת היום: ונפול נמי י' יהודה בביתו.
 הואיל וטעמא מרוא סברא הוא נפלוז בכולוהו
 דקר דמתי' דקתי' כשר ומשקנין דחי מיתיהו
 נפלוז: נמי כפיסיל. אם איה שובר את
 העצמות או אוכל את שקריבוהו ממאמם י'
 כפיסיל. דהאי יקריבוהו באמורין קאמר דזמאי
 ידאכלוהו בבשר וכן אם יאכלו טמאים או
 ערלים אלא שזוקר דם בכולנו מזה הדין הקרבן
 למפרע מלמרות: דהי' לישנא אחרניא כל
 בפיניה. מי ישמע לו להקריבוהו בפסול הביתים
 טמאים אלא ישמע לו וכן הערלים להקריב
 למזבח בעיניהו או לאכול קדש בעיניהו הקרבן
 אֵין מחשבתו מחשבת דברד תהלי' באחרים
 קריב דמן בדם בן. כולי' האי משניתי כלומר
 ואי אִפְלִיג לְבַרְעֵה דמה' אם אֵין דם במסל' דם
 וכן קריבוהו לא פסול מחשבת עירוב ונמ' לא
 פסיל: ליתן את הניתנין ב'. לפיכך במחשבת
 שבת במקומו ר' יהודה לְטַעְמֵיהּ. דאמר אפילו
 הדיא חוץ למקומו לא מפסיל ויבחה ויבחה
 דשלא במקומו במקומו דמי בפ"כ (לעיל כו.)
 דאוקסומא מנתנית דרשש' ליתן את הניתנין
 למטה למעלה ב' דס"ל לתנא במשכנו
 במקומו דמי ומסקנא מדי' דהוא אמוחש
 הניח ואליבא דר' יהודה: ולפניו בליהן את
 הניתנין בפנים בחוץ. והניתנין בחוץ שחשש את
 בפנים כי חשש דרשש ודאי אי וזה ידב חטאת
 הדיעננה בפנים מפסיל דרביי וכל חטאת
 אשר יזבא וגו' ויקראו ו' קסבר רבי יהודה.
 מחשבת ליתן את הניתנין בחוץ בפנים לא פסיל
 דבזי מחשבת חוץ דלמנו חבוש שלמי דרשש
 דהיינו אתו חוץ משולש בדם ובשר ואמורין
 דרשש חוץ לערוה ממש בשבעת היתר הבמות
 נשולש לכל אלא חליפין גויה תבוחב ופסול
 חוץ למקומו אבל להבטיח לפנים לאו מחשבה
 הוא: דבר קר. אל תבנה לה אלהיך שור ושה
 אשר יזבא וזהו מום וגו' ריבה כאן אודותה ולא
 שרשח דהיינו בזה שחשש ששכבס דמה
 לפנים ב'. כלומר לא תבנוהו ע"מ להבטיח דמה
 שחשש ולאו הבטחה ממש מקומו ליה אלא
 במחשבת חוץ דלמנו חבוש קאי וקא קרי ליה
 דבר עד אלמא מפסיל: הבנים בשונג כשר.
 בפרק כל הביתים שנתערבו וקיימין לן והם
 בגמרא בשלוח פירקין דהא דייקתין דא מוזי
 פסול בשכירי' בשונג מננו בן מנחם הפנימי
 הוא דקפסיל רבי יהודה ולא מפסיל בהבטחה
 והשאת דמה ב'. דאיכא למשמע מניה דכל
 שכן במחשבת הבטח לא פסיל:
 יחא

וְהָא חַיִּיב, תַּלְמוּד לֹאִמְרָא לֹא תִּנְחַם לֹה' אֶלְחִיד שׁוּר
וְשֶׁה' וְגו' כֹּל דְּבַר רַע, עַל דְּבַר רַע אִתְּהָ מַחֲבִיב,
וְאִי אִתְּהָ מַחֲבִיב עַל תְּפִלָּתָא שֶׁשִּׁמְכֶה בְּדִרוּם. תְּרִי
תִּנְחָא אֵילָבָא דְרַבִּי יְהוּדָה, אִמְר רַבִּי אַבָּא, וְנִזְדַּר רַבִּי
יְהוּדָה שֶׁחֲזָר וְקִבְעוּ לִפְגִּיול. אִמְר רַבָּא, תַּרְע דְּפִגְיול
לִפְגִּי יִרְשָׁקָא, לֹא כְּלָמֵם הוּא, וְאִתְּרִי וִירְשָׁקָא וְקִבְעָה לֹה
כְּפִגְיול לֹה אִי הוּא, חֲתִיבָה רַבִּי מַחֲבִיב חַיִּיב. אִתְּרִי
תְּרִי מַחֲבִיבֻת. וְאִתְּרִיבָה בֵּר הֵינָּה לְרַבִּי אַבָּא, לֹה
אִתְּרִיבִינָּה לְמַעְלָה לְמַסָּה, לְמַסָּה לְמַעְלָה, לְאִתְּרִי
כְּשֶׁר. חוּר וְחִישְׁב חוּר לְמַקְוִמוֹ, פְּסוּל וְאִין בּוֹ כֶּרֶת.
חוּר לִמְנֵה, פִּגְיול וְחִישְׁבִּין עֲלִיו כֶּרֶת. לְמַחָה, פְּסוּל.
חוּר וְחִישְׁב בֵּין חוּר לִמְנֵה בֵּין חוּר לְמַקְוִמוֹ, פְּסוּל
וְאִין בּוֹ כֶּרֶת. תִּיּוּבְתָא דְרַבִּי אַבָּא, תִּיּוּבְתָא. אִמְר
רַב חֲסִידָא אִמְר רַבִּינָא בֵּר סִילָא, חִישְׁב שְׂאִיכְלָהוּ
מִמָּאִים לְמַחָה. חַיִּיב. אִמְר רַבָּא, תַּרְע דְּכֶשֶׁר לִפְגִּי
יִרְשָׁקָא, לֹה חוּר, וְכֹחַ מַחֲבִיב בֵּיה מִפְּסִיל. לֹה אִי הוּא,
תֵּהֵם וִירִק וְנִזְדַּר, מַחֲבִיב לֹא מִחֻי כְּלָל. אִמְר רַבָּא,
חֲסִידָא, מִרְחָלָא כְּפֻיּוּמִי דְרַב דִּימִי בֵּר חִינָנָא, כְּשֶׁר
פְּסָח שְׁלֵא הִרְצָה, וְלִחְמִי תוֹדָה שְׁלֵא הוּרִימָא, חִישְׁבִּין
עֲלִיתִין מִשּׁוּם טוֹמְאָה. אִמְר רַבָּא, תַּרְע דְּהִנְיָא אִשְׁשֵׁר

מנין ליתנין על מבח הדחיין שנתן מונח
אחת כיפר. כדלמאדא אחת
שמוא הלא חייב למכשיר בחטאת לקמן
ובפר א"פ' שלא אתן אלל אחד לא צריך א"ר
לדא קרבוט וכן משמע בסוף שמעתיין דקאמור
בשר תנאי מופקיע ליה לאהי ודבר הדין
ישפך לדרשא אמריין על הדינתינ על מבח
הדחיין שנתן במתנה אחת שכופר מנא לדו
כסיר לדא חבית לאל אמריין אף חטאת
במתנה אחת כיפר לכולו חטאת ונראה
דאחיא א"פ' כבד וקסבר דאחא תנא לא ילפינן
מחטאת למשום דשתי מתנות שדן ארביד דשאר
מתנות ילפי' בפ' אידומו מקומן (לקמן דף גג)
ומתיבא כסבי דהוא אמריין ששון אשון הובוט
במתנה אחת ואלא כיפר א' נמי משום דטובא
סביב חטאת וזה לעכב ולקמן נמי אמרי' ובפר
ובפר ובפר ומע הדין כר מה דמנא האמריין
לנשה שנתן מונח אחת כיפר אף דמישע למעלה
לדא

הדרך על כל הפסולין

הדרין עלך כל הפסולין

13 וְלֹא שֵׁנָה מִשְׁתַּבְּחָהוּ הָאֲדָמָה וְהָאֵרֶץ
 14 שֶׁלֹּשׁ פִּעֻלָּה תִּירַם מִשְׁתַּבְּחָהוּ וְהָאֲדָמָה שֶׁם
 15 הָיָה שֶׁם פִּעֻלָּה שֶׁם: בְּדִמְיוֹנֵי מִבְּנֵי
 16 הָרָבָל לִפְנֵי פֶסֶל: וְהֵשֵׁב יָתִיד לְמֹרֶת אֵת
 17 לְמֹטֶה לְמַעַל וְהָאֲדָמָה אֶפְרָיִם בָּקִיעַ שֶׁם מִשּׁוֹם
 18 יִתְּנֶה כְּרִי יְהִידֶהוּ וְלֹא מִשּׁוֹם מִשְׁתַּבְּחָה
 19 שֶׁרָאָה רֹאשׁ אֵת פִּעֻלָּה מִכִּבְּעִי לֵיחַ אֲמַנָּה לֹא
 20 לְמִן וְהִרְקֵה לֵב מִשְׁתַּבְּחָה בִּלְבָבָהּ לֹא אֵת
 21 יִגְוֹל וְקִתְּנִי חֹזֶר וְחֹשֶׁב בִּלְבָבָהּ לֹא אֲמַנָּה לֹא
 22 שֶׁתִּפְּעֵל: הַיֵּשֶׁב אִשְׁכְּלֹתָי מִסָּבִים לִפְנֵי:
 23 אֲמַנְרֹן וְלֹא מִשְׁתַּבְּחָה אֵת אֲדָמִית
 24 לֹא אֵחָא וְהָיָה מִשְׁתַּבְּחָה מִשְׁתַּבְּחָה פֶסֶל:
 25 מִשְׁתַּבְּחָה אֲבִילֹת פֶּסֶל לֹא מִפְּקֵי מִיָּד
 26 שֶׁרָאָה מִשְׁתַּבְּחָה יִתְּנֶה לְמַקְוֶהוּ (לְמַנְהוּ) וְהָאֵרֶץ
 27 שֶׁנִּי וְהִרְקֵה לֵב אֲחִי לְאֲבִילֵי הָאֲדָמָה
 28 הֵנִי וְהִרְקֵה לֵב לְאֲבִילֵי הָאֲדָמָה מִגְּבִיל הַשָּׂדֶה
 29 וְהִרְקֵה לְמַרְאֵי אֵת בָּלָא שׁוֹם פִּעֻלָּה: חָתָם וְרִיק
 30 וְאִשְׁתַּבְּחָה לְמַרְאֵי אֵת בָּלָא שׁוֹם פִּעֻלָּה שֶׁרָאָה
 31 יִשְׂרָאֵל לִבְלִילֵי: שֵׁם הָרוּרִים: בֵּית הַחַלּוֹת
 32 וְתֹכֵן מִנְּהֶם אֲמַנְהֶם מִיָּנִין שֶׁבֶר רִבְתִּי
 33 מִנְּנֵט אֶדָּם מִכָּל קָרֵבן חֲרוּמֵהוּ וְנִי וְיִקְרָא
 34 שֶׁם: מִשְׁכָּח: אֵת אֲבִילֵי מִשְׁמַתָּה חָתָם וְאִנְיָ
 35 שְׁטָאן גִּינֵר לְמַרְאֵי אֵת דִּיבְעֵן עֵלֶי
 36 שְׁטָאן הָאֵי נִינּוּ דִּיבְעֵן: אֵת נִינּוּ דִּיבְעֵן
 37 קָרְנֵן בִּיהַ וְאִנְיָ: דִּקָּא פֶסֶל נֶאֱבָל אֲמַנָּה
 38 לְמִן: תְּחַדְּדֵה עַד שִׁירֹמָה: דִּקָּא אֵת אֲשֶׁר לֹא
 39 אִמּוּרֵי מִקְשֵׁי קִלְיִם לְמַטְמָא: וְהִשְׁכַּח
 40 אֲמַכָּב מִשְׁכֵּם וְכֹחַ הַשְּׁלֵמִים אִשְׁרֵי לֹא:
 41 יִתְּנֶה: לְהַתִּיבִים בְּרַח הָאֲבִילֵן מִשְׁמַתָּה חָתָם
 42 יִתְּנֶה: יִתְּנֶה אֵת לְמַרְאֵי הָרִבְדִּי שְׁטָאן
 43 עֲלֵה לְמִדָּה

44 בית שמאי אומרים: מתנה אחת, וזריקה אחת
45 כיפר אע"פ שרחוב טעונים שתי מתנות שזך
46 ארבעה ובהפאה שתי מתנות אצבע
47 ממש ובגדור ליתף טעמא: ליתף, חטאת לכל
48 חובשים לבית הלל ולבית שמאי שאר ודאים
49 חוץ חטאתות נאן את הכשר להשיב אחר מנפלה: פטיל
50 לארשונה שכבר קרבו כל מתירי: שחירי אחת מכל המתנות לא כ"פ. כדלפיך בברייתא
51 וזלן חתקן בחשיהא וחתת שלא בתקא כגון שנתנה במחשבת חוץ למקומו ואז חוץ לזמנו
52 יושפך. שפיהא אחת משמע דלא כתיב כסבין דילפנן מניה שתי מתנות שזך
53 וחתו: נמי!
54

י"ט
יום. פרק רביעי - בית שמאי דף לז עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)
תוספות

מנין. שכל הדמים של כל הקרבנות שטענים מתן דם ליסוד אם נשאר מן הדם בבלי
לאחר שזרק שתי מתנותיו שצריך לשופכו ליסוד ואע"פ שלא נאמר שפיכת שירים אלא
בחטאת; והנשאר בדם וגו'. בחטאת העוף כתיב והנשאר ימצה הוה ליה למכתב; ומה
תלמוד לומר בדם כו' אלא קל הניתנין מתן ארבע. היינו חטאת שטעונה ארבע מתנות

5 על ארבע קרנות ובתנאט כתיבי שדיים
 6 לשיפיה: לימד על דהם שפשיא בער
 7 כלום לארז עיקר וריקתן הנשאר אצלסיה:
 8 מנין ליתנין בוריקה. כל הדמים שכתוב בהן
 9 וריקה גנון עולה ושלמינן ואסא דכתיב בזה
 10 חורק וזכור דכתיב בזה ואת דמם חורק
 11 (במברר) כי וכל חורק מרדוק משבע שחורק
 12 הכלי למובח למרדוק שפיה. שמד אצל הדיוד
 13 ושופר. ודס ובזיק ישיפ. כל הברס במשבע
 14 ביד כרית הפסח פטר את זה וזה. חונת
 15 ארבעה עשר שבהם עס הפסח שחבורה
 16 מרובה ושנוני בתוספתא פדסוס על הפסח הוא
 17 אומר רוחא פטר קדשו במשבע רעונו לאכול
 18 הפסח וכל הזבח וזה אומר ראי קדשו
 19 במצותיו רענו לאכול את הזבח ואם בידך על
 20 הפסח פטר את הזבח על הזבח לא פטר את
 21 הפסח. וקסיד פבסלס נמי הכי פמורש קדסר
 22 רבי ישמעאל וריקה בכלל פסח שפיה כדאמר לעיל
 23 מנין ליתנין בוריקה ויתנין בשפיה יאע מתן
 24 מתן דס שלמינן שכתוב בהן וריקה בכלל מתן
 25 פסח שכתוב בהן שפיה דאמרינן לקמן וכו' בידך
 26 על הפסח פטר את הזבח שחובת בכלל פסח
 27 אבל בידך על הזבח לא פטר את הפסח שלא
 28 מצעו ליתנין בשפיה שפשיא בוריקה הזכר
 29 אין בכלל בלמינן ר' קישא אומר אין זו
 30 פושיא את. וזלית ליה ליתנין בוריקה שנתן
 31 בשפיה יאע ודא פסח שפיה מרס ובזיק
 32 ישפן נפקא לן לקמן ורתיא לא דרית משת
 33 לקמן פריך לרבי ישמעאל ודא ידרשת ליה
 34 להכי ולהכי ונתא דברייחא קמייחא סבר לה
 35 סריב קמיה ברא דאין וריקה בכלל שפיה
 36 אבל פסחא בשפיה לא כסריא ליה בחוזה
 37 דדא לא מייחית ליה קרא דמביעא ליה לכל
 38 היתנין מובחא הדינן שנתן מנחת אחת כיפר
 39 הזכי בשפיעתו: כפי לה כיבי יוסי
 40 תגלי. דאמר פסח בוריקה נתפא ליה מרס
 41 דמס דלא כתיב נדס דלקיו אכסור לחודה: וזו
 42 ישמעאל האי קרא. דודס ובזיק ישיפ. שפיה ליה
 43 להכי ולהכי. בתניא דרדש ליה ליתנין בוריקה

שנתן בשפיכה דעל כרחק כ"ע לא אתאי דאם קן אמאי אן פסטר אן חובב האילי
ותלמיס ככלל פסח ואי נסבידי ליה ל"ר עקיבא בסבורי קר"י יתגלי ל"ר שכן
דשנדיס פטריח וזה ודקדשה ליה וזה לפסח בשפיכה ירי **תנא אמאי** ל"ר
ששקאל. דמאן דיליק ליה לפסח בשפיכה ליה פסטר אן חובב אלו פליגי רבי
שמעאל ארי' עקיבא בנאי מין דפסח בשפיכה מנאי קר' וליח ון לית קן למיפק מנה
ניתין בבורקה כשרים בשפיכה אמאי דאית ליה פלגותא ליה פסח בשפיכה אלא
בורקה בשפיכה מיהוד פסח עקא וזה מפל ון להכי אן חוב פטריח פסטר אלא
פסטר אן חובב ופספס דיהשילי יתשנא אמר כזה בשלמא **רבי ישעאל**. דמפיק מתן
מסח דנפק ודשקף דהוי לשון רבי דממס וחלבוס בבכור מוקי לה ובכשרו חבב
ועו אדאן תשקן לשון רביא אמאי וקאי לשון רבי דבשרא חיי קן דשקף ליה חבב
שור ובכר כשב ובכר ע' **אמאי** לרבי יוסי תגלי. דאית ליה בכור לשון חייד וקרא דנקט
לשון רבי משום משח ומשח וקט לה דמנעא פסטיס לן טאזניה מנעא לכרן אלא
בעלים אבלי ליה חסן **אמאי**. ודבשרא. דאמאי ודשקף ודשקף אמאי **חיי** ודשקף **חיי**.
כלומר לעולם לשון רביא דנקט קרא קמו לא אמני דבכרות אן דכולן בלשון חד בכור
מפיק ליה חסן וחלבוס לרבות מעשר פסח ולשון רבי דבשרא חבבא קאי אלא שטעל
ליתנייהו

1 כן תלמדה מנן לא אם לא מודם ובוזק ישפך אלמא רביה הלל גמיי דישר ליה ומיחוּד יש
 2 לרדוח ורעה ליה (תוספת) שדרי ורביס דעי מרל שנה חזק לעבב אבלי תעבב ליה ובשיש
 3 ממונא לא חזק ליה פשיטא דלי רבמא מרחץ מרחצותא פשיטא ליה לא אשכחן
 4 בעלמא דמצינן תלמיגמ מנייה דמותה אחת כיפא א"כ לא כרחץ לבש בעי הבא מנין רבנמר
 5 מחטאתא רבנינו בעי תלמודא א"כ מחטאתא א"כ מחטאתא
 6 גמלי מלחמא דלי תלמודא חסותן מן המגשור דאי
 7 לבית הלא מלי בעי מנין הא לא שנה לעבב ומדאי
 8 טעמא לא מצי למיבעי דאי שיערה חריבתי בריב
 9 סלום דהכרחי בדי לא אשכחא: בררר ע"כ:

מִתֵּן דָּם לִיֹּסֶד תִּלְּ דָּם וּבִזְחִי יִשְׁפֹּךְ. אֵעִיז
 11 דְּלֵת חֲכִימִי יִסְדֵּם מִעֵינֵי שְׂרִידִם שֶׁשֶּׁנֶּכֶן
 לִיֹּסֶד דְּרֵבִתִּים בְּחֻסָּתָא דְּאֵין דְּמֵה יִשְׁפֹּךְ אֵל יִסְדֵּם
 13 הַמְּחִיבֵהוּ **רַחֲמֵי** תְּנִינָא וְאֵלֵבֵי דְרֵבִי שֶׁמִּשְׁמַעֲלָא
 14 דְמֵאֵן וְלִדְלִיף לֵיהּ לִפְסֵחַ שְׂפִיכָה לִית לִיהּ פִּסַּח
 15 פִּוֶּטֶר אֵין חֻסָּב אֵל פִּלְגִי ר' יִשְׁמַעֲלָא אֲדֹרְבִי
 16 עֲקֵבֵב דְּכִזִּין חֻסָּב בְּשִׁפִּיכָה מֵהָאֵין קִיָּר אֵין חֻסָּב
 17 לֵן לְמַלְפֵּי מֵינִיחָא נִיחֻנָּן בִּזְחִימָא בִּזְחִימָא בְּשִׁפִּיכָה
 18 וּבִמָּאן אִדֹּת לֵיהּ מִלְּפֻמָּתָא אֵין לִיהּ פִּסַּח שְׂפִיכָה
 19 אֵלֵב בִּזְחִימָא בְּשִׁפִּיכָה מִדְּרֻס מִשְׁן עֵיקֶר חֻסָּב
 20 טַפֵּל לֵן הִלְכָן אֵין זָבֵב פִּוֶּטֶר לִפְסֵחַ אֲבֵל פִּסַּח
 21 פִּוֶּטֶר זָבֵב וּבִפְסָחִים יִרְשַׁמְלָה הָאֵי עֲמֻמָּה אֲמֵר
 22 בְּהַן כִּי פִי בִקְשֻׁנִי תִרְמֵה מִסְּטֻגִּיא דְסוּחָה דְּסוּחָה עִיפִי
 23 (פִּסְפָּסִים) בְּכֵאָה) אֵין בִּיחָךְ בְּרִיחָה הִפְסֵחַ פִּוֶּטֶר אֵין
 24 שֶׁ זָבֵב דְקֵאָמֵר עֵלֵה שְׂחֻמְעִיז לִמְרֵךְ לִדְרִיבִי ר'
 25 יִשְׁמַעֲלָא בִּזְחִימָא בְּשִׁפִּיכָה לֵבֵל שְׂפִיכָה אֵל שְׂפִיכָה בִּזְחִימָא
 26 יִשְׁמַעֲלָא לִדְרִיבִי ר' עֲקֵבֵב אֵל שְׂפִיכָה לֵבֵל בִּזְחִימָא
 27 וְאֵל זְרִיקָה בִּלְבֵל שְׂפִיכָה אֲלֵמָר ר' יִשְׁמַעֲלָא
 28 אִתִּי לִיהּ תִּרְחִי דִּפְסַח שְׂפִיכָה בְּשִׁפִּיכָה בִּזְחִימָא
 29 שְׂפִיכָה עֻדֵר קִשְׁמֵה לִפְרוּשֵׁה בְּשִׁפִּיכָה מִסְּטֻגִּיא
 30 דְּשִׁמְעִיתִין דְקֵאָמֵר לִיעֵל סִבֵּר לֵהּ ר' עֲקֵבֵב
 31 אֵל סִבֵּר לֵהּ חֻסָּבֵה לִמְרֵךְ דְרֵבִי עֲקֵבֵב מִיבִירֵי
 32 אֵל דִּפְסַח שְׂפִיכָה וּתְנִינָא דְרֵבִיתָאֵין בִּזְחִימָא
 33 וְעֻדֵר מֵאֵין אֵל דְּפִרִּיחַ סִבֵּר כִּי ר' דֹּאֲמֵר סִבֵּר
 34 בְּשִׁפִּיכָה הֵלֵא מֵאֵן דֹּאֲמֵר פִּסַּח שְׂפִיכָה דִּינִי
 35 מִדְּם וּבִזְחִי שִׁשְׁףִי דְרֵבִי ר' יִשְׁמַעֲלָא אֲמֵר
 36 כִּי אֵין עֻדֵר אֵל אִיחִיר קִי לִמְרֵךְ אֲחִית חֻסָּב
 37 עִם קֻדֵר שֶׁשֶּׁן דֹּאֲמֵר בִּפְסָחִים פִּרְקֵה הֶאֱשָׁה
 38 (חַ' פִּת) גִּבִּי תִמְשַׁעֲלֵה שֶׁתִּבְרַבְּרֻוּ עֻדֵרוֹת מִפְסָחִים
 39 וְהֵא שְׂמִינִים בִּזְחִימָא וּפְסַח שְׂפִיכָה מִשְׁחֵה מִשְׁחֵה
 40 נִפְקָא מִלְּפֻמָּתָא עֵינִין לִינְחֻנָּן בִּזְחִימָא שֶׁנֶּחֱטָן
 41 בְּשִׁפִּיכָה שִׁינַע אֲלֵמָט אִתִּי לִיהּ תִּרְחִי דִּפְסַח
 42 בְּשִׁפִּיכָה וְתִינָחֵן בִּזְחִימָא שֶׁנֶּחֱטָן בְּשִׁפִּיכָה שִׁינַע
 43 לִינְחֻנָּן מִדְּרֻסֵּה בִּרְיָחָה עֵינִין לִינְחֻנָּן בִּזְחִימָא ר'

מכלל דאיכא שפיכה ואי פסח בוריקא אפ כן כולוה בוריקא ניהו ודע קשה הא אמר
בספרי ר' ישיה אומר קודש דם מלה נאמר להביא את המעשר ואת הפסח שיטעו
שפיכה אחת שלא שפכו דם בכל התורה וכלוה ר' יצחק אומר אין צריך חסד כבר
נאמר דם ובזיך שפכו להביא את המעשר ואת הפסח שיטעו שפיכה אחת למדור רב
קודש דם להביא את המעשר שיטעון הקטר חלבין שלא מצעו בכל התורה כולוה משמע
דבין שפיכה שפיכה דבין יצחק קאמר ואיך דורשי ליה מיקא רבתי בגי יבור בוריקא
ולמא דמאחר מרבייהו לא בתבטורו בוריקא דרבי יצחק ורבי יוחנן חסא דתנא נאמר
זמא שרא קדשים שלא חזרוהו בתוך המים היינו דראתא למעושי חסא דנאבצע ונאמר
דבין שיטעאל (ספחים) קסבר רפח שפיכה אומר חורוהו לא דמס ובזיך אין פריך
הוא אי מיבעי ליה לכתביה דרבי ישיעאל אומר מתוך חורו מצי למעושי דקסבר ספח
שפיכה אומר חורוהו לא דמס ובזיך לא משום דאבשה בוריקא דרבי יוחנן הגלילי
נקטה ורבינו שמואל בשם רבינו שלמה פ' בענין אחר האי דערבי פסחים (דף קכא).
בשתימצי למור לדבין רבי ישיעאל וריקה בכלל שפיכה כלומר מתוך דבין רבי ישיעאל
תוכל

ומיני כבוד דקרא דתימא דחלכם ודמם נמי עליהו קאי אלא אבכור דחד מינא נמי שיין
והם ובעל מזה;

זבחים. פרק רביעי – בית שמאי דף לו עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"

תוספות

1 תוכל לרקוד חוריקין בכלל שפיכה בדיקין עד הפסח פטר את חובב אם כן
2 סבירה ליה התמרחותו שוין ואף כן בוריקה הוא דבול אל פטר פסח משום דבול טפל לו
3 ובין דפסח בוריקה אם לא איחר ליה דם ובזין ישפך ומצי למירדש מניח למור חוריקה
4 בכלל שפיכה ואלו פטר את חובב בכלל חוריקין ודלאי תנא דרבי שמעאל כולוה בוריקה
5 ולדריה ר'ע ולא פה פה את זה אם כן אין

6 מתמרחים שוות דפסח בשפיכה מקרא ודם ובזין
7 ישפך ואם כן לא חוריקה בכלל שפיכה ולא שפיכה
8 בכלל חוריקה דהא ודם ובזין איצטריך ליה
9 לדריה ר'ע ודפסח בשפיכה ודלאי פירושא קשה
10 מכל מקום מהדיא דראשאה (פסחים דף פט.) ועוד
11 מנא ליה לרבי שמעאל חוריקה בכלל שפיכה
12 משום דמיתיר ודם ובזין ישפך דלמא אחא כלל
13 התיקין על מזהב חוריקה שנתן במחנה דאורי כפר
14 ודרי חיים אמרי דבספרים ישנים גרסין
15 כשומעני למור דלדרי רבי שמעאל חוריקה בכלל
16 שפיכה שפיכה בכלל חוריקה ודכחל אחא וכל
17 הקרבנות בוריקה לרבי שמעאל ואין לחוש אם
18 בוריקה אם בשפיכה דחייב כשיטת רבינו שמואל
19 וכל מה שהקשיתו עליו קשה גם לפי זה ולכחול
20 לישני קרא פסח בשפיכה (לדרי כקרא) אם כן
21 דרש לקרא דדמו רבי שמעאל ובעשר דהך
22 (קאמר) רבי שמעאל ואחר הם ואחר בעל דם
23 נפקא ליה מידה לן לו לקמן פסח אידור מקומן וף
24 (ג.) פליג רבי עקיבא ארבי שמעאל מוקי לה
25 לקרא דזבשרה אחר הם ואחר בעל דם מום רבינו יוסי
26 תחילי דהכא:

27 **אחר** הם ואחר בעל דם מום. אע"פ דיהיך לן כוחה
28 התופה ושוק דתריומה מוקמין ליה בסוף
29 אידור מקומן שש' ובבכורות (כו.) בבכורם
30 רשיה קרא דבזשרם ודריב רבינו נקט שמואל
31 מום: **שלא** מצטו לו בכל התורה כולה. פירש
32 בקטן: שלא מצטו לו קרא אחר בכל התורה כולה
33 ונראה לפרש שלא מצטו בכל התורה כענין זה
34 דהא קרא דבזשרם אינו מנתה לכתוב אלא
35 פורדו ומקריב אחר תחתיו וזה מנתה לכתוב ואוכלו
36 במזונו כי דאי גזרנו ב' שתי מדות (מנחת כ"א)
37 שפסח מצטו בכל התורה שיהא טפל תמורן
38 העיקר גבי את ובכזב זו עולת וזאת תמורן
39 אחר עשה של עמישה **קורש** הם הם קריבין
40 ואין תמורתן קריבה. תימה דבפ' התמורה (דף
41 ה.) בין אביו ורבו מוקינם לו לבכור ומעשר
42 שנעברו בכל העולין שקריבין לגבי מנחם ואין
43 תמורתן קריבה נפקא להו מדבריהם הל' הוא ריש
44 ואין תמורתן קריבה ועוד שפסח דאביו גופה דריש

45 ליה תהם בפיר אל קרישים (תמורה כ"א). מקרא דבא מדבריה קורש הם: **שמעתי**
46 תמורתו משום פסח עצמו ולא קרב לא קריבה תמורתו ועוד איכא למאן דאמר תהם דבמצא קודם שחיהו תמורן בו אחר שחיהו תמורתו קריבה שלמים אע"פ שהפסח נהנה ואע"פ דרשיתן
47 הוא קרב אתו תמורתו קריבה היה קאמר דור קרב כלומר פסח קרב ואין תמורתו קריבה כשהוא מימר בפסח דחוי לישנא קמא דרבה דרפרימי שיהיה טעם (פסחים צו.) אפילו תמורן
48 לאחר שחיהו ולעצמה תראה דהא דרשיתן קודם שחיהו והוא לישנא לא קאי אדיתובת תהם וקצת פה והא דרשיתן קורש הם אבכור מעשר ופסח הם קריבין אתו תמורתן קריבה ולא
49 מדין ענין אחר דרבי פסח אם תמיר בפסח עצמו שקרב לשם פסח תמורתו נמי קריבה דאם איתא דלא קרב אמאי איתובת תהם לשון שני של רבה לימא דבריייתא בזכי מיירי ועוד דרשיתן
50 דהם אם כשב לכתוב פסח שבערה שנתו ושלמים הבאים מנחת פסח לכל מנות שלמים ופירש תהם בקטן: שלמים הבאים מנחת פסח דהיינו תמורת דהפסח עצמו ובנין אחר לא מיתוקם
51 כדפירשיתו לעיל פ' (טו.) ובכל מקום שהפסח קרב או לשם פסח או לשם שלמים גם התמורה קריבה כיון דלא איתא מכח קדושה דחיהו וצ"ע אלא יכול להקריב התמורה לשם פסח קודם
52 שחיהו דשעתא ופירש דהא קרב לשם פסח אין תמורתו קריבה לשם פסח אלא שלמים קריבה שקרב ור'ע לשם פסח. **הו"ה** כאן שש. וא"ת במשם שני לרואתו לא איצטריך דרבה
53 בבדי לא אשכחן וי"ל דרדלמא פ"ח ליה האי טעמא: **למנחות**. ואמר רבינו הם דבספרים מדייקים לא כתוב לטוטפות כלל בירי למסוק אלא וירי ולטוטפות דריש ואפילו למאן
54 דריש וי"ל וירי למיר דריש בדמאנו ב' והתורן פ' העיר (במכות ע"ב) ויש משום דלסוטפת דריש רבינו לטוטפת מלא בירי וירי רבין שני התיקין דריש וקסבר נוריען ומסיקין דרשיתן
55 ואומר רבינו ש' דלרשיתן נוריען ומסיקין דרשיתן באמצע התיבה אלא בתחתית התיבה לא בסוף כדאשכחן בפיר חזקת (כ"מ דף נ"ג) ובי דחמישייתו ובי ג' דמחריף וקסבר ובי נתינתם את
56 נחלוה לשארו שני נחליון (ב"ב דף ק"א): **ט"ז** בכתפי שתיים. א"ת א' לביעי תרי סרי בתי וי"ל כיון דרמין אור איתא הוה ליה כפרשה שנאמר ונשנית ואל דמו לקרנות שאין המנין כתוב
57 בפרשור דהר' יהודה מקורביל מפרש דהר' טטפת ולפניה ואיך תרתי אמו לתנו בתים בלשון כתפי וכל אפיקי: **אל"ה** מנחת בסכת כ"י. במס' סוכה (דף ק"ה) דרשיתן לדפנות את כ"ב המביא
58 (ביצה ל"ג) גבי אין נטלים עצים מן הסוכה אסתיין נמי מן הדפנות מדבריהם והסוכה דרשם שחל שם שמים על החניצה כך חל על הסוכה ותימה דרבי אין מסבכין ברב המקבל טומאה ובי
59 תעשה ולא מן העשה לא לרשיתן לדפנות:

1 **לימוד על בכור בעל מום, שניתן לכהן, שלא מצטו**
2 **לו בכל התורה כולה. ורבי ישמעאל, נפקא ליה מ'מך**
3 **יהוה' דסיסא. בשלמא לרבי יוסי הגלילי, דמוכי ליה**
4 **נמי במעשר ופסח, היינו דכתב 'לא תפדה (פי'**
5 **קדש' הם, 'הם' קריבין, ואין תמורתן קריבה, דתנן**
6 **תמורת בכור ומעשר, הן וזולתן וזולתן, עד סוף**
7 **פל העולם, הרי הן בכבור ומעשר, ואכלו במזמון**
8 **לעלמין, ותנן, אמר רבי יוחנן, שמימי תמורת**
9 **פסח קריבה ותמורת פסח אינה קריבה, ואין לי**
10 **לפרש, אלא לרבי ישמעאל, דמוכי ליה פוליה בבכור,**
11 **מעשר ופסח ולא קריבה תמורתו, מנא ליה. מעשר,**
12 **ומ' עברה' עברה' מנכור. פסח, בהדיא כתב ביה**
13 **לשבו, מה תלמוד לומר 'אם בשב', לרבות תמורת**
14 **הפסח אחר הפסח, שהקרב שלמים, וכל אף לפני**
15 **הפסח כן, תלמוד לומר 'הוא'. וכל הך תנאי, דפסקין**
16 **ליה להאי 'דם ובזין' 'שפך' לדרשא אוריא, האי**
17 **פל התיקין על מזהב החיצון שנתן מתנה אחת**
18 **שפיכה, מנא להו. סברי להו כבית הלל, דאמרי,**
19 **אף פסחא שנתנה מתנה אחת כיפה, וליפני פוליה**
20 **מתנחתא: והתנחתא שתי מתנות: אמר רב הונא, מאי**
21 **טעמא דבית שמאי, קרנות, קרנות, קרנות, ורבי**
22 **באן שש, ארבעה למצוה ושתיים לעכב. ובית הלל,**
23 **קרנות, קרנות, קרנות, הרי באן ארבע, שלש למצוה**
24 **ואחת לעכב. ואמאי, פוליה למצוה. פקרה בכרי,**
25 **לא אשכחן. ואיבעית אימא, היינו טעמא דבית הלל**
26 **אהני מקרא ואהני מסורת. אהני מקרא, למצוה חדא.**
27 **ואהני מסורת, לבצורי חדא. אלא מעתה' למטפת,**
28 **למטפת, למטפת, ור' פאן ארבע. אהני קרא ואהני מסורת, חמישה בתי' פני למעבר.**
29 **סבר לה רבי עקיבא, דאמר 'טט' בכתפי שתיים, פת' באפרין שתיים. אלא מעתה**
30 **בפסח, בפסח, בפסוח', אהני מקרא ואהני מסורת, חמישה דפנתא פני למעבר.**

הם

1 שחיהו פסח קריבה ותמורת פסח אינה קריבה. מפרש דהם בפסח שנמצא קודם שחיהו ירעה וכן
2 תמורתו משום פסח עצמו ולא קרב לא קריבה תמורתו ועוד איכא למאן דאמר תהם דבמצא קודם שחיהו תמורן בו אחר שחיהו תמורתו קריבה שלמים אע"פ שהפסח נהנה ואע"פ דרשיתן
3 הוא קרב אתו תמורתו קריבה היה קאמר דור קרב כלומר פסח קרב ואין תמורתו קריבה כשהוא מימר בפסח דחוי לישנא קמא דרבה דרפרימי שיהיה טעם (פסחים צו.) אפילו תמורן
4 לאחר שחיהו ולעצמה תראה דהא דרשיתן קודם שחיהו והוא לישנא לא קאי אדיתובת תהם וקצת פה והא דרשיתן קורש הם אבכור מעשר ופסח הם קריבין אתו תמורתן קריבה ולא
5 מדין ענין אחר דרבי פסח אם תמיר בפסח עצמו שקרב לשם פסח תמורתו נמי קריבה דאם איתא דלא קרב אמאי איתובת תהם לשון שני של רבה לימא דבריייתא בזכי מיירי ועוד דרשיתן
6 דהם אם כשב לכתוב פסח שבערה שנתו ושלמים הבאים מנחת פסח לכל מנות שלמים ופירש תהם בקטן: שלמים הבאים מנחת פסח דהיינו תמורת דהפסח עצמו ובנין אחר לא מיתוקם
7 כדפירשיתו לעיל פ' (טו.) ובכל מקום שהפסח קרב או לשם פסח או לשם שלמים גם התמורה קריבה כיון דלא איתא מכח קדושה דחיהו וצ"ע אלא יכול להקריב התמורה לשם פסח קודם
8 שחיהו דשעתא ופירש דהא קרב לשם פסח אין תמורתו קריבה לשם פסח אלא שלמים קריבה שקרב ור'ע לשם פסח. **הו"ה** כאן שש. וא"ת במשם שני לרואתו לא איצטריך דרבה
9 בבדי לא אשכחן וי"ל דרדלמא פ"ח ליה האי טעמא: **למנחות**. ואמר רבינו הם דבספרים מדייקים לא כתוב לטוטפות כלל בירי למסוק אלא וירי ולטוטפות דריש ואפילו למאן
10 דריש וי"ל וירי למיר דריש בדמאנו ב' והתורן פ' העיר (במכות ע"ב) ויש משום דלסוטפת דריש רבינו לטוטפת מלא בירי וירי רבין שני התיקין דריש וקסבר נוריען ומסיקין דרשיתן
11 ואומר רבינו ש' דלרשיתן נוריען ומסיקין דרשיתן באמצע התיבה אלא בתחתית התיבה לא בסוף כדאשכחן בפיר חזקת (כ"מ דף נ"ג) ובי דחמישייתו ובי ג' דמחריף וקסבר ובי נתינתם את
12 נחלוה לשארו שני נחליון (ב"ב דף ק"א): **ט"ז** בכתפי שתיים. א"ת א' לביעי תרי סרי בתי וי"ל כיון דרמין אור איתא הוה ליה כפרשה שנאמר ונשנית ואל דמו לקרנות שאין המנין כתוב
13 בפרשור דהר' יהודה מקורביל מפרש דהר' טטפת ולפניה ואיך תרתי אמו לתנו בתים בלשון כתפי וכל אפיקי: **אל"ה** מנחת בסכת כ"י. במס' סוכה (דף ק"ה) דרשיתן לדפנות את כ"ב המביא
14 (ביצה ל"ג) גבי אין נטלים עצים מן הסוכה אסתיין נמי מן הדפנות מדבריהם והסוכה דרשם שחל שם שמים על החניצה כך חל על הסוכה ותימה דרבי אין מסבכין ברב המקבל טומאה ובי
15 תעשה ולא מן העשה לא לרשיתן לדפנות:

התם לא חד לנפיה. פש להו ארבע: וחד לכפר. מאחר שהתחיל לפרש הבניה פירש
 כך עם נפתותה שחזר לתלת איתא. שנאמרה למשה מסני וגרעתה לשלישית
 כך נאמרה הלכה שהשלישית רייה בטעם היינו דרנן שתיים כהלכות שלישית אפי' טפת
 ובטמא שבוים שבעים. כתיב כימא נמי ארתי מסורת לטפוי פלגא דחוספ' שבעים על

שבעים וארתי בקרב לבשרי פלגא נמנמא.
 מוסקף על שבעי' ביה חזי פש ב' נתי' למיתא.
 ימי טומאה וילדת נקבה: שאני תהם ודכתיב
 בגררת. משמע שלא ירד הכתוב למנן ימים
 אלא למנן שבועות שהרבה שבת אחת
 היחולת שבועים שאם אתה אומר שבעים
 הפגלת מתורת נדה הריבה אבל כשאתה אומר
 שבעים קרית' לתורת נדה ותמא. דמנתי לא
 מייחתי לרא' דבי' חזא חזא אלא מרובא: וכפי
 ובפר' ובפר' בשערי נשיא ושעריה וכעבה
 שכול על המזבח חזיתן: מפני חזין. שחור
 הלהלך ומלמד על התעבות החיצונה שכל
 מתנותיה מעבבות לכך נאמרו אלו להכשיר אם
 חיסר: והלא ידן הוא. להכשירה במנהג אחת
 וקרא למד לי נאשרי דמי' למשה. מחוט
 הסיקרא לא דרמיה דין מחטאת הנאמר דמים
 למעלה מחוט הסיקרא תמאת מה תחתונים כפר
 במחנה אחת דרכים וחד ובזקן ישפר ומיחו
 תמאת מחאי קרא לא ליקף ולא שכיב ביה שלש
 שפיהב כי אם דזיקא שהיא מנתנת אצבע אלא
 בבגין אב למד מן התחתונים דאף הוא כפר
 במחנה אחת: בפנים. בהטאות הפנימיות בחזין.
 בהטאות החיצונות: לא עשה ולא כלום. בפרקין
 לפינן לה חזין מחזין. תמאת מעולה דרין
 תמאת. החיצונה שהיא תמאת ותכתיב בה ארבע
 קרנות כמו שאמרו למעלה קרנת קרנת קרנות
 תמאת הפנימית שהיא תמאת ואלא נאמרו בה
 ארבע קרנות כדלמקן למעלה הוא אומר קרא
 קרנות בפר כדן משיח הרי שתיים למטה הוא
 אומר בפר הדרה קרנות ארבע: ולא יזכיר
 חזין. דשאר דמים חזין ולא נאמר בהן קרנות
 סיבקי' ליה לנפיה. בכל דא חדו ללמך שפיר
 על הוטא: אימא ובפר' בו. אבל למיעקרתיה
 למגרי לא אית'. דרשין קרא: שנתנו שם
 למטה מן הוטא: בפלת תורת קרית. בהנחיתם
 בהטאת ועל חנם כתיב בה קרנות ודיעתי
 למעלה: ופרינקו ואי רחמנא אמר. דליבטלן
 בדיעבד מוכפר לביטולן וכי כתיבניה למעזה
 כמיתה: איחור דבר שצריך שלשה. ובפר' הוי
 אומר אלא קרנות וכדאמרין דכל דא חדו מינט
 חזא קרן וקד חזא אקרא לתלת לעבד דא
 כדאמרת לאשמועין דאי הייב כילוה למטה
 כשר (למטה) ארבע ובפר' וחד ליה למיתא
 להכשיר ארבע מתנות למטה ואימא איתא
 קר' שלא נתן אלא אחת למעלה וששל למפן. ולכתיב בכתבי ארבעה משום דהוא
 מיהא (לא) מעבבא בלמעלה ותלת איחבשרי למטה אבל למיעקרתיה לא: הוא פגנני.
 דמר פ' יום הכפורים בסדר יומא: איתא למעלה ושבע למטה. כדכתיב על פני הכפרת
 קטנה ולפני הכפרת יד שבע פעמים (וקרא טו) וקא סיד אחת מחצי עבוי של פפרת
 ולמעלה ושבע מחציה ולמטה: ומשני תהוא בפעליה. כדמפרש ואוילי' כמנרגא. באדם
 המבה מלקות ארבעים טריעיה זו למטה מוז בסמוך ולא שכיון אחת מחציו למעלה
 והשאר מחציו ולמטה ואי דקתי אחת חלוקה מהשבע לעני צידוד יד קתי: כדמפרש
 דתם שחזאו חזו למעלה מציד יד למטה וכשחזאו מהו למטה מציד יד למעלה: הוא
 על ידיו. והתן התם הוא על שדרו של מזבח הפנימי כדכתיב וזהו עליו מן הדם וגי' (גם זה שם)

התם, חד קרא כוליה לנפיה, וחד לסככה. איתא
 הלהתא וגרעתה לשלישית, ואוקימתה אטמא. אלא
 מעתה, וממאה שבעים' שבעים', אהני קרא ואהני
 מסורת, ארבעים ותריין פגיא למיתב. שאני התם,
 דכתיב 'מנרתה'. ותמא מוית' לה מהבא 'וכפר' 'וכפר'
 'וכפר', מפני דרין. שיכול וילא דין הוא, נאמרו
 דמים למטה, ונאמרו דמים למעלה. מה פתן דמים
 האמורים למטה, שנתנו במתנת אחת כיפר. אף
 דמים האמורים למעלה, שנתנו במתנת אחת כיפר.
 או פלך לדרך זו, נאמרו דמים בפנים, ונאמרו דמים
 בחזין. מה דמים האמורים בפנים, חיסר אחת מן
 המתנות, לא עשה ולא כלום. אף דמים האמורים
 בחזין, חיסר אחת מן המתנות, לא עשה ולא כלום.
 נראה למי דומה, דנין חזין מחזין ואין דנין חזין
 כמפנים. או פלך לדרך זו, דנין תמאת ואיבע קרנות,
 מתמאת וארבע קרנות. ואל יזכיר חזין, שאין תמאת
 וארבע קרנות. תלמוד לומר 'וכפר' 'וכפר' 'וכפר'
 (מפני דרין), 'וכפר' אף על פי שלא נתן אלא שלש.
 'וכפר' אף על פי שלא נתן אלא שתיים. 'וכפר' אף
 על פי שלא נתן אלא אחת. והאי, מביעי ליה לנפיה.
 אמר בפר דא, מרי אסבדרי לי, אמר קרא
 'וכפר' 'ונסלה' זו היא פפרה זו היא סליחה, אימא,
 'וכפר' אף על פי שלא נתן אלא שלש למעלה ואחת
 למטה. 'וכפר' אף על פי שלא נתן אלא שתיים למטה
 ושתיים למעלה. 'וכפר' אף על פי שלא נתן למעלה
 אלא למטה. אמר רב אדא בר יצחק, אם כן ביטלה
 תורת ארבע קרנות. ואי רחמנא אמר, ליבטלן. אמר
 רבא, איחור דבר שצריך שלש, הוי אומר אלו קרנות.
 אימא, 'וכפר' אף על פי שלא נתן אלא אחת למעלה
 ושלש למטה. לא מצינו דמים שחזיון למעלה וחזיון
 למטה. ולא, והתנן, הוה מקמו אחת למעלה, ושבע
 למטה. כמפליג. מיהא כמפליג, מחזין דבר, יהודה,
 כמפליגא. הוה על פתן של מזבח שבע פעמים,
 מאי

מאי

התם חד קרא כוליה לנפיה. לא דמי לקרנת דרשין תחילת משמע
 מביא אל סכות אל משמע מנין דפנות אל משמע שתי סכות הלכך
 אין לנו לדרוש תחילת גרע' גבי אלהים (פנדרין ג) דמשמע נמי מנין ולא דרשין
 תחילת:

איבעין ותרתי. חצי שבעים וחצי ארבעה
 עשר:

דכתיב בגררת. פי' בשערי נדה יש לך
 לחוסף אנקבה יותר מן הזכר ובפי'
 קמא דסנהדרין (דף טז) לא מייחתי ליה לזאי
 בגררת.

דינן חטאת וארבע קרנות. תימא דאפילו חזין
 מפנים בעי למילף משום תמאת וארבע
 קרנות כל שכן פנים במפנים ולמקן דקרינן קרא
 לכל הפנים דמעבב ולא ילפי חזיוני דרשין
 לפי זה הפר כדן ומשיח להקשיר דהלש דהלם דרם
 של ציבור לומר דמעבב וביים הפפרים יריך
 קרא: ובפר' אע"פ שלא נתן למעלה אלא
 למטה. תימא אמאי איפסיק מסדר שהתחיל
 לדרוש דהוא ליה למימר ובפר' אע"פ שלא נתן
 למעלה אלא אחת וששל למטה וי' לא משמע
 ליה לדרוש שיעשה למטה אלא כדבשר דמים
 ותנינן למטה שתיים למעלה וב' למטה דקאמר
 היינו שיעשה למטה אחת ושתיים וכן ובפר'
 אע"פ שנתן כולן למטה היינו כדן שאר דמים
 ותנינן למטה אבל אי' אמרת אחת למעלה וששל
 למטה הוא למטה אחת שהיא שתיים ואחת שהיא
 אחת פוסל דהיינו חרי שנינו שרובה למטה וגם
 האחת אינו במשפט דמים של מטה אבל שלש
 למעלה ואחת למטה אע"פ שאותה אחת אינו
 במשפט אף קפידא כדן שדרוב למעלה ע"כ
 ומשני רבא איחור דבר שצריך שלש ובפר' הוי
 אומר הוה קרנות פירוש ודרידך בחרי ובפר' טי
 דכין דלא בעין קרא לתמאת למעלה וששל למטה
 לפי שאני כדן דמים ותימא דכתיב אם כן לומר:
 למעלה ואחת למטה נמי אע"פ דרובן למעלה לא
 לביעי קרא דאין לו כדן ותנינן למטה שכל
 תנינן למטה מנתנת ארבע הוא אחת שהיא
 שתיים ופריך ואימא אלא חזין שלא נתן אלא
 אחת למעלה וששל למטה ולא כולן למטה ולא
 אחש בסבאר זו דטוב להכשיר אחת למעלה
 מכולן למטה: והנהיג תוספת דברי רש"י
 לפרש דסבירא ליה כדן דובפר שליש אתי לשלש
 למטה כדן דרובו למטה כשר הוא חזין כולן
 למטה ומשני איחור דבר שצריך שלש ובפר' הוי
 ולדרידך ארבע ובפר' הוי לו ליבטול דהוי דחין
 שלך אינו טוב וחדו פריך ודילמא שלש למטה
 דקא כשר ולא כולן מצינן ליגנא דרידך שלש
 דמשמע ולדרידך אינו צריך שלש משמע כפי'
 דחוס'. ע"כ הנהיג ופריך דלדקא אמאי לא דרשין לחצי ובפר' אע"פ שלא נתן לקרנת
 כלומר תחודה ובפר' אע"פ שלא נתן באצבע ובפר' אע"פ שלא נתן ארבע מתנות אלא שתיים
 שדן ר' חוה אין להקשות דהוא דרשין ובפר' לגמרי ואפילו בשר שרי באכילה ולעיל בפרק
 שני (דף כז) דרשין לכפרה נתחיו לא לזכר אדור ידן דלחץ כדכפר בן כולמר:
כמפליג. תימא ומאי סיד דמקשה לא בהריא קתי' הביא כיומא פ' בימא פ' הוציא לו (דף
 גג) דתנן לא היה מחזיקין לחות לא למעלה ולא למטה אלא במפליג וי'ל
 שבא לתרץ דהאי כמפליג כמנגנא והכל במקום אדא וכמו שפירש בערך כמנגנא
 שמי' ידו ואינו מבה עד שירד ויחלשני מציגל במסביר פי' בערך משמע דר' ע' כמיוה:
מאי לא אפליגי דומת. ואם כן מציע דמים חזיון למעלה וחזיון למטה דמתחלה נתן
 אלקרות ואחר כך לחצי המזבח. תוספות. ורש"י מפרש בע"א:

זבחום. פרק רביעי – בית שמאי דף לט עמוד א – מותר מהדרת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רש"י תוספות

והתניא. בנזוחתא דמים הטעונין יסוד. היינו שירים שטעון שפיכת יסוד: מחשבה מועלת
בן. אם חישב בשפיכות על מנת לאכול בשר למורד ולקמן רמזין עלה: ורשים הנשפכין
לאמה. שנפסלו ושופכין אותו לסילוק שבעורה המוציא לנחל קדרון: כי תניא. הדיא
דמושה ומעלה בן: בשלש מתנות ב'. וכלה דיא מלתא דיא דמוסגא דקושיא דיא
ולא שירא כלומר לא תשמע מיתא שירים

טעון ביבוס ואפי' לר' נחמיה דחק ברייתא
בשלשה מתנות שבחטאות: נפניין יסוד. מזה
טענית יסוד עלהים ששופך שירים: ליסוד: ה"ג
אלא כי תניא הדיא ברמים הפנימים וילעול
בשירים ובמיד לקמן שירים הפנימים מעבדי
הדיבך חשיב לפגל לענן חץ ולענן ביבוס: ור'
נחמיה הדיא דאמר. אף שירים הפנימים
שחקריבן בחוץ דיהב מושב וכו' אל מצי לפלוגי
בירדה ליה מתי' ליה תלתא פטורים. בחיצונים
לחדי תלתא חיובי. דתנא בפנימיות דבשלמא
ביבוס ובחמשהבא מצי לפלוגי אבל בחללתא
חץ אל מצי למותגיה: רבינא אמר. הא דפרכת
לעיל וליטעון מן היסוד הוא דאין טען ביבוס
האן מן הראוי ליסוד בר' לאו פירכא הדיא דתן
דקן מן הקרן משך באמר הוא מן הראוי לקרן
בזון שלש מתנות שבחטאות טען ביבוס כדבר
פפא ודא דתנן בזו מן היסוד לאו מן היסוד
משך ויחידק מיתא דהן מן הראוי ליסוד טען
ביבוס ותקשה לך אלא מן הראוי ליסוד קאמר
ואשמעין דבשכלתה ודקא אין שירים טען
ביבוס דאילו מן היסוד ממש לא איצטריכא רבי
דשטת מן הקרן אבדת דלא מן היסוד מביע
ואימא אדי ואדי ראי: וקביל דיש לך ראו
לקרן אין טען ביבוס ויהא הוא שלשה מתנות
שבחטאות: ראי לקרן אבדת. לא. שנתן מתנה
ראשונה ממעט כלוליה דם מכיבוס: ראי'
ליסוד. דכבר נגמרו מתנותי מיבעיא ליה
למינתי בתמיה הא מקמייתא אידחי ליה
מכיבוס: אלא ראי' מן הקרן קרן פשיט. אבל
הראוי לקרן כל זמן שלא נגר מתנותי טען
ביבוס ודור אשמעין דמן הראוי ליסוד אין טען
ביבוס ולדעושיט ראי' מן היסוד ממש לא
איצטריכא ליה ועשה כאשר עשה. בפר' העלם
דבר לאחר שפי' בו כל מתנות דמי שנה לבתוב
ועשה לפי כאשר עשה לפי החטאות וגו' ומקרא
שאינו צריך הוא שדיר כל עבודותי נתפרשו
חץ מיותרת הכבר ושתי' הבליות שהוא צריך

ללמוד מפר כן משיח האמור למעלה היינו הוא ליכא למימר דלחכי דור ואקשינו
לחא מלתא דיא קרא בתיב בר כפרה וכפר עליהם וגו' ואימורין לא מעבבי כפרה אלא
כלול דירשאה ורבינא דביבוס כדכתיב כאשר עשה לדם דפד' דשמשע
מאחריצין ויהא דלא חסר מדי ונביעי למעלה אלא ועשה כאשר עשה לבפיר באחזרת
חזאות שלו וזכי משמע כאשר עשה (לו) כאשר תבתי לך כל עשיותי ושנה עליהם
לעבכ שאם חסר בר' כי שנותי במנחות: שכן שבע. על הפרכת שבעעבות כלל מקום
לדקמן מפרש: מתן אריב. שאין מעבבות בחטאת החיצונה כדאמרין לעיל גניין
שבעעבות בקרנות הפנימי ולקמן פרץ למה לך קרא הוא כפילא ועשה כאשר עשה נמי
עליוזי קאי דהא איתרו נמי כדורא בתיב: תלמוד לומר בן עשה לו. חור ובפל ואם אית
לענן מתן שבע תנוד לענן מתן אריב. ע"פ ר' יום הבפורים. להשוותו תנודתו שבע העלם
דבר ולקמיה מפרש למאי הדיכחא:

כאשר

וחב דוד למעושי שירים ללא מעבבי והחם פרש' דרבי יוחנן אדרבי ר' יוחנן מהדיא ולקמן דקאמר ר' יוחנן נחמיה לרבי' האמרי שירים חטאות קשאי:
ועשה לפי כאשר עשה. פי' בקונ' בפר' העלם דבר של צבור בתיב ומקרא שאינו צריך הוא שדיר כל עבודותי נתפרשו מן חץ מיותרת הכבר ושתי' הבליות שהוא צריך ללמוד
מפר כן דמשיח האמור למעלה

הא' מני ר' נחמיה דיא. דאמר שירי הדם שחקריבן בחוץ חיוב לא מיתא תלתא פטורי
בדרי תלתא חיובי כולה סוגיא דשמשעא משמע דרבי נחמיה מיייר ברמים החיצונים
דקשה דרבי רבי יעקב מאורליצ'ש ולקמן בסוף השוטה דהמעלה (דף קא). אמרין והשתא
דאמר רב אר' בר אבהו מחלוקת בשירים הפנימים פלגא בשירים החיצוני' דרבי רבלי
מעבבין וכו' קאמר ר' נחמיה בשירים הפנימים

ועוד קשה דקאמר וא"ר יוחנן ר' נחמיה כדברי
האמור שירים מעבבין דהא אשכחן חיצונים
דמקריבן בחוץ חיוב ואינן מעבבין דקאמר דהא
לר' נחמיה ברמים החיצונים רבי פטורי וכו' חזיבא
וכיין דאין מחשבה ומעלה בן: ואין טעון ביבוס
א"כ לא מעבבי ועוד דאי שירים העיתקן ליסוד
ברמים החיצונים מעבבי א"כ מציע דמיחם חיצין
למשה וחיצין למעלה ובזר' מקום לא אשכח
דאמר לעיל ועוד מי ערפי' משלש מתנות
שבחטאות ועוד אמרין בסוף השוטה דהמעלה
(לקמן דף ק"ב). גבי דאמא שקיבל דמה בשתי
כוסות דמוק לה בר' נחמיה משל' למודי' דר' ומוקי
לה בשערי' נשיא אלאמא ר"ב בחיצונות איידי
דומיא דשערי' נשיא מדוד הוא לא שרא אנצי'
דחמלא איידי נשיא שיערי' מימי' דישא לא חוי
בשערי' נשיא ור'ל סוגיא דשמשעא אחא' דלא
בר' יוחנן וברייחא לא קשאי לר' יוחנן דדא רוא'
מפלגין בירידה משום דבריהם בפנימים קריי
(תוס') ויש לפרש א"ר יוחנן ר' נחמיה כבד' שירים
הפנימים מעבבין ואילו היה עושה דותה בחוץ
חיוב א"כ יש לזייב אף בחיצונים אנצי' דלא
מעבבי דגמורי' מאיבירם ופודים ואי' פרכת מה
לאיבירם ופודים שכן תחילת עבודה שירים
פנימים ויכחו ואי' פרכת מה לשירים הפנימים
שכן מעבבין איבירם ופודים ויכחו וצ"ע דהא
שירים הפנימים קורא אותן תחילת עבודה לקמן
(הנהגה) ר"ת השיב לו דאמא הוא דר' נחמיה אף
בשירים החיצונים מיייר דמוקתי שירי הדם סתמא
ליש' פנימים וליש' חיצונים וזכי' כי שמשעא
דסוף השוטה דהמעלה (ג' שם) והשתא דא"ר
דא' בר אבהו מחלוקת בשירים הפנימים אבל
חיצונים דרבי רבלי לא מעבבי וכי קאמר ר' יודיה
בשירים הפנימים פירוש כי קאמר דרבי נחמיה
מומלה מכפר דהינו בשירים הפנימים וכי תניא
הדיא בשירים החיצונים פי' הדיא דר' נחמיה ור'
עקיבא בשירים החיצונים כל זה מודרי בר אר'א
ולחרי' דרבי עקיבא הש"ס קאמר דמה שאמר

ר'ע שירי הדם שירי מצוה הן משמע ל'ש פנימים ולא שני חיצונים לא קשיא לר' אר'א
דרי' דלכרי עצמו השיב לך רפליג אדר' ודורא וליה שירים אין מעבבין אפי' בפנימים
ורבי נחמיה ס'ל לעולם דפנימים מעבבין שירים חיצונים אין מעבבין אפי' חייבין בחוץ ור'
יחנן היה סובר דאין חיצונים מעבבין לר' נחמיה ובהו לא היה מוקשה דנמצא שום חסר
חיצונים מעבבין דוראי איכא שום חסר דאית ליה האי סברא חיצונים מעבבין אלא בהו
איתוב דרבי נחמיה הוא ס'ל חיצונים מעבבין חטאות ר' נחמיה דמריד' מתוך משום
עיכובא הוא דהא דאי ליתיה וק' לפר' ר'ע' ליכא שום חסר שיאמר שירים חיצונים
מעבבין כדפריש' ולא מציעו דמיס' חוצין' למשה וחיצין' למעלה ועוד דלא אפשר לומר כן
לר' נחמיה שירים החיצונים מעבבין בדמוכה בסוף החיצואו לו (וזמא דף ס.) דפליג ר' יודיה
ור' נחמיה כדכתיב ונעשין בגוין לכן בחוץ ולכרי' יודיה לא מעבבי ולכרי' נחמיה מעבבי
דמפרש ר' יוחנן דשנים מקרא אחד דרשו וזיתא זאת לבס וגו' ובתיב זאת ובתיב אחת לר'
יודיה דוד למעושי בגוין לכן בחוץ ודוד למעושי בגוין וכו' בחוץ ולכרי' נחמיה דוד למעושי בגוין

וחב דוד למעושי שירים ללא מעבבי והחם פרש' דרבי יוחנן אדרבי ר' יוחנן מהדיא ולקמן דקאמר ר' יוחנן נחמיה לרבי' האמרי שירים חטאות קשאי:
ועשה לפי כאשר עשה. פי' בקונ' בפר' העלם דבר של צבור בתיב ומקרא שאינו צריך הוא שדיר כל עבודותי נתפרשו מן חץ מיותרת הכבר ושתי' הבליות שהוא צריך ללמוד
מפר כן דמשיח האמור למעלה

זבוחים. פרק רביעי - בית שמאי דף לט עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)"

תוספות

דימנו והא ליכא למימר דלחבי חדר ואקשינו ליה מילתא דהא קרא כפרה כתיב ביה
וכפר עליהם ואימורין לא מעבבי כפרה משמע לפי דאי וזה מצינו לאוקימו לעבודת דם
לא היה מוקמינא ליה לבפול בחזאת וקשה לר' שמעון בסמוך קמיבעי למימר דאיצטריך
כן יעשה למתן ארבע אפ"ה נמי צריכא לבפול דועשה לבפול כל מה דאמר בעינן
(אנא) דלא כבב מתן ד' בהללם דבר ומקורן

פֶּאֶרְשָׁה עֲשֹׂה לָפָר' וְהָ פָר כֶּהֱן מִשִּׁית' הַחֲפָאָה' אֱלֹ
שְׁעִירֵי עֲבֹדַת כּוֹכְבִּים. וְכֹל שְׂאֵנִי מִכֶּרֶב אֶף שְׁעִירֵי
הַרְגָלִים וְשְׁעִירֵי רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים, תִּלְמִדוֹ לֹמֵר לֵאמֹר, וְהָ
רִאִית' לְרֵבּוֹת אֶת אֱלֹהִי, וְלִחְצִיָּא אֶת אֱלֹהִי, אַחֲרֵי שְׂרִירָה
תִּקְבֹּחַ וּמוֹעֵד. מִכֶּרֶב אֲנִי אֶת אֱלֹהִי שְׂמַכְפָּרִין עַל
עֲבִירַת מִצְוֹת יְדֻעָה, וּמוֹצִיא אֲנִי אֱלֹהִי שְׂאֵנִי מִכֶּרֶבִּין
עַל עֲבִירַת מִצְוֹת יְדֻעָה. וְדֹכָה, וְכֹפֶר' אֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא
סָמַךְ. וְנִסְחָלוּ, אֶף עַל פִּי שֶׁלֹּא נָתַן שְׂרִירָה. וְהָ
רִאִית' לִפְסוֹל בְּהֻזָּאוֹת, וְלִחְבָשִׁיר בְּסִמְכִיתָ וְשִׁירָה. וְהָ
אֲמָרְתָּ, פֹּסֵל וְאֵינִי בְּהֻזָּאוֹת שְׂמַעֲכֻבוֹת כָּכָל מְקוֹם,
וּמִכְשִׁיר אֲנִי בְּסִמְכִיתָ וְשִׁירָה, שְׂאֵנִי מִעֲכָבוֹת כָּכָל מְקוֹם.
אמר

ונטילה אבל לעכב לא איצטריך דדוקה כתיבא ביה וגו ומלא וכפר דרשינן מניה אם כלה
כפר ותימה ולמה ליה ועשה לבפול בחזאת תיפול כי מדאיתקש לפי יום הכפורים ועוד
קשה דלרבי יוחנן דרשי לבפול וכלה מכפר אם כלה כיפר ואם לא כלה לא כיפר לומר
דמתנות יום הכפורים מעכבות תיפול כי מדיקשקא דפר העלם דבר ומיהו להחזיא לישנא

דאמר בפרק אהוה מקומן (לקמן דף נב) ופרק חציוא (ו' וימנא דף ט) דלרבי יוחנן שירים מעכבים ניהא אם כלהי דאמר משמעות דורשין איכא ביעידה ושירים לא מעכבי לרבי יוחנן
קשה דלעכב בחזאת לא צריך וכלה מכפר דמפר העלם נפקא כי לומר דאיצטריך וכלה לשבע האות שעל טהור וליתרנה בפר העלם (תוספות דרשעירי ראשי חדשים) ואם תאמר היא
נפה בן משה העלם דבר בדיקשקא הוא דאיתקש לפי העלם דבר ולא פר העלם כי יום הכפורים הוא ליתא דהא יליפנין יחירת ושהי חבולות שבע פר העלם מפר
בן משה דאחא מיתורא דהאי קרא וכן לרש בסמוך יליפנין ארבע מתנות בהעלם מבין משה הכי נמי גילף עיכובא בהעלם מפר יום הכפורים היחלך נראה לי ועשה דאחא לעיכובא
ללמד בבין משה ושעירי עבודה וזה דכתיב בהאי קרא מיתורא לומר דמתנותיהם מעכבי דקרבנות דאחא מירביא דהאי קרא לא יליפנין זה מזה חלה לפירוש רש"י דלקמן אינו יכול
ליחיות תורה וזה דפירש את בדם לא כתב בהעלם כי אם בבין משה וילפנין יום הכפורים ממשית ובין דקרבנות דאחא מירביא נפרין מחדדו אם כן לישותק מועשה ויגמר עיכובא מכולה
מפר יום הכפורים מיהו פרשי' אין נראה לר"ת כדמפרש לקמן. בררך. ועוד כל דהאי פר העלם לא יליפנין עיכובא מפר יום הכפורים שדרי אותן פרשיות רחוקות זו מזו אבל פר העלם
מפר בן משה יליפנין שפיר ויתורת ולשתי חבולות למתן ארבע שמכוכות הפרשיות זו אצל זו. ברך. לפירוש זה ניהא דלחבי לא יליפנין שבע על טהור מפר יום הכפורים לפי שהפרשיות
רחוקות זו מזו אבל לחבי מוצי' לפי דמיתור למירוש יום הכפורים וילפנין ביה דנין של העלם וליפירוש רש"י נמי דילפנין פר העלם שפיר מפר בן משה הוא דלא יליפנין שבע על טהור
והשנוה דעל הפרכת העלם מפר יום הכפורים היינו טעמא כיון דכתיב ביה חזרה שבע על הפרכת וגו' ותנן על קרנות אם הוסיף לא נתקיים הפסוק ונראה הפסוק שקר אבל ארבע
דילפנין בקרנות ממשית משום דקרנות משמע שפיר טובא לכל הקרנות אחת דהיינו ארבע ובשעירי עבודה וזה דילף משל העלם ויחבינן שבע דעל הפרכת מדקישא וכן שעירי הרגלים
אי לא מיעותא משום דלא ובתב בוד כלל עבודת דם אלא בתוכן סובא וא"כ אי אה חסידת פסוק ובאימורין דכתיב כל חלבו ואנן מוסיפין יחירת ושתי כליות משום דליכא שום הקטרה
כלא יחירת ושתי חבולות. בררך:

ושעירי ראשי חדשים. ואם תאמר והאך יכול ליהנות והלא תאמר דראש חדש נאכל היה כדכתיב דרש דרש משה וזהו שדך ויש לומר שעל זה הוא בא לדקדק דגידורו משה מחבא
שיחא בשריפיה כפנימיה: **וכפר** אפי' שלא סמך. אפי' דלא מעכבא בעלמא הוא אמרנא דמעכבא הבא כדפי' בקנטור משום דועשה כאשר עשה עלייהו קאי ומיהו להקטרת
אימורם לא איצטריך דלא מעכב בשום מקום דאחא שהוכשר יחזור ויפסל ולא דמי למיכיה דהויא קדם עבודת הדם ושעירי נמי עבודת הדם ניתנו ומעכב לכמה תנאי: **ונסחלו** אפי' ש
שלא נתן שירים. וא"ת תיפול לי מזה דדרשינן בפרק אהוה מקומן (לקמן דף נב) בפר בן משה ואת כל הדם ישפך נתקן הכתוב ועשאו שירי מצוה לומר שירים אין מעכבין חז"י נדרוש
ישפך דפר העלם ויש לומר דהי' מילי בפר בן משה כדפרשינן לקמן בקנטור דדרוש מדישני בחילוק לשונם שבכל העבודות של בן משה כתיב ולקח חזוה ותנן וכו'אן לא כתיב ושפך
את דמו (על) ואל) יסור אלא בסתם ישפך שניה במשמע לתנן אבל בפר העלם לא שניה הכתוב דהא כתב נמי יתן לחבי איצטריך ונסחלו מדאיתקש פר בן משה לפי העלם לא מצי
למילף תהם דלא מעכבין חז"י ושניה עליו הכתוב בקראתה תהם קר לפי כן משה מנחה יכול יעכבו דמאי רכתב בגופיה חזו כאילו שנה לעכב כין דאפילו לא היה כתב אחא מקי' וקשיא
לי דהנסחל בפר העלם למי' לא גילף מבין משה ושירים לא מעכב וכן תימא לא יליפנין קולות חזו יליפנין קולות בסמוך אמין דלא דוחץ. בררך:

ומכשיר אני בסמיכה ושירים שאין מעכבין בכל מקום. דלכל הפחות תאמר תאמר חזו כולי' עלמא דשירים לא מעכב אבל לחזווא לא אשכחן בשום מקום שלא יעכבו ולפירוש
רבנו תם דאיכא תנא דאמר שירים החזוניהם מעכבי קשה לחזווא תנא מנא לן לפסול בחזאת ולחבשי' בשירים ושנא לא דרש ונסחלו תדע דלמאן דאמר נמי שירים הפנימים
מעכב על דברן בכל פנימיה דאמר מדיקשקא בשירים הפנימים אבל בשירים החזוניהם כי ולא קאמר מחולקת בשירים ידויה' בלא כשאר פנימיה לא מעכב:

בפרה

דאמר בפרק אהוה מקומן (לקמן דף נב) ופרק חציוא (ו' וימנא דף ט) דלרבי יוחנן שירים מעכבים ניהא אם כלהי דאמר משמעות דורשין איכא ביעידה ושירים לא מעכבי לרבי יוחנן
קשה דלעכב בחזאת לא צריך וכלה מכפר דמפר העלם נפקא כי לומר דאיצטריך וכלה לשבע האות שעל טהור וליתרנה בפר העלם (תוספות דרשעירי ראשי חדשים) ואם תאמר היא
נפה בן משה העלם דבר בדיקשקא הוא דאיתקש לפי העלם דבר ולא פר העלם כי יום הכפורים הוא ליתא דהא יליפנין יחירת ושהי חבולות שבע פר העלם מפר
בן משה דאחא מיתורא דהאי קרא וכן לרש בסמוך יליפנין ארבע מתנות בהעלם מבין משה הכי נמי גילף עיכובא בהעלם מפר יום הכפורים היחלך נראה לי ועשה דאחא לעיכובא
ללמד בבין משה ושעירי עבודה וזה דכתיב בהאי קרא מיתורא לומר דמתנותיהם מעכבי דקרבנות דאחא מירביא דהאי קרא לא יליפנין זה מזה חלה לפירוש רש"י דלקמן אינו יכול
ליחיות תורה וזה דפירש את בדם לא כתב בהעלם כי אם בבין משה וילפנין יום הכפורים ממשית ובין דקרבנות דאחא מירביא נפרין מחדדו אם כן לישותק מועשה ויגמר עיכובא מכולה
מפר יום הכפורים מיהו פרשי' אין נראה לר"ת כדמפרש לקמן. בררך. ועוד כל דהאי פר העלם לא יליפנין עיכובא מפר יום הכפורים שדרי אותן פרשיות רחוקות זו מזו אבל פר העלם
מפר בן משה יליפנין שפיר ויתורת ולשתי חבולות למתן ארבע שמכוכות הפרשיות זו אצל זו. ברך. לפירוש זה ניהא דלחבי לא יליפנין שבע על טהור מפר יום הכפורים לפי שהפרשיות
רחוקות זו מזו אבל לחבי מוצי' לפי דמיתור למירוש יום הכפורים וילפנין ביה דנין של העלם וליפירוש רש"י נמי דילפנין פר העלם שפיר מפר בן משה הוא דלא יליפנין שבע על טהור
והשנוה דעל הפרכת העלם מפר יום הכפורים היינו טעמא כיון דכתיב ביה חזרה שבע על הפרכת וגו' ותנן על קרנות אם הוסיף לא נתקיים הפסוק ונראה הפסוק שקר אבל ארבע
דילפנין בקרנות ממשית משום דקרנות משמע שפיר טובא לכל הקרנות אחת דהיינו ארבע ובשעירי עבודה וזה דילף משל העלם ויחבינן שבע דעל הפרכת מדקישא וכן שעירי הרגלים
אי לא מיעותא משום דלא ובתב בוד כלל עבודת דם אלא בתוכן סובא וא"כ אי אה חסידת פסוק ובאימורין דכתיב כל חלבו ואנן מוסיפין יחירת ושתי כליות משום דליכא שום הקטרה
כלא יחירת ושתי חבולות. בררך:

ושעירי ראשי חדשים. ואם תאמר והאך יכול ליהנות והלא תאמר דראש חדש נאכל היה כדכתיב דרש דרש משה וזהו שדך ויש לומר שעל זה הוא בא לדקדק דגידורו משה מחבא
שיחא בשריפיה כפנימיה: **וכפר** אפי' שלא סמך. אפי' דלא מעכבא בעלמא הוא אמרנא דמעכבא הבא כדפי' בקנטור משום דועשה כאשר עשה עלייהו קאי ומיהו להקטרת
אימורם לא איצטריך דלא מעכב בשום מקום דאחא שהוכשר יחזור ויפסל ולא דמי למיכיה דהויא קדם עבודת הדם ושעירי נמי עבודת הדם ניתנו ומעכב לכמה תנאי: **ונסחלו** אפי' ש
שלא נתן שירים. וא"ת תיפול לי מזה דדרשינן בפרק אהוה מקומן (לקמן דף נב) בפר בן משה ואת כל הדם ישפך נתקן הכתוב ועשאו שירי מצוה לומר שירים אין מעכבין חז"י נדרוש
ישפך דפר העלם ויש לומר דהי' מילי בפר בן משה כדפרשינן לקמן בקנטור דדרוש מדישני בחילוק לשונם שבכל העבודות של בן משה כתיב ולקח חזוה ותנן וכו'אן לא כתיב ושפך
את דמו (על) ואל) יסור אלא בסתם ישפך שניה במשמע לתנן אבל בפר העלם לא שניה הכתוב דהא כתב נמי יתן לחבי איצטריך ונסחלו מדאיתקש פר בן משה לפי העלם לא מצי
למילף תהם דלא מעכבין חז"י ושניה עליו הכתוב בקראתה תהם קר לפי כן משה מנחה יכול יעכבו דמאי רכתב בגופיה חזו כאילו שנה לעכב כין דאפילו לא היה כתב אחא מקי' וקשיא
לי דהנסחל בפר העלם למי' לא גילף מבין משה ושירים לא מעכב וכן תימא לא יליפנין קולות חזו יליפנין קולות בסמוך אמין דלא דוחץ. בררך:

מזן

כאשר עשה (לדם) לפי. לא כאשר עשה קדריש שדרי כבר סירסו ודרשו אלא לפי
קדריש: זה פי' בן משה. האמור בפרשה העליונה ולא נבפל לכך חזר וחזקישן יחד
שלימד עיכוב דחסור מתנותיו מזה אלו שעירי עבודה וזה. לחביאן ביהן פר העלם דבר
ליטעון והיה על הפרכות ועל מזבח הזהב ולישרף חוץ לשלש מחנות לפי שבמקומן לא
תפרשו הלכותיו בפרשת אלף ח' יבול שאני
מרבח שעירי חרגלים וראשי חדשים. לחיות
פנימיהם ותשרפין: תלי' בן יעשה לו. לזה ולא
לאחר: מרבח אני שעירי עבודה וזה. לתורת פר
העלם דבר: שסכפין על עבירת מצוה ידועה.
במנות ששניהם באן על חטא הידוע ומצוה
אני בר גלגלם שלא היו שוין לו שדרי אין דומין
לו בפרבתו שלא באן על טמאת מקדש
וקדשו שאין ביה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף
שנעמא ונכנס למקדש ואינו מכיר ולא הדוע' לו
לו טמאתו ולא ביסוסו כדאמרין בשבועות
(דף ב.). וכפר. ובפר מכל מקום: אפי' שלא
דעם דבר: שסכפין על עבירת מצוה ידועה.
סכסו. עליו וקנים: ונסחלו אפי' שלא נתן שירים.
ליסוד מזבח החיצון דלא תימא דהואיל וכתביא
בה בחדריא כפולה דועשה כאשר עשה נמי
עלייהו קאי היחלך שמיטתו קרא: שסכפוב
בכל מקום. כדמפרש לקמיה בפרה ונגעניה: סמיכא לא מעכבא בעלמא. כדאמרין בפרק
קמא וסמן ותרנה וכי סמיכה מכפרת וכו': שפיכת שירים לא מעכבא. בחטאת החיצונה
לדבר הל':

מזן

אלא בפר כהן משיח כתיב וילפינן מיניה פר יודיב דאיתקש בהאי קרא

זבחים. פרק רביעי – בית שמאי דף מ עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"
תוספות

קרא וקשה לרבינו הם דאמר בשמעתא דאיגטורין לפר זה פר העלם דבר לאגמור ויתורת
הכבר ושהי הכליות לשעיר עבודה וזה דלא ליהוי דבר הבא מן ההיקש חזרו ונלמדנו בהיקש
ואי אתקש כל תנא דרתיבי בקאי דאי אהדיא אם כן שעירי עבודה וזה גופיה דדרשינן
מחזקתא גילף כפר כון משיח גופיה דמפרשים גופיה ויתורת הכבר ושהי כליות וגם
תרומותי שעירי עבודה וזה וכן משיח דרתיבי

בזאי קרא מריבאי וכן בפרק איהו מוקמן ולקמן
דף (טז) דאיגטורין כאשר יורם למילף ויתורת
בשעירי עבודה וזה שלא תאמר דפר העלם היו
דבר הבא מן ההיקש כון נמי אמרין בשמעתין
ס"ד הני מילי האות דרתיבי גופיה אבל ויתורת
ושהי הכליות לא תיבין גופיה אימא לא ואי
הוקש לפר כון משיח לא תיבין גופיה כמו בפר
יום הכפורים כון משיח וכן ובטבליה ר' פי רבינו יצחק ר'
אברהם ז"ל ומדוי שי לישב לפרוש הקונטרס
לדא דמי דמקשה דקרא וקשה לפר כאשר עשה
לפר האותא דמשיח פראשן לפר אחרון קשה
ר' יום הכפורים לפר כון משיח אבל לפר האותא
דמוקמה בפר כון משיח בשעירי עבודה וזה אין
נחשב הוקש כלל ומדוי קשה את דבר בטבליה
בשעירי עבודה וזה פראשן לפר דפר העלם לא
בזנא דרתיבי גופיה כמו בחזרת דבסגן הניחא
לרבי שמעאל דלא לרבי דרדייש לפר זה ר' פי
יוהי כגא דרשמיאל ויתורת אל קשיא דנפקא
ליה במאשר יורם כדאימא בפי איהו מוקמן (ג"ז)
(שם) דאיתר בפר כון משיח למדרי במזאן דרתיבי
גופיה דפר העלם אבל דרם וטבילה לא שייך ביה
ורחא לר' דלא אייתקש כולו אחרדי אלא
כולו אייתקש לפר העלם ופר העלם הוקש לפר
כון משיח וזה וטבליה דלא תיבין כון ביה דא
תיבין כון וכל אצבע כון משיח כון קשיא דנפקא
שיחא כן שיעור טבילה מעיקרא כמו ביה דא
דנקט דרם לפי שיחא חזילה בפרשה בפר כון
משיח וכי תמוא לא איגטורין לראש מוקמן בפי'
דמחזקתא (דף ז) דאייתקש בפרק דם חטאת (דף צג) כון
דרם שבטען לא מוטב לדרם דריש אלא כון הזה
מן דרם באצבע דרתיבי בפר כון משיח ביה וטבליה
כרת דרא מפרש למעשי שמעריים שבטען
שלא חזי פנע שיה ענין חזי גבי וטבליה

תאמר ובחזקתא דמחזקתא מנא לן את דרם וטבילה הלא אפילו פנמי מפתמי לא יליף אלא
דהיקש ובפי' דמחזקתא (דף ז) שמעתי דאיתא בכל חטאת דקאמר דקמן אינו קרודש לחזאין
משום דילפינן דרם כל דרית לן למילף דם מדרם ולפי' רבינו כון נחת דמחזקתא
החזקתא תיבין מן דרם דהוי כמו ביה ורתיבי ביה ולקח דרדישין שיעור לקיחה כי רחבי
דרדישין וזהו שיעור טבילה דרתיבי אפין שבטען מילין מקל חזמר חזקתא
מפתמי ומדוי צריך לקרש מכל מקום ויחסי קומן דם דאפילו דם מדרם לא יליף
(ותספת) וקשה דפר העלם לא תיבין את ואי' להשכיר אפין מנא ליה דרם יום הכפורים
ובמחזקתא תיבין קדמאה את תנינא לא תיבין את וכן תיבין ערדיה קרא דמן דרם לא
תניא תיבין לא וטבילה וזה מצי למימר נמי לאהל מועד לדכאמן לעיל שלא
נפתח חזקתא ב' לקבולות מסיב לדכאמן מנאן שום אלא נתחנן דמזבח כו: **תנאי**
בוותיה דר' פפא כו: משמע ליה דרא דרתיבי ברייתא לכל מה שאמור בענין דלאהל דרם
וטבילה קאמר דאי לא תיבין אלא לעבד לא הוה ליה למישר לכל מה שאמור בענין וליתורת
ושהי הכליות ליכא למימר דרא בעברות דהוקש ולשירי נמי לא קאמר דרבי נפקא ליה
מקרא אחרניא לקמן בפרק איהו מוקמן (דף כב) ועוד קי' דרבי ושמעאל ומה במקום שלא
השווה לא שייך אלא גבי את דרם וטבילה:

ומה במקום שלא הוה חזקתא קרבן לקרבן כו: ולקמן בפרק איהו מוקמן (גם זה שם) קרי רבי
ישמעאל ממן דם לישור דרם יום הכפורים מקל חזמר ומה מן שאין נכנס דמן
לפנים וקשה טעון יסוד הוה קי' חזר מצי למימר דא משום את דרתי קולא להשכיר
אפין שבטען דאי קי' דרמא לא מצי למימר דרם דלא יליפין מהאי קי' דרבי דרש חזקתא
תאמר של כון הוה דרא חזקתא דחזקתא בנמה דריש אלא יליפין מהאי דרמא אלא דלמאי רבתה ביה צריך שיחא זה כון דכאווט ענין שעשה חזקתא של זה היינו לאהל
דרם וטבילה דרם מלא פליג רבי שמעאל אלא ר' פי כון משיח לעבד לרמל לא תיפוק ל' מהאי קי' חזמר ומה במקום שלא הוה חזקתא קרבן לקרבן בפר העלם ושעירי עבודה וזה הוה
מעשים למעשים דמעבדי מקום שדושהו קרבן לקרבן לא כל שכן דמעבדי ומדוי שי לרדת דמה לרץ שכן הוהו בציבור:

קרא ר' יום הכפורים לפר העלם דרא דאיתקש דרדייה קא משיחתי קרא ובפר העלם
לא תיבין את דרם וטבילה וזה אמרן כאשר עשה לפר זה פר כון משיח אימא לפר כון
משיח נמי אייתקש ובפר יום הכפורים לא תיבין את ולא תיבין טבילה לא תיבין דרם
דכיבין תיבין ולקח מדרם דפר באצבע וקשיא' דלאי ללמוד דמנא דלכות ריבויא של את
והלכות דרם וטבילה דכרפשה: **להשכיר אפין**

תמן תנינן (תולין נה) היא האם היא טרפחת
אחיה של דג כדאמרין במסכת ע"ז בשליפיה
גבי עובדי דגים ואם של בהמה כולו עשויה
באבעות תשובת מורי: **את להשכיר אפין**
שבטען שאם עלתה לו אם באצבע שדורין
והשיא' כמו נישלה הוא דאלו טרפוח (תולין
ד' נה) לא הוה חזקתא דאיתורי באתא אצבע
את הטפל לאצבע: **דרם שיחא דרם שיעור**
טבילה מעיקרא טיטין: משעת קבלה ראשונה
למעשי בלב פחות מדרם טבילה בכלי זה ופחות
מכדי טבילה בכלי זה ועדיין ורבי מפרש לה
במחזקתא (דף ט) ולקמן בפרק דם חטאת (דף צג)
ויליף מדרם מדרקין וטבלי דרם לא קרינן ביה
שמעתי דרם שדחה כון משיח ראשונה **שבטען**
מקנה דרפויי חזקתא כן שטעתי במחזקתא: **רבי**
טיטין חזקתא אימא **אף על גב דרבי משיח**
בטבילה מעיקרא אלא שיה גבי נחשטא **אפילו**
שבטען דאשיעורא בעלמא הוה דרפדי קרא:
מזהב קשרת הפסיק לפי ל' השתא דרדשת
אשר באהל מועד על כל האמור כן מזהב
קשרת הפסיק מאי דרשת ביה דהאי תיבין דרא
תיבין אשר לפני ה: **שום לא נתחנן כו:** אם
איער פרי העלם בעד דמזבח חזקתא שלא הקשידו
על קשרת מעלה: **רבי בוותיה דר' פפא**
דהיקש לאת דרם וטבילה אתא: **לכל האמור**
בענין הכל בכלל את דרם וטבילה: **קל וחומר**
כלומר אין צריך להדיח פרי יום הכפורים לבאן
דמקל וחומר נפקא דרם דרבי כון העלם בה ומה
במקום שלא הוה חזקתא קרבן לקרבן: שאין
הבדמות ממן אחד לקמן מפרש מאי דהא:
הוהו מעשים למעשים: **מקשה עבודותיהן** שכן
של זה לשל זה כון מקום חזקתא קרבן לקרבן: כון

פרי יום הכפורים ופר העלם ששניה מן אחד אינו דין שיחא עבודותיהן שות לעבדות
שהצריך הכותב לשנען כון הואות שובדילך שומבמזח יד מעשי עבודותיהן שות לאת
דרם וטבילה אלא מה תלמוד לומר **לפי זה פרי העלם**: ולקמן פריך מאי קאמר ר' קרא
דרדייה קא' לפי: כאשר עשה לפר זה פרי כון משיח בא להקישו לזה לפוסלו בחיסור
מחזקתא בדפרישית לעיל דפר כון משיח לא נכפלו וצריך ללמוד מהו: **אלימא דר' פי**
ושעיר יום הכפורים לפי הלא הוהו דרבהו שוה פרי הלא שעיר חזקתא מעשים של זה
למעשים של זה שכל עבודותיהן שות מקום שדושהו קרבן לקרבן כון פרי כון משיח וזה
ידיחי דשדקין מן אחד אינו דין כו: מה **לפי שיעור של יוהי**: דין הוא שישוה מעשה
עבודותיהן שדרי נכנס דם שניהם לפני ולפניה ואין חילוק ביניהם תאמר שישוה פרי
העלם ופר העלם בעברות האמורין שן לא הוהו חזקתא כן ומה לפני ולפניה שוה
נכנס וזה לא נכנס: **אלא פרי העלם ושעיר עבודה וזה** שדושהו מעשים דאמון לעיל
החזקתא לרבות שעירי עבודה וזה ואף על פי שלא הוהו קרבן לקרבן דהאי פרי דהאי
שעיר: שכן שניהם **מכפין** על בקיאות מצוה ידועה: לפיכך הוהו מעשים דאמור שישוה
מעשה פרי העלם בעברות ופר יום הכפורים שן לא הוהו חזקתא כן ומה לפני ולפניה שוה
מצוה שאינה ידועה וזה מכפר על ידיעה כדאמר בשבועות (דף כ) על שיש בה ידיעה
בתחילה ואין בה ידיעה לבסוף כשנשכח: שכן שטענא ועלמא מננו שומא ונכנס
למקדש ושוב לא נדעיה לו כינחשו שעיר דעשה פנבים על ישראל ופר על כתיבה פנבים
על שדוהו על ורביא בעולה ויוד:

השווה
השווה
השווה

זבחים. פרק רביעי - בית שמאי דף מא עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"
רש"י תוספות

2
3
4
5
את זו מזו אלו על הפרכת אלו על הפרכת אלו על הקרנות אלו על הקרנות אלו
באצבע ואלו באצבע ואע"ג דלא כתיב ביה בשעיר בדם וטבילה אין זה שני דאיכא
למימר לא פירש את הכל דהא במה דפרשי לא שני ואם זה נכנס לפנים וזה לא נכנס
לפנים זה טעון שמנה האות וזה טעון שבע

1 מידה למאז. רבתיכו ברו לא שניה את ריבה
 2 עבודתו ברו יתור מנו מזל מנעשה
 3 עבודתו שחורקן לשניה לא שנתה מקום
 4 שחושבו קרבן לקרבן רחמי פי רחמי פי אמי
 5 דין שישונו מנעשה עבודת השעות שבהם כנו
 6 הואות ופריכת של מזבח הוהב: ברו לא וארא ליה
 7 פי חור לא ארם ובטלה כפי פשיה ברו
 8 קז כדאמרו: ואחי ליה שעיר ויחם נמי. לאת
 9 ברם וטבילה מעשירי עבודתו ורו קיזו כן
 10 במקום של הוהשק קרבן לקרבן דפר תעלה
 11 שעיר של יוהי חשונו מעשירי המפורשי
 12 בשעתם שלא שניה כפי שחשודת השעות ברום
 13 כנוהר הדוכל בעל עבודתו קרבן לקרבן
 14 כנו שעיר יוהי ושעירי עבודתו ורו אינו קן
 15 שישונו מעשירי למעשים ולמד סתום כן
 16 המפורש שעיר של יוהי כנו שחשודת ורו
 17 וכי ברו הלפ בקיחש. כנו שעירי עבודתו ורו
 18 לא למדו בתן את ברם וטבילה אלא בהקשא
 19 שהשק של כנו שעירי חורוקן ולמלוקין את
 20 דם וטבילה של שעיר יוהי כדאמי בקי: אמר
 21 רב. אמר. האי לפ דמוקן ברו שימנעאל בפר
 22 העלם משום ולקמן ענין אמורין בפר העלם
 23 ביותר הכבר ושותי ביותר לשעירי עבודת
 24 ורו בהקשא דחאטמל על שנתום בפר העלם
 25 דבר בנפיה לא כתיב ויתר ושתי ביותר אלא
 26 ואת כל חלבו קרבן ממנו ויתר: ואחי קיחא
 27 נמר ורו כנו משה ורבתיכו: ביה לחבי
 28 אימרוך לפ יתירה לפ העלם לכפול
 29 בהקשא שניה דרו אלא וכו' איקשש ארו
 30 קרא ברו אלו וכוטב כעש עשה לפ וזי ברו
 31 משה חור וכל עשה לפ וזי ברו העלם
 32 לכפול בהקשא למדו ממנו ויתר ליהדי ורו
 33 חשד קני במקום כתיבה בנפיה לוי יוהי
 34 ולמד שישונו מלכיה ברושק דאמרו קיחא
 35 בקדשים למד בהקשא מן הלמד בהקשא: ורו הביא את קרבנו וכו'. בפרישת קרבנות
 36 עבודתו ורו כתיב בנפיה לו קיחא יתירה ורו לדרשא ומה לו למכוח את המלה ורו
 37 כי שנה ארו הביא את קרבנו כתיב המלה לזם למכוח את המלה כשום דבעי
 38 לאקשיש שעירי עבודתו ורו דמשתע לפ קרא לפ העלם להקשרת אימורים כדכתיב
 39 למדו אשה לזי היטו אימוריהם וקשחם לשנתה: ואמרו אלו שעירי עבודתו ורו
 40 דעליהו ארו שנתה וכו' פי חלקם. רבתיכו ברו (ויקרא ד) ואם על שיש ישראל ויש
 41 אמרו קרוה אהות עבודתו ורו ורו היא כשאנו נשאר אהות עבודתו לעני אשיש
 42 ושננה מתיכין לגבי. הקשרת שחשודת לזם בהקשא כפוי כנו משה במחנה ודאק
 43 חור ולמד בנפיה תיפול לזי ועשה לפ וזי ברו וכלל בהקשא כדאמרו קיחא למדו
 44 כנו דמכין בנפיה תיפול לזי. ויתר הכבר לשעירי עבודתו ורו קיחא קשח. אמר
 45 לעל לפ העלם דאמר ברו החאטמל אלו שעירי עבודתו ורו. למד לזי ון דחאטמל
 46 על שנתה ס"א וכו' מילי. דאיתרבו עכיל ברושק ורו לזי ברו העלם להאות כתיבין
 47 בנפיה חאטמל אלו ביותר וטבילה וכו'

חומר חוזר ומלמד בהיקשא דפר של יום הכפורים דאטי בקי' מפר כהן משיח חוזר ומלמד חומר חוזר ומלמד בהיקש ממנו שנאמר דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בקל וחומר שעי

של יום הכפורים לא אתיא מהחטאת כי היום

2 הכתובות בהן לא שניה את זו מזו אלו [ואלו] על הפרכת ואלו [ואלו] על הקרנות
3 ואלו [ואלו] באצבעות ואע"ג כלה כתיב בשעיר את בדם וטבילה אין זה שנינו דיכאי למימר
4 לא פירש הכל דהא במאי דפריש לא שני ואם זה נבנס לפנים חז לא נבנס חז טען שמונה
5 הוזאות חז טען שבע מידו למאי דכתיב בהו לא

[illegible]

39 וְלֹא שִׁיעָרָה אֶל־אֵלֶּה שְׂדֵה שְׂדֵה וְהַרְבֵּיתָ וְעַל מִנְחֹה חֹדֶם מִקָּדֶם שִׁדְּדוּהוּ קִרְבָן לִקְרֹב
 40 לְאֵלֶּיךָ וְעַל שִׁדְּדוּהוּ לֹא־מֵאִלּוּ בְּרִיתָ בְּכֹחַ שְׂדֵה וְשִׁבְעָלָה בְּכֹחַ הוּא וְהוּא שִׁיעָרָה אֶל־חֶבֶן
 41 לְדִקְקָא וְאֵין שִׁיחַ לְמִדּוּר הוּא בְּכֹחַ שְׂדֵה וְהָעֵלֶם לֹא הוּא אֶת־מֵתָה שִׁיעָרָה אֶל־חֶבֶן
 42 הַחֹמָת אִם פֶּרֶי יִחִיד כֹּן אֲבָל חֹמָה שְׂמִיעִית לֹא לְהֹאִי פִירְשָׁא אִתִּי שִׁפִּיר דְּרַבִּי חֲזַק עַל קַל
 43 וְחֹמֶרָה וְהוּא שְׂמִיעִית חֲזַק וְהִפֵּי הַעֵלֶם דְּרַבִּי שִׁיעָרָה אֶל־חֶבֶן שִׁפִּיר רֶאשֶׁן דְּשִׁדְּדוּ
 44 מִלְּמַעֲשֵׁי לֹא הוּא חֲזַק וְשִׁבְעָלָה לְהוּא חֲזַק שִׁיעָרָה אֶל־חֶבֶן שִׁפִּיר דְּרַבִּי חֲזַק אֶת־הַם
 45 וְשִׁבְעָלָה בְּכֹחַ דְּלִית לֵהּ הָאֵי קַל וְחֹמֶרָה בְּכֹחַ דְּרַבִּי כְּתִיב לְמַעֲשֵׁי בְּהוּן פֶּרֶי יִחִיד לֹא־
 46 שִׁבְעָלָה אִם כִּי אִתִּי לֵהּ שִׁיעָרָה אֶל־חֶבֶן בְּכֹחַ שְׂדֵה וְשִׁבְעָלָה בְּכֹחַ שְׂדֵה וְהוּא אֶל־
 47 וְשִׁדְּדוּהוּ קִרְבָן לְחֹמֶרָה וְחֹמֶרָה מִלְּמַעֲשֵׁי לֹא שְׂדֵה וְשִׁבְעָלָה כֹּחַ שְׂדֵה שִׁיעָרָה עֲבָדָה הוּא
 48 (שִׁיעָרָה) אֶל־עֵינֵי בְּרִיךְ וְחֹמָתָה לֹא פֶרֶי שֶׁל מֵת וְהַבְּרִייתָ לֹא־הִיא וְשִׁבְעָלָה מִפְּרֵי הַעֵלֶם
 49 שֶׁל צִמּוּר. כְּמוֹנֶטֶר עֲרֵד מִפֶּן כֹּחַ מִשְׁתֵּי בִי אֶת־הִיא לְדִית לֵהּ מִלְּמַחֵה. מִלְּמַחֵה לֵהּ שִׁיעָרָה
 50 שֶׁל יִחִיד מִשְׁעִירֵי עֲבָדָה דְּרַבִּי מִקְּדָם. וְהוּא אֲמַנּוּר בְּכֹחַ דְּלִית לֵהּ הָאֵי קַל מִחֲדָאִי לֵהּ וְהוּא
 51 מִתְּמַנּוּת מִשְׁעִירֵי אֲדֻקְשָׁתָּה פֶּרֶי שִׁיעָרָה אֶל־חֶבֶן חֲדָרִי וְרִבְקָא וְאֶשְׁכֵּחַן קִרְבָּן וְקִשְׁטָה וְהוּא וְכִי
 52 קֵלִי יִשְׁמַעֲלָא בְּנֵי תִּפְסִיל לִי חֲדָקְשָׁתָּה דְּבִכָּא וְהוּא מִנָּה לֵהּ אֲבָא וְאִיחָדָה מִקְּמוֹן (לְמַעַן ד.)
 53

לד' ישמעאל דברי הלמד בדיקש חזו ומלמד בקל וחומר אימא איפכא דברי הלמד בקל
 54 שעירי בדיקש ובפרכא איזו מקומן (גם זה שם): משמע דקודם יש לנו לומר דדברי הלמד בקל
 55 הם הכפורים משעירי עבודה זרה דלעיל דרשינן החטאת אלו שעירי עבודה זרה אבל שעיר
 56 א' מוקמי ליה בשעירי רגלים כדאמר לעיל:

אבל

זבחים. פרק רביעי – בית שמואי דף מא עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)"

תוספות

אבל ויתרת ושתי בנפיה אינא לא. תימא דא אמרת לפי מייח' דהכי
למדיח נמאן דתבא בנפיה לאמגורי לשערי עבודה דה ושמא אי לאו ח' דהקשא
דחטאם על שנתם לא דה דרשנא ליה הכי: **והא** תנא לרבות פ' דהכי לכל האמור
בעין קאמר. פירש בגיטראס אלמא כולה מילתא יליף מניה ואפילו עיבובא ואת אמרת
לא דה בד טובילה דנפיה וקשה לרב פפא דלעיל

דלא פ' דאתא לעיבובא ומשני תנאי היא ואית'
והלאי תנא דיליף עיבובא דהקשא שבע על דהדו
ביידיה מנא ליה עיבובא דליחנהו בפר העלם
ובפר דה מנשי ויל' דהיא נפיה לויפני דהקשא
מה דהם לא חלקת בהזאתה אף ביידיה לא
תחלוץ (תוספת) ודחטא דלעיל תנאי הביא בהבייתא
לסעודה לרב פפא ותימא דר' קמי' מניה ותו נמי
פר' על רב פפא דלא מוק' לה לעיבובא אלא
עיבובא ביידיה מוחקת נפקא או מכולה מכפר
כדפר' לעיל ויל' דפר' הכי לכל האמור בעין
למא דה בד טובילה דנפיה וקשה לרב פפא דלעיל
כאשר יורם בפר כן משיח דאם אינו ענין לגופיה
תנוו ענין בפר העלם כדדרשנין בפר איהו
מוקטן (לקמן דף מט) ודרשנין לפר דה
ידיה כי לא באת דה טובילה בין לית פרתה ושל
הכליות מחד הקשא הוא דהין לרבי' שימנאל
דריש לפר דה ויה' העלם ליתרתה (ושתי' כליות
ולא דרש' כדפר' אלא דהין אלא דה דפ' עבודה
דחטאם לרבות שערי עבודה וד' וד' וד' וד' וד' וד'
על שנתם למ' לא וגי' שערי עבודה וד' וד' וד'
מציני תרי דקשי' ומשני תנאי היא דהשתא
לתיא תנא אית' ליה ויתרת ושתי הכליות פ' וד'
ידיה כדחטא' בתורת כהנים כל הליך פ' דחטאם
פ' לרבות פ' ד' ח' הכפירים ליתרתה ושתי הכליות
יש לתבוא דנפיה דחטא' וקט' שערי עבודה
וה' בלשון רבים ופר העלם בלשון יחיד דמאי
שנא ודא מנא אית' ליה בהזרית (דף ה) שערי
לכל שבת ושבת אית' ליה נמי פ' דה שבת ושבת:
ממאי מדקתני כו'. ככליל' שנתותא שבת
דאנ' דאין מפגילין בחצי מחר' פסול
מיהא דח' ותימא דרב' תידי' נשחט' (ספחים דף
סא) גבי שחטו דאית' למיגור דרבי' ב' ומוקי לה
(שם סג.) בשחטו סימן ראשון למולמים כו' ח'רמ'
לעשינה דאמר מפגילין בחצי מחר' ממשע דהם
לדברין דח' כשר גמור ויש לומר דרבי' דפסלי' הכהן
היושע ושחטו דאית' למיגור דרבי' ב' כ' דמנחת
(דף יד) דרבנן גורי קומץ אטו קומץ ונמנת חטא
למנע אטו למנע דהא בדיכין אבל דהם לא
שיך למיגור סימן א' אטו שני סימני:
בגן

מאי 'שלא תתיקנה' חוץ למקומו.
חוץ למקומו 'שלא לשמו' מחיב.
סיפא, פסול ואין בו פרת: מיתבי, פה דברים אמורים, בדמים הניתנין על מזבח החיצון.

אבל ויתרת ושתי כליות, דלא תתיבן בגופיה, אימא
לא. קא משמעין לן: אמר ליה רב הונא בריה דרב
נחמן לרב פפא, והא תנא, 'פר יום הכפורים, ללך
מה שאמר בענין' קאמר. תנאי היא. תנא דבי רב,
מריב הכי. תנא דבי רבי' ישמעאל, לא מריב הכי.
תנא דבי רבי' ישמעאל, מפני מה נאמרו ויתרת ושתי
כליות בפר בהן משיח, ולא נאמרו בפר העלם דבר
של צבור, משל למלך בשר דם ששם על אוהבו,
ומענין כסדרהונו מפני חיבתו. ותנא דבי רבי' שימנאל,
מפני מה נאמרה 'פרות הקדש' בפר בהן משיח,
ולא נאמרה בפר העלם דבר של צבור, משל למלך
בשר דם שפרחה עליו מדינה, אם מיעוטה פרחת,
פמליא שלו מתקיימת. אם רובה פרחת, אין פמליא
שלו מתקיימת: לפיכך אם נתן כולו תתיבן כו': תנן
התם, פגול בקומץ ולא בלבונה, בלבונה ולא בקומץ,
רבי מאיר אומר, פגול ותיבין עליו פרת. והכמים
אומרים, אין בו פרת עד שישלם בכל המותר. אמר
רבי שמעון בן לקיש, לא תימא, מעמא דרבי' מאיר,
דקסבר מפגילין בחצי מחר' אלא, הכא במאי עסקינן,
בגן ששמן לא תתיבין בקומץין במחשבה, והכלבנה בשחיתו.
קסבר, על דעת העושה, על דעת ראשונה הוא עושה.
ממאי, מדקתני לפיכך אם נתן כולו תתיבין, ואחת
שלא תתיבין, פסול ואין בו פרת. הא, אחת שלא
תתיבין, וכולו תתיבין, פגול. מני, אימא רבנן, הא
אמר רבנן, אין מפגילין בחצי מחר'. אלא רבי' מאיר,
ואי מעמא דרבי' מאיר, משום דמפגילין בחצי מחר'
הוא, אפילו דקתני נמי. לאו, משום דקסבר, כל
העושה, על דעת ראשונה הוא עושה. אמר רבי
שמואל בר יצחק, לעולם רבנן היא. ומאי תתיבין,
תתיבין תתיבין, והא, מדקתני לפיכך אם נתן כולו
תתיבין, ואחת שלא תתיבין, פסול ואין בו פרת,
מפגילין ד'תקנה', להכשירה הוא דאיתא. אמר רבא,

רב איש אמר, שלא לשמו. מפגל דבי לא עבדי לה
חוץ למקומו 'שלא לשמו' מחיב.
סיפא, פסול ואין בו פרת: מיתבי, פה דברים אמורים, בדמים הניתנין על מזבח החיצון.

לכחשיה דא דאי במחשבה ולפיגול דהכי מקרי לה לך דשתיה שלא כתיקנה דא לא חשיב בה מדי ולא קילקל מחשבתו דנקיייה שלא כתיקנה לפיגול: רבא אמר, לעולם
כתיקנה לפיגול ורבנן דהי' וד' לא תשעמ' מנה מדי ושלא כתיקנה דאחרונה נמי שלא כתיקנה לפיגול קאמר וכו'נ שנתו מחשבת חוץ למקומו ומחשבה מדי פגול: וד' אבא
מחשבה שלא לשמו. נמי קרי שלא כתיקנה לפיגול דא חטאת את מחשבה שלא לשמו פוסלת בה ומוציאה מדי פגול: ד'נ מפגל ד' לא קבי' לה חוץ לקומץ וישל' לשמו מחיב
מדלא קרי לה תנא פסול אלא בשחשבו שלא כתיקנה ואוקמינ' בשלא לשמו או חוץ למקומו מכלל דבי לא עבדי לה הכי אלא בשחשבו דחייב כלומר דהי' פגול לחיב על אבילות
כרת אלמנ' על דעת ראשונה עשה א"כ לאו כרתא מיעת לאוקמי' ד' א"י דתי' רישא פגול ותיבין עליו כרת אמר סיפא פסול ואין בו כרת. לאו כרתא פסול אלא לית ליה עלם בתקן
לפיגול ושלא כתיקנה חוץ למקומו וד'ה נמי דאם נתן בשחית' לא פיגול הואי דנקט שלא כתיקנה אידי' דתנא רישא בחיצותה נתן את הראשונה חוץ לזמנה ואת השניה חוץ למקומו
פיגול דתיבין עליו כרת דחוקא נתן חוץ למקומו לאשמועינן רבא דלא איתא מחשבת חוץ למקומו דשניה ומפקא לה מדי פגול משום דחוקע בפגול ראשונה שנתה אחת מותרת
ומפגל בתיב' נתן נמי סיפא בפנימיות דכח' איתא מחשבה שניה ומפקא ליה מדי פגול אע"ג דלא צריך למתניה דרבי' בלא ודאי נמי לא דהי' מיקבץ ברא' כו'. בתוספתא דובדיא דא

ברא דבמתנה אחת פגול דריש. דחיצונים שנתה תחת מרתה ומפגלת בן:

קפיל'. דחטאם על שנתם ולענין אשה לה נמי איתקש: ויבא ויתרת אבא ר' יוחי' ב'
לכל הענין קאמר. אלמא כולה מילתא יליף מניה ואפילו עיבובא ואת אמרת דברס
וטובילה תנאי היא תנא דבי ר' מרי' הכי. כל ח' קרי תנא דבי ר' דהיא תנאי קמיתא
לא מרי' אלא אלא לאת דברס וטובילה ועיבובא נפקא ליה מוחקת ולרבי' יתודה מאם כלה
כפר: ותנא דבי ר' ישמעאל. קא דחובא: כבורא
דאמר לכל האמור בענין מתניתין דבי רבי
ישמעאל היא ששענית ונסדרה בבית כדדרש' של
ר' ישמעאל וסידרה בה תנאים הרבה כמו
סידרה רבי חיאי ור' אשעאל: קא דחובא: צבורה
מיקש כסדרהונו: קסר' בדבריה: פפני מה נאמרה
פירב' הקדש. גרס בפר כן משיח כתיב את פני
פרכת הקדש ופר' תעדה כתיב את פני הפרכת:
פמליא שלו. כניסת חבורת עצתו ודחממכמיס
לדעתי אשר דברי סתרי אליהם ודא רובה
סרחא אין פמליא שלו קיימת דהא או מוטלך
מחבתם ומבניסם קמנעא דין ח' כלו נס
בכראשנה ד'נ כין דרוב ציבור (סרחא) בכיכל
אין כאן קדושה: פגול בקומץ ולא בלבונה.
בהקשרת ומנחה שני מתירין שני הקומץ
ולמבוא ואם הקטיר את האחר במחשבת פגול
האחר בשחיתו: ד'ס אמר פגול. כדמפרש
טעמא לקמן: כגון שנתן את הקומץ במחשבת.
תחילה ואחר כך הלבנה במחשבה וד'ה אם נתן
לבנה במחשבה תחילה ואחר כך קומץ
ראשונה וטעמא משום דעל דעת ראשונה עשה
ונמצא מפגל בכל המותר דבר סביר על דעת
ראשונה וטעמא משום דהא חזק' דאמר אין שני
וכל מחשבה דקדשים צריכה בפ' הוא ודא
ראשונה בשחית' ושניה במחשבה דאין כאן
אלא מחשבת חצי מחר' מנחתה (ד'מ) ולא פגול
אלא פסול מדקתני: מתניתין: לפיכך אם נתן
כולו תתיבין. וקסד' היינו שחיתו ואחת שלא
תתיבין. במחשבת חוץ לזמנה: פסול ואין בו כרת.
שלא איתא אלא בחצי מחר' דמכבד בו כרת
ובכול' מחירות ואין פגול דה שפגול בכול' הא
אחת שלא כתיקנה. דא ראשונה במחשבה והשתא
בשחיתו פגול דאמרין על דעת הראשונה
עשה וזהו ל' מחשבה בכוליה מתי: הא
אמרין אין מפגילין בחצי מחר'. מדקתני בדיא
על שפגול בכל המותר ואפי' ראשונה במחשבה
ושניה בשחית' משמע אלמנ' לית ליה על דעת
ראשונה עשה: אפילו בדיקת' נמי. ראשונה
בשחית' ואחרונה במחשבה לית' פגול אלמנ'
מדשני ליה בין ראשונה בשחית' לראשונה
במחשבה שני מניה טעמא משום דעשה על
דעת הראשונה הוא: תתיבין לפיגול. הראשונה
במחשבת דחין לזמנה ואשמועינן דא אמרין
על דעת הראשונה עשה: והא מדקתני ואחת
שלא כתיקנה. ולא קתני כולו תתיבין חוץ מאחת
מן א' ואחת בשחיתו שני מניה תתיבין דאמר

לכחשיה דא דאי במחשבה ולפיגול דהכי מקרי לה לך דשתיה שלא כתיקנה דא לא חשיב בה מדי ולא קילקל מחשבתו דנקיייה שלא כתיקנה לפיגול: רבא אמר, לעולם
כתיקנה לפיגול ורבנן דהי' וד' לא תשעמ' מנה מדי ושלא כתיקנה דאחרונה נמי שלא כתיקנה לפיגול קאמר וכו'נ שנתו מחשבת חוץ למקומו ומחשבה מדי פגול: וד' אבא
מחשבה שלא לשמו. נמי קרי שלא כתיקנה לפיגול דא חטאת את מחשבה שלא לשמו פוסלת בה ומוציאה מדי פגול: ד'נ מפגל ד' לא קבי' לה חוץ לקומץ וישל' לשמו מחיב
מדלא קרי לה תנא פסול אלא בשחשבו שלא כתיקנה ואוקמינ' בשלא לשמו או חוץ למקומו מכלל דבי לא עבדי לה הכי אלא בשחשבו דחייב כלומר דהי' פגול לחיב על אבילות
כרת אלמנ' על דעת ראשונה עשה א"כ לאו כרתא מיעת לאוקמי' ד' א"י דתי' רישא פגול ותיבין עליו כרת אמר סיפא פסול ואין בו כרת. לאו כרתא פסול אלא לית ליה עלם בתקן
לפיגול ושלא כתיקנה חוץ למקומו וד'ה נמי דאם נתן בשחית' לא פיגול הואי דנקט שלא כתיקנה אידי' דתנא רישא בחיצותה נתן את הראשונה חוץ לזמנה ואת השניה חוץ למקומו
פיגול דתיבין עליו כרת דחוקא נתן חוץ למקומו לאשמועינן רבא דלא איתא מחשבת חוץ למקומו דשניה ומפקא לה מדי פגול משום דחוקע בפגול ראשונה שנתה אחת מותרת
ומפגל בתיב' נתן נמי סיפא בפנימיות דכח' איתא מחשבה שניה ומפקא ליה מדי פגול אע"ג דלא צריך למתניה דרבי' בלא ודאי נמי לא דהי' מיקבץ ברא' כו'. בתוספתא דובדיא דא

ברא דבמתנה אחת פגול דריש. דחיצונים שנתה תחת מרתה ומפגלת בן:

תני, אין מצינין על הבשר, שמא נתאכל הבשר. רבי יוסטא בר שונם בעא קומי רבי מנא: לא נמצא מטמא טהרות למפרע? אמר ליה: מוטב שיתקללו בו לשעה ולא יתקלקלו בו לעולם.

תמן תנינן – סמיכת זקנים ועריפת העגלה – בשלשה, דברי רבי שמעון. רבי יהודה אומר, בחמשה. מה טעמא דרבי שמעון? (דברים כא): "וסמכו" – שנים. אין בית דין שקול, מוסיפין עליהן עוד אחד – הרי שלשה. מה טעמא דרבי יהודה? "וסמכו" – שנים. "זקני" – שנים, אין בית דין שקול, מוסיפין עליהן עוד אחד – הרי חמשה.

ובעגלה ערופה, טעמא דרבי יהודה (דברים כא): "ויצאו זקניו" – שנים. "ושופטיו" – שנים. אין בית דין שקול, מוסיפין עליהן עוד אחד – הרי באן חמשה.

אמר רבי: נראין דברי רבי שמעון בסמיכה, ודברי רבי יהודה בעריפה. נראין דברי רבי שמעון בסמיכה, דלא דרש "וסמכו". ודברי רבי יהודה בעריפה, דלא דרש "ויצאו".

אין תימא 'נראין דברי רבי יהודה בעגלה ערופה', דרש "וסמכו" ודרש "ויצאו". אשכחתי – את אמר "ויצאו" – שנים, "זקניו" – שנים, "ושופטיו" – שנים, אין בית דין שקול, מוסיפין עליהן עוד אחד – הרי באן שבעה!

מה מקום רבי שמעון "זקניו ושופטיו"? – זקניו שהן שופטיו! תני, רבי אליעזר בן יעקב אומר: "זקניו" – זה בית דין הגדול "ושופטיו" – זה מלך וכהן גדול.

[דף מ"א ע"א]

הלכה ב' מתניתין: נמצא טמון בגל, או תלוי באילן, או צף על פני המים – לא היו עורפין, שנאמר (שם) "באדמה" ולא טמון בגל. "נופל" ולא תלוי באילן. "בשדה" ולא צף על פני המים. נמצא סמוך לספר, או לעיר לעיר שיש בה גוים, או לעיר שאין בה בית דין – לא היו מוודין אלא מעיר שיש בה בית דין. נמצא מכון בין שתי עירות – שתיהן מביאות שתי עגלות; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: עיר אחת מביאה עגלה ערופה ואין שתי עירות מביאות שתי עגלות. ואין ירושלים מביאה עגלה ערופה:

גמרא: תני, רבי אליעזר אומר, נמצא חנוק ותלוי באילן – לא היו עורפין. אמר רבי יוסי בר יהודה, אין צריך לומר חנוק ותלוי באילן. מנין אפילו משלך? תלמוד לומר "חלל". מה תלמוד לומר "נופל"? אלא אפילו הרוג ותלוי באילן – לא היו עורפין.

תני רבי יוסי בי רבי בון בשם רבי יוחנן: נמצא עומד על מפתו וחספיו תקועה בלבו – אין עורפיו.

תני רבי שמעון בן יוחי: היו עורפיו דהדא דרבי שמעון בן יוחי מן אילין דהכין הכין. דאמר רבי יוחנן: כל אילין דרבי שמעון בן יוחי מן אילין דהכין הכין – יהידין אינון ולא סמכין עליהון .

נמצא בעליל לעיר – היו עורפיו, כדי למיין בו מצות עפוק מדידה .

רב נחת לתמן, אמר, אנא הוא בן עזאי דהכא .

אתא חד סב, שאל ליה: שני הרוגין זה על גב זה. סבר רב שהן עורפין. אמר ליה: אין עורפין. אמר ליה: למה? אמר ליה התחתון משום טמון והעליון משום צף. בד סלק להכא. אתא לקמיה דרבי אמר ליה: יאות אמר לך (דברים כא): "כי ימצא" לא כי ימצאו .

לא מסתברא! דלא "באדמה" – לא צף על פני המים. "בשדה" – לא טמון בגל, ותני דבית רבי בן .

מחלפא שיטתון דרבנן, הכא אינון אמרין "פרט לטמון", ותמן אינון אמרין: "לרבות את הטמון".

תמן "שדה" – בגלוי, פרט לטמון, "אקציר" – בגלוי, פרט לטמון, מיעוט אחר מיעוט לרבות את הטמון. ברם הכא "באדמה" – לא צף על פני המים.

[דף מ"א ע"ב]

נמצא סמוך לספר – אני אומר סקיים הרגוהו. לעיר שיש בה גוים – אני אומר: גוים הרגוהו.

או לעיר שאין בה בית דין – לא היו מודדין אלא מעיר שיש בה בית דין – כתיב: "ידינו לא שפכו את הדם הזה וגו'".

מה טעמא דרבנן? דכתיב: "והיה העיר הקרובה אל החלל". מה טעמא דרבי אליעזר? דכתיב: "ומדדו אל הערים אשר סביבות החלל".

ערי מקלט מה הן? אין תימור למחלקת נתנו – מביאות עגלה ערופה. אין תימור לבית דירה נתנו – אינן מביאות עגלה ערופה:

הלכה ג מתניתין: ומאין היו מודדין? רבי אליעזר אומר, מטיבורי. רבי עקיבא אומר: מהוטמו. רבי אליעזר בן יעקב אומר: ממקום שנעשה חלל – מצוארו:

גמרא: ומאן הוּי מוֹדִינָא? רבי אליעזר אומר, מפיבורא – במקום שהולך נוצר. רבי עקיבה אומר: מחוטמו – במקום הכרת פנים. ואיתיבא כְּנִי דְמַר רב יהודה בְּשֵׁם רב (ישעיה ג, ט): "הכרת פניהם ענתה בם" – זה החוטם.

אמר רבי חייא בר בא: מאן דבְּעֵי דְלֹא מתחבמא – יחב סיפלגֵי על גְּחִירִיה והוא לא מתחבם.

פְּהֵדא בְּיוֹמֵי דְאַרְסְקִינָם מְלָכָא הָווּ צְפוּרָאֵי מִתְבַּעֲיִין, וְהָווּ יְהִיבִין סִיפְלִינֵי עַל גְּחִירִיהוּ, וְלֹא מתחבמין. וּבְסוּפָא אֵיתֵמַר עַלִּיהוּן לִישָׁן בִּיש וְאַתְצִידוּן כּוֹלְהוּן מִן בִּידָא.

רבי אליעזר בן יעקב אומר: במקום שנעשה חָלָל – מַצֻּאָרוּ. מה טעמא? רבי סימון בְּשֵׁם רבי יהושע: "לִתֵּת אוֹתָךְ אֶל צְוֹאֲרֵי חֻלְלֵי רְשָׁעִים" (יהונקאל כא, לד):

הלכה ד מתניתין: נמצא ראשו במקום אחד וגופו במקום אחר, נמצא ראשו במקום אחד וגופו במקום אחר, מוליכין הראש אצל הגוף; דברי רבי אליעזר. רבי עקיבה אומר: הגוף אצל הראש:

גמרא: אמר רבי לעזר: לקבורה נחלקו. רבי שמואל בְּשֵׁם רבי יונתן, מה פליגין – בְּשִׁחִיהָ הָרִאשׁ מִלְמַעְלָן וְהַגּוֹף מִלְמַטָּן. ואֵבֶל אִם הָיָה הָרִאשׁ מִלְמַטָּן וְהַגּוֹף מִלְמַעְלָן – כָּל עָמָא מוֹדֵי שְׁמוֹלִיכִין אֶת הָרִאשׁ אֶצֶל הַגּוֹף. הָיָה מְגֻדָּרָן מִיפֶּן וּמִיפֶּן – אֵנָּה אִמֵּר רִישָׁא אֵזֶל לְחַד אֶתֶר וְגוֹפָא אֵזֶל לְחַד אֶתֶר.

אז הראש הנה אין לו גוף, אז הגוף הנה אין לו ראש.

[דף מ"ב ע"א]

הָיָה שָׁנָה, כָּל מָקוֹם שֶׁדָּרְכוּ לִיתָנוּ – גּוֹף אֶחָד הוּא. וְאִם לֹא – הָרִאשׁ הָנָה אֵין לוֹ גּוֹף וְהַגּוֹף הָנָה אֵין לוֹ רֹאשׁ:

הלכה ה מתניתין: נפטר וקני ירושלים והלכו להם. וקני אותה העיר כביאין "עגלת בקר אשר לא עבד בה, אשר לא משכה בעל", ואין המום פוסל בה, ומורדין אותה לנחל איתן. איתן כמשמעו, קשה אף על פי שאינו איתן – בשר. ועורפין אותה בקופיין מאחוריה. ומקומה אסור מלזרוע ומלעדרה, ומתר לסרוק שם פשתן ולנקות אבנים:

גמרא: אשר לא עבד בה - לדעת. אשר לא משכה בעול - בין לדעת בין שלא לדעת. רבי יונה פתר מתניתא, אשר לא עבד בה - לדעת. אשר לא משכה בעל - בין לדעת בין שלא לדעת, והוא שימשוך. רבי יוסי פתר מתניתא, לדעת - אפילו לא משך. ושלא לדעת - והוא שימשוך.

ואתניי דרבי יונה דרבי ישמעאל, ודרבי יוסי דרבנן.

דרבי יונה דרבי ישמעאל, דרבי ישמעאל אמר: כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד - נעקר מקליו והרי הוא כהדיושו. לפום כך צריך מימר, אשר לא עבד בה - לדעת. אשר לא משכה בעל - בין לדעת בין שלא לדעת - והוא שימשוך.

וידרבי יוסי דרבנן, דרבנן אמרין: הרי הוא בכלל והרי הוא כהדיושו, לפום כך צריך מימר, לדעת - אפילו לא משך. ושלא לדעת - והוא שימשוך.

כמה ומשוך? רבי אמר: כמלואו. רבי יוסי בי רבי יודה אמר: שלש אצבעות. רבי סימון בשם רבי יוסי בן נהוראי: מלא העול לרחבו.

רבי בון בר הניה בעא קומי רבי ועירא: אשר לא עבד בה - כלל. אשר לא משכה בעל - פרט. כלל ופרט - אין בכלל אלא מה שבפרט.

אמר ליה: אילו הוה כתיב 'אשר לא עבדה ואשר לא משכה' - יאות. לית כתיב אלא: אשר לא עבד בה, אין כאן כלל ופרט, אלא ריבויין - על על לגזרה שוה, מה על האמור בעגלה - עשה בה שאר כל העבודות בעל, אף על האמור בפרה - נעשה בה שאר כל העבודות בעל. מה על האמור בעגלה - עבודה פוסלת בה בין לדעת בין שלא לדעת. אף על האמור בפרה - עבודה פוסלת בה בין לדעת בין שלא לדעת. מה על האמור בפרה - העל פוסל בה. אף העל האמור בעגלה - העל פוסל בה.

אי מה על האמור בפרה - המומין פוסלין בה. אף על האמור בעגלה - המומין פוסלין בה? תלמוד לומר (במדבר ט): "אשר אין בה מום" - המומין פוסלין בפרה, אין המומין פוסלין בעגלה.

[דף מ"ב ע"ב]

ואמר - "אשר לא עבד בה" - עבודה פוסלת, אין עבודה פוסלת בפרה! הכא "אשר לא עבד בה" - בה עבודה פוסלת, אין עבודה פוסלת במקדשין.

אית לך מימר תמן "אשר אין בה מום", בה המומין פוסלין אין המומין פוסלין בסקדשים!

מחפרי איבריין, מהו שיפסלו בה? אפילו בקרבנות בני נח אינם! לא בן אומר רבי יסא? פשט רבי לעזר לחבריא (בראשית ו, יט): "ומכל החי מכל בשר" – שלימין באיבריהן .

תמן – יש מהן למזבח, ברם הכא – אין מהן למזבח. רבי חזקיה בשם רבי ירמיה: מפיון דאת אמר, כפרה פתיב בה פקדשים, כמי שיש מהן למזבח .

מריפה מהו שתפסל בה? מפיון דאת אמר: יש מהן למזבח – מרפה פוסלת בה; כהאי פשיטא לך שהמרפה פוסלת בה!

היתה רגלה קלוטה בשל חמור, מה את עבד לה? כמחוסרת אבר או ככעלת מום. אין תעבדינה כמחוסרת אבר – פסולה. אין תעבדינה ככעלת מום – כשרה.

דמה מהו שיקשיר? מן מה דתני רבי חייא: דמה טמא – דמה מכשיר .

חד סב שאל לרבנן דקיסריין: עריפתה מהו שתטהר מטרפתה מטמאתה . אמרין ליה: ולא מתניתא? השוחט ונמצא מרפה . אמר לון: מה אנן בעיין מרפה, ואתון מיתו ליה שחוטה . אמרין ליה: לא בן אמר רבי יצאי? דברי רבי מאיר אפילו מרפה – חיב . ואמר לון: ומן הדא דרבי יצאי אתון מגיבין לי? איתן – בשמועו: קשה: "איתן מושבך ושים בסלע קנף" (במדבר כד). אף על פי שאין איתן – כשר. ודכוותה אף על פי שאין הנחל – כשר.

[דף מ"ג ע"א]

תני רבי שמעון בן יוחי: "הורידו" – "והורידו"; אף על פי שאין נחל . דהדא רבי שמעון בן יוחי מן אילין דהבין הבין. דאמר רבי יוחנן: כל אילין דרבי שמעון בן יוחי מן אילין דהבין הבין ויהידין אינון ולא סמכין עליהון .

וצריד לערוף בה שנים או רוב שנים? נישמעניה מן הדא, דאמר רבי זעירא רב יהודה בשם שמואל: עד מקום שהצואר כשר לשחיטה כנגדו הערף כשר למליקה, וכן הוא אמר אבן .

תמן תנינן: יש חורש תלם אחד, וחיב עליו משום שמונה לאוין . רבי הושעיה בעי: ניתני: החורש מקום עריפתה של עגלה הרי תשעדה! אמרין חבריא קומי רבי יוסי תיפתר: לשעבר . אמר לון: מה דאית לה לשעבר כל שכן לפא .

מקום גיפתה וגיפתה? – הרי אילו אסורין. וכמה היא תפיסתה? ארבע אמות. רבי אומר: אומר אני, שתפיסתה חמישים אמה.

רבי שמואל בריה דרבי יסוי בי רבי בון: אשר לא יעבד בו – כלל, ולא יזרע – פרט. כלל ופרט – אין בכלל אלא מה שבפרט. אומר ליה: אילו הוה פתיב 'אשר לא יעבד בו אשר לא יזרע' – יאות. לית פתיב אלא אשר לא יעבד בו. כי הא דמר רבי יעירא: אין באן כלל ופרט אלא ריבויין:

הלכה ו מתניתין – זקני אותה העיר רוחצין את ידיהן במים במקום עריפתה של עגלה, ואומרים: ידינו לא שפכה את הדם הזה ועינינו לא ראו. וכי על דעתנו עלתה, שזקני בית דין שופכי דמים הן? אלא שלא בא לידינו ופטרנוהו, ולא ראינוהו והנחנוהו. והפחנים אומרים: "כפר לעמך ישראל אשר פדית ה' ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל". לא היו צריכים לומר "ונכפר להם הדם" אלא רוח הקודש מבשרתו, אימתי שתעשו ככה – הדם מתכפר להם; נמצא ההורג, עד שלא נערפה העגלה – תצא ותרעה בעדר. משנערפה העגלה – תשבר במקומה, שעל ספק באת מתחלתה, כפרה ספקה והלכה לה. נערפה העגלה ואחר כך נמצא ההורג – הרי זה יתרג:

גמרא: רבנן דהכא פתרינ קרייא – בהורג. ורבנן דתמן פתרינ קרייא – בנהרג. רבנן דהכא פתרינ קרייא בהורג – שלא בא על ידינו ופטרנוהו, ולא הרגנוהו, ולא ראינוהו והנחנוהו ועימעמנו על דינו. ורבנן דתמן פתרינ קרייא בנהרג – לא בא על ידינו ופטרנוהו – בלא חלוייה. ולא ראינוהו והנחנוהו – בלא פרנסה. והזקנים רוחצין את ידיהן במים על מקום עריפתה של עגלה ואומרים: ידינו לא שפכה את הדם הזה וגו'. והפחנים אומרים כפר לעמך ישראל ורוח הקודש אומרת: ונכפר להם הדם.

שלשה מקראות נאמרו בענין אחד: מה שאמר זה – לא אומר זה ומה שאמר זה – לא אומר זה.

[דף מ"ג ע"ב]

פיוצא בדבר אתה אומר (בראשית לח): ותאמר חבר נא למי החותמת והפתילים והמטה האלה – עד באן אמרה תמר. ויבר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על בן לא נתתיך לשלה בני – עד באן אמר יהודה. ורוח הקודש אומר – ולא יסף עוד לדעתה.

שלשה מקראות נאמרו בענין אחד, מה שאמר זה – לא אומר זה. פיוצא בדבר אתה אומר (במדבר יג) ויספרו לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש היא וזה פריה – עד באן אמר

יהושע. אפס כי עז העם הישב בארץ והערים בצורות גדולות מאד וגם ילידי הענק ראינו שם – עד פאן אמרו המרגלים. ויהם בלב את העם אל משה, ויאמר: 'עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה' – עד פאן אמר בלב.

שלשה מקראות נאמרו בענין אחד, מה שאמר זה – לא אמר זה, ומה שאמר זה – לא אמר זה. פיצא בדבר אתה אומר (שופטים ה, כט): בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא וגו'. עד פאן אמרה אמו של סיסרא. חכמות שרותיה תענינה, הלא ימצאו יחלקו שלל – אמרו בלותיה. ורוח הקודש אומרת – בן יאבדו כל אויביו ה'.
אמר רבי פינחס: כדאי היא שתכפר עד יציאת מצרים .

אמר רבי ינאי: דברי רבי מאיר, אפילו ערפה – חיב. רבי יעקב בר אחא, רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש: דברי רבי מאיר, ערפה – פטור. אמר רבי אילא: לפטרו משום "אותו ואת בנו" פרבי שמעון.

אמר רבי ינאי: שמעתי לה גבול, מאימתי היא נאמרת? "והורידו" – משעת הורדה. אמר רבי שמואל בר רבי יצחק: עד שהיא פחיים, היא קדושה. מתניתא אמרה בן: 'תצא ותרעה בעדר'. מהו 'תצא' תצא מקדושתה!

אמר רבי מתנאי: ויאות, מה פתיב (דברים כא) "ונכפר להם הדם" ושתק? אלא אפילו בן "ויאותה תבער הדם הנקי מקרבך":

הלכה ז מתניתין – עד אחד אומר: ראיתי את החורג, ועד אחד אומר: לא ראיתי. אשה אומרת: ראיתי, ואשה אומרת: לא ראיתי – היו עורפין. עד אומר: ראיתי, ושנים אומרים: לא ראינו – היו עורפין. שנים אומרים: ראינו, ועד אומר: לא ראיתי – לא היו עורפין:

גמרא: גידול בר בנימין בשם רב: כל מקום שהכשירו עדות האשה פאיש, האיש מכחיש את האשה, והאשה מכחשת את האיש.

ניתני: 'עד אומר ראיתי את החורג – אשה אמרה לא ראיתי. אשה אמרה ראיתי – ועד אומר לא ראיתי'. תני דבית רבי בן .

תני בשם רבי נחמיה: הולכין אחר רוב הדעות. הו' עבדא? שתיים נשים ואישה אחת – עשו אותן בשני עדים ועד אחד. ה' דא דאת אמר: באשה ונשים. אבל אם היו מאה נשים ועד אחד – בעד בעד אינן :

[דף מ"ד ע"א]

הלכה ח מתניתין – משרבו הרוצחנין – במלה עגלה ערופה, משבא אליעזר בן דינאי, ויתחינה בן פרישה' היה נקרא, חזרו לקרותו בן הרוצחן.

גמרא: בן הרוצחן – בריה קטולה :

הלכה ט מתניתין – משרבו המנאפין – פסקו המים המאריים, ורבי יוחנן בן זבדי הפסיקו, שנאמר (הושע ד, יד): "לא אפקוד על בנותיכם כי תזנינה" וגו'.

גמרא דכתיב (שם): "כי הם עם חונות יפרדו". וכתוב (במדבר ו): "והייתה האשה לאלה בקרב עמה". בזמן שעמה שלום. לא בזמן שעמה פורצים. "ונקה האיש מעון" – אימתי האשה נושאת את עונה? בזמן שהאיש נקי מעון:

הלכה י מתניתין – משמת יוסי בן יועזר איש צרידה, ויוסי בן יוחנן איש ירושלים, בטלו האשכולות, שנאמר (מכה ז, א): "אין אשכול לאכול בפורה אותה נפשי":

גמרא: ולא עמד אשכול עד שעמד רבי עקיבה. וכל הזוגות לא היו אשכולות? אלא אילו שימשו פרנסות. ואילו לא שמשו פרנסות. תני, כל הזוגות שעמדו משמת משה ועד שעמד יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסף בן יוחנן איש ירושלים – אי אפשר ליתן בהן דופי. עד שעמד רבי יהודה בן בבא – אי אפשר ליתן בהן דופי.

אמרו על רבי יהודה בן בבא, שהיו כל מעשיו לשום שמום, אלא שגדל בהמה דקה. וכך היה מעשה: פעם אחת חלה, ונכנסו הרופאים אצלו לבקרו, אמרו לו, אין לך רפואה – אלא חלב רותת. שהיה גזית. מה עשה? לקח עז וקשרה לכרעי מטתו והיה יונק מפנה חלב רותת. בשעה שהיה גזית ובשביקשו חכמים להיפגם אצלו, אמרו, היאך אנו יכולין להיפגם? והלחמים עמו בבית! ובשעת מיתתו אמר: אין בידי עון אלא זה: שעברתי על דברי חברי. ובשמת, דקדקו חכמים על כל מעשיו ולא מצאו בידו אלא עון אותה העז בלכד.

אמר רבי שמעון שזורי: של בית אבא היו בעלי בתים בגליל. ולמה חרבו? שהיו דנין דיני ממונות באחד, ומגדלין בהמה דקת. וכך היה: חרש אחד היה לנו סמוך לעיר, והיתה השדה בינינו ובינה, והיתה הצאן נכנסת ויוצאה והדרדף עליה:

הלכה יא מתניתין – יוחנן בהן גדול העביר את הודיית המעשר. אף הוא במל את המעוררין, ואת הנזקפין. ועד ימיו היה פטיש מכה בירושלים. ובנימיו אין אדם צריך לשאול על הדמיו:

גמרא רבי ירמיה רבי יהיה בשם רבי שמעון בן לקיש

[דף מ"ד ע"ב]

מתניתא, משנהשדו להיות נותנין מעשר לכהונה.

הדא מסייע ליה לרבי יוחנן בהדא ופליגא עליה בהדא. דתנינן תמן (נכמות פ"ט הל"ה): וכת בהן ללוי – לא תאכל, לא בתרומה ולא במעשר. ניהא בתרומה לא תאכל. במעשר? מה נפשך, בהנת היא – תאכל, לוייה היא – תאכל. רבי אילא בשם רבי יוחנן: במאן דמר: אין נותנין מעשר לכהונה. הוי דו אמר: נותנין מעשר לכהונה.

מסייעא ליה – דו אמר בולן לשבח. דאמר רבי יוחנן: יוחנן בהן גדול שלח ובדק בכל ערי ישראל, ומצאון שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד. אבל מעשר ראשון ומעשר שני – מהן היו מפרישין, ומהן לא היו מפרישין. אמר: הואיל ומעשר ראשון בעון מיתה ומעשר שני בעון טבל. יהא אדם קורא שם לתרומה ולתרומות מעשר ונותנן לכהן. ומעשר שני מחללו על הפעות. והשאר – מעשר עני, שהמוציא מחבירו עליו הראיה. ויתודה.

אמר רבי אילא, פעם הוא לפני המקום, מי שהוא אומר "עשיתי" והוא לא עשה.

מעתה מי שהוא מפריש ויתודה, ומי שאינו מפריש לא יתודה! בהדא דתני: עד "השקיפה" (דברים כו) – היו אומרים קול נמוך. מיפן ואילך – היו אומרים קול גבוה.

את המעוררין. אותן שהיו אומרים (תהלים מד): עזרה למה תישן ה' וגו'. וכי יש שינה לפני המקום? והלא כבר נאמר (תהלים קכא): הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל! מה תלמוד לומר (תהלים עח): ויחזן כישן ה'? אלא, בבכח, באלו יש לפניו שנה בשעה שישאר בצרה ואמות העולם ברוחה. וכן הוא אומר (איוב יז) ובהמרותם תלן עיני.

את הנוקפין – אותן שהיו מכין על גבי העגל בין קרניו. אמר להן יוחנן כהן גדול, עד מתי אתם מאכילין את המזבח נבלות? ועמד ועשה להן טבעות. אמר רבי בא בשם רבי יוחנן: טבעות עשה להן – רחבות מלמטן וצרות מלמעלן.

עד ימיו היה פטוש מכה בירושלים – עד תחילת ימיו. ובימיו אין צריך לשאול על הדמאי – שהעמיד זוגות. מילתיה דרבי יהושע בן לוי אמרה: מהו לגנאי ומהו לשבח. דאמר רבי יוסי בשם רבי תנחום רבי חייא בשם רבי יהושע בן לוי:

[דף מ"ה ע"א]

בראשונה, היה מעשר נעשה לשלשה חלקים. שליש למכרי בהונא ולויה, ושלש לאוצר, ושלש לעניים ולחברים שהיו בירושלים.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: מאן דהוה סלק למידון בירושלים, עד תלת איגרין הוה יהיב מדיליה, מיבן ואילך משל אוצר. משבא אלעזר בן פתורה ויהודה בן פכורה היו נוטלין אותן בזרע, והיתה ספיקה בידי למחות, ולא מיחה, והעביר הודיית המעשר. וזו לגנאי.

את המעוררין – לשבח, ואת הנוקפין – לשבח. עד ימיו היה פטוש מכה בירושלים – עד תחילת ימיו. רבי חסידה שאל לרבי חזקיה: לא מסתברא! עד סוף ימיו! אמר ליה: אף אנא סבר בן.

דמאי – רבי יוסי בשם רבי אבהו רבי חזקיה בשם רבי יודה בן פזי: דמאי, דמי תקין ומי לא תקין :

הלכה יב מתניתין – משבטלה סנהדרין, בטל השיר מבית המשתאות, שנאמר (ישעיה כד) בשיר לא ישתו יין:

אמרא: אבא בר רב ירמיה אמר: (איכה ה) וקנים משער שבתו וגו'. אמר רב חסדא: בראשונה היתה אימת סנהדרין עליהן ולא היו אומרים דברי נבלה בשיר. אבל עכשיו שאין אימת סנהדרין עליהן, הן אומרים דברי נבלה בשיר. בראשונה, לא היו נפרעין אלא מאותו האיש בלבד. אבל עכשיו נפרעין ממנו וממשפחתו.

אמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רב חונה: בראשונה כל צרה שהיתה באה על הצבור – היו פוסקין שמוחה בנגדה. ומשבטלה סנהדרין בטל השיר מבית המשתאות. משבטלו אילו ואילו (איכה ה) שבת משוש לבנו נהפך לאכל מחולנו. וכי מה היתה סנהדרין גדולה מועלת? אלא לפי שנאמר (ויקרא כ)

ואם העלם יעלימו עם הארץ את עיניהם מן האיש שהוא בתתו מזרעו למלך לבלתי המית אותו –
בכל מיתה שירצו.

משלו משל, למה הדבר דומה? לאחד שקלקל בעיר, מסרו לבעל האגמון וחבשו. והיה קשה מבעל
האגמון. מסרו לבעל תזמורה וחבשו. והיה קשה מבעל תזמורה. מסרו לבעל הרצועה וחבשו. והיה
קשה מבעל תזמורה. מסרו לבעל הרצועה ומסרו. והיה קשה מבעל הרצועה. מסרו לשלמון והחזירו
לקמיו. כך צרות האחרונות משכחות את הראשונות:

הלכה יג מתניתין – משמתו נביאים הראשונים – במלו אורים ותמים. משחרב בית המקדש –
במל השמיר ונפת צופים, ופסקו אנשי אמונה, שנאמר (תהלים יב) הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו
אמונים מבני אדם:

גמרא: משמתו נביאים הראשונים – פסקו אורים ותמים. רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן

[דף מ"ה ע"ב]

זה שמואל ודוד. רבי בא בר כהנא בשם רב – זה גד ונתן. רבי ירמיה רבי שמואל בר יצחק בשם
רב – זה ירמיה וברוך. מילתיה דרבי יהושע בן לוי אמרה: זה ירמיה וברוך. דאמר רבי יהושע בן
לוי (דברי הימים ב כו) ויהי לדרש אלהים בימי זכריה המבין בראת האלהים. מאן קם מבתריה? –
ירמיה וברוך.

משמתו נביאים האחרונים: חזי זכריה ומלאכי – פסקה מהן רוח הקדש. אף על פי בן משתמשין היו
בבת קול.

מעשה ששמע שמעון הצדיק בת קול יוצא מבית קדש הקדשים ואמר: נהרג גוים גוליקם ובמלו
גזירותיו. מעשה שיצאו נערים להלחם באנטוכיא, ושמע ויחנן כהן גדול, בת קול יוצא מבית קדש
הקדשים, ואמרת: נצחו מלויא דאנחו קרבא באנטוכיא. וכתבו אותה העת ונתנו בו זמן, וכוננו
שבאותה שעה היתה.

מעשה שנכנסו זקנים אצל בת גדיא ביריחו, ויצתה בת קול ואמרה להן: יש ביניכם אדם אחד ראוי
לרוח הקדש, אלא שאין הדור בדיי, ונתנו עיניהן בהלל הזקן. וכשפאת, היו אומרים עליו: הוי עניו חסיד
תלמידו של עזרא!

ושוב נכנסו זקנים לעליה ביבנה, ויצאת בת קול ואמרה להן: יש ביניכם אחד ראוי לרוח הקדש אלא שאין הדור כדאי. ונתנו גיניהם בשמואל הקטן. ולמה נקרא שמו קטן? לפי שהוא מקטין עצמו. ויש אומרים: לפי שמעט היה קטן משמואל הרמתי. וכשמות, היו אומרים עליו: הוי עניו! חסיד! תלמידו של הלל הזקן! ובשעת מיתתו אמר: שמעון וישמעאל לחרבא ושאר כל עמא לבנה. ועקין סגיאין יהויין. ובלשון ארמית אמרו, ולא ידעו מה אמר.

ועל רבי יהודה בן בבא התקינו, שיזהו אומרים: הוי עניו! חסיד! אלא שנטרפה השעה.

תני, אמר רבי יודה: מה טיבו של שמיר הזה? בריה היא מששת ימי בראשית, וכיון שהיו מראין אותו לאבנים, היו מתפתחות לפניו בלוזחין של פינקס. ובו בנה שלמה בית העולמים. הלא היא דכתיב (מלכים א ו): "והבית בהבנתו אכן שלמה מסע נבנה ומקבות והגרזן כל בלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו". רבי נחמיה אומר: מגוררות היו, הלא היא דכתיב (מלכים א ו) כל אלה אבנים יקרת כמדות גזית מגוררות במגרה מבית ומחוץ. אמור מעתה: מבפנים – לא היה עושה להן בלום, אלא מתקן מבחוץ ומבנים לפנים. רבי אומר, נראין דברי רבי יודה – באבני בית המקדש. ודברי רבי נחמיה – באבני ביתו של שלמה.

ואין כל דבר יכול לעמוד בו, אפילו נתון על גבי האבן או לתוף טס של מתכת – מיד היה בוקע ויורד. מה היו עושין לו להעמידו? היו בורכין אותו מוכין של צמר ונותנין אותו לתוף טני של אבר, מלא סובין של שעורים. הלא היא דכתיב (עמוס ה) המבליג שד על עז.

ונופת צופים – אומר רבי לעזר, דבש הבא בצפייה. אומר רבי יוסי בי רבי חנינה: סולת צפה על גבי נפה לזשה בדבש וחמאה. אומר רבי יונתן, יפה סיפסוף שאכלנו בנערותינו, מפנקרסין שאכלנו בזקנותינו, דביומוי אישתני עלמא.

אמר רבי חייא בר בא: סאה ארבילית – היתה מוציאה סאה סולת, סאה קמח, סאה קיבר. סאה מורסן – סאה סובין. וכדון, אפילו חדא על חדא לא קיימא.

ופסקו אנשי אמנה – אומר רבי זעירא: אנשי אמנה – תורה. בהדא חד רבי, הוה קרי ליה לאחות בצור, והוון צווחין בפרגמטיא, והוה אומר: לית אנא מבטלה ענתי, אין חמי למיתי, מיתי הוא.

[דף מ"ו ע"א]

הלכה י"ד מתניתין: רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יהושע: מיים שחרב בית המקדש – אין יום שאין בו קללה, ולא ירד הטל לברכה, וניטל טעם הפירות, רבי יוסה אומר: אף ניטל שומן הפירות.

רבי שמעון בן אלעזר אומר: הטהרה – נטלה את הרית, הפעשרות – נטלו את שומן הדגן, הזנות והבשפים – בטלו את הכל.

גמרא: בתיב (תהלים ז) ואל זעם בכל יום, אמר רבי זעירא, ראשונה ראשונה מתקיימת, מי מבטל? רבי אבין בשם רבי אחא, ברפת כהנים מבטלת.

אמר רבן שמעון בן גמליאל, תדע לך שנתארו הטללים, בראשונה, עיר שטלליה מרובין – פירותיה מרובין, אבל עכשיו, עיר שטלליה מרובין – פירות מועטין, בראשונה, היה הטל יורד על הקש ועל התבן – והן מלבינים, אבל עכשיו יורד על התבן והקש – והן משחירין.

תני, רבי שמעון בן אלעזר אומר: הטהרה – נטלה את הטעם ואת הרית, מעשרות – נטלו את שומן הדגן, וממי ניטל וותר? אמר רבי לוי בר הותא: נישמעניה מן הדא "מהיותם בא אל ערמת עשרים, והיתה עשרה, בא אל תיקב לחשף חמישים פורה, והיתה עשרים". עשרים והמשה אין בתיב באן, אלא "והיתה עשרים". וחכמים אומרים, הזנות והבשפים – פילו את הכל.

הלכה ט"ו מתניתין: בפולמוס של אספסיניוס – גזרו על עטרות התנים ועל האירוס, בפולמוס של מיטוס – גזרו על עטרות כלות, ושלא ילמד אדם את בנו וננית, בפולמוס האחרון – גזרו שלא תצא פלה באפריון בתוך העיר, ורבותינו התירו שתצא פלה באפריון בתוך העיר.

גמרא: נפלה עמרת ראשנו (איכה ח), אילו הן עטרות התנים? זו והורית המוזהבת, רבי בא בשם רב: של מלח ושל גפרית, רבי ירמיה בשם רב: של מלח ושל זית, רב נחמן בר יעקב אומר: אפילו דחילפי, רבי ירמיה שיבשב ולבש עטרה של זית, שמע שמואל ואמר: ניח ליה אילו איתרים רישיה ולא עבד בן! והוות בן, בשננה שיצא מלפני השליט.

אילו הן חופות התנים? סדינים מצויירין, וסחרוני וקב תלויין בהם, תני: אבל עושה הוא אפיפירות ותולה בהן כל מי שירצה, מתניתא ועל האירוס – רסיסת, אלו הן עטרות כלות? זו עיר של וקב.

רבי עקיבה עשה לאשתו עיר של זהב, וקניאת בה איתתיה דרבן גמליאל. אמר לה: מה תוית עבדת
היך מה דתוות עבדת? דתוות מונבנה קליעתא דשערה ויהבה ליה, והוא לעי באורייתא!

שאלו רבי יהושע, מהו שילמד אדם את בנו יונית? אמר להן: ילמדנו בשעה שאינה לא יום ולא לילה!
דכתיב (יהושע א) והגית בו יומם ולילה.

[דף מ"ז ע"ב]

מעתה אסור ללמד את בנו אומנות, בגין דכתיב והגית בו יומם ולילה! והתני רבי ישמעאל: ובחרת
בחים (דברים ל), זו אומנות! רבי בא בריה דרבי חייה בר בא בשם רבי יוחנן: מפני המסורות .

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מותר לאדם ללמד את בתו ויונית, מפני שהיא תכשיט לה. שמע שמעון
בר בא ואמר: בגין דרבי אבהו בעי מילת ברתיה, הוא תלי לה ברבי יוחנן. ובא עלי, אם לא שמעתיה
מרבי יוחנן!

מי מתיר את הראשונות? אמר רבי יוסי בי רבי בון: מי שהוא מתיר את אלו – הוא מתיר את אלו.
בהדא ריש גלותא, שלח שאל לרבי חסדאי, מהו הדין דכתיב (יחזקאל כא) "בה אמר ה' חסיר
המזנפת והרים העטרה"? אמר ליה, הוסרה המזנפת, הורמה העטרה. שמע רבי יוחנן ואמר: הוא
– חסד, ומילוי – חסד.

הלכה ט"ז מתניתין: משמת רבן יוחנן בן זכאי – בטל זיו החכמה. משמת רבן גמליאל הזקן – בטל
כבוד תורה. ומתה מרהר ופרישות. משמת ישמעאל בן פאבי – בטל זיו הכהונה. משמת רבי –
בטלה ענה ויראת חטא. משמת רבי מאיר – בטלו מושלי משלים. משמת רבי עקיבה – פסקו
הדרשנין. משמת בן עזאי – פסקו השקדנים. משמת בן זומא – פסקו התלמידים. משמת רבי יהושע
– פסקה טובה מן העולם. משמת רבי אלעזר בן עזריה – פסק העושר מן החכמים. משמת רבן
גמליאל – בא גובי ורבו צרות. משמת רבי חנינא בן דוסא ויוסי בן קיטנותא – פסקה החסידות.
ולמה נקרא שמו יוסי בן קיטנותא? שהיה תמציתן של חסידים!

רבי פינחס בן יאיר אמר: משחרב בית המקדש – בושו חברים ובני חורין וקפו ראשם, ונדלדלו אנשי
מעשה, וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון, ואין דורש ואין מבקש ואין שואל. על מי לנו להשען? על אבינו
שמשמים!

רבי אלעזר הגדול אומר: מיזם שחרב בית המקדש - שרו חבימיא למיהוי כספריא וספריא כחזנא וחסנא כעמא דארעא. ועמא דארעא - אזלה ודלדלה. ואין שואל ואין מבקש. על מי יש להשעז? על אבינו שבשמים! בעקבות משיחא - הוצפא וסגא ויוקר ואמיר. הגפן תתן פרייה ותנין ביוקר.

[דף מ"ז ע"א]

והמלכות העובדי כוכבים ומזלות - תתפף למינות. ואין תוכחה! בית וועד - יהיה לזנות. והגליל - יחרב. והגליל יושם. ואנשי הגבול - יסובבו מעיר לעיר ולא יהוננו. והכמות סופרים - תסרה. ויראי חמא - ומאסו. והאמת - תהא נעדרת. נערים - פני זקנים ילבינו. זקנים - יעמדו מפני קטנים. (מיכה ז) בן - מנבל אב, בת - קמה באמה. בלה - בחרמה. איבי איש - אנשי ביתו. פני הדור - כפני הכלב. הכן - אינו מתבייש מאביו. ועל מי יש לנו להשעז? על אבינו שבשמים!

גמרא: משמות רבי אלעזר - נגזו ספר החכמה. משמות רבי יהושע - פסקו עצות טובות ומחשבות טובות מישראל. משמות רבי עקיבה - פסקו מעיינות חכמה. משמות רבי אלעזר בן עזריה - פסקו העושר מן החכמים. משמות רבי יוסי - פסקו הבינה. משמות בן עזאי - פסקו השקדנים. משמות בן זוימא פסקו הדרשנים. משמות רבי יוסי חסידא ורבי יוסי קטונתא - פסקו אנשי חסידות. ולמה נקרא קטונתא? שהיה תמציתו של צדיקים ושל חסידים! משמות רבן שמעון בן גמליאל - בא גוביי ורבו הצרות. משמות רבי - הוכפלו הצרות.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: רבן יוחנן בן זכאי מי דמיד, פקיד ואמר פנו חצר מפני הטומאה, והתקינו כסא לחזקיה מלך יהודה! רבי ליעזר תלמידיה מי דמיד, פקיד ואמר פנו חצר מפני הטומאה, והתקינו כסא לרבן יוחנן בן זכאי. ואית דאמרינן, מן דחמא רביה חמא.

חד מן אילין דבית פזי, הוון בעי מחתנתיה לנסיסיה, ולא הוה מקבל. אמר: דלא יהוון ברתון. מי דמד, פקיד ואמר פנו חצר מפני הטומאה והתקינו כסא ליהושפט מלך יהודה. אמרו, ובוא זה שרץ אחר הכבוד אחר זה שברה מן הכבוד.

רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע בן לוי: מעשה שנכנסו זקנים לעלייה בית גדיא ביריהו, ויצאת בת קול ואמרה להן: ויש ביניכם שנים ראויין לרוח הקודש, וחלל הזקן אחד מהן. ונתנו עיניהן בשמואל הקטן.

ושוב נבגסו זקנים לעליה ביבנה, ויצאה בת קול ואמרה להן: יש ביניכם שנים ראויין לרוח הקודש, ושמואל הקטן אחד מהן. ונתנו צניחין ברבי אליעזר בן הורקנוס. והיו שמהין שהסביב דעתן לדעת המקום.

הִדְרִין עֲלֶיךָ פָּרֶק עֵגְלָה עֲרוּפָה וּמוֹלָא מִסֻּכַּת דִּסּוּטָה

הִדְרוּ עֲלֶה מִסֵּבַת סוּסָה, וְהִדְרֹה עָלָיו. דַּעֲתֶם עֲלֶה מִסֵּבַת סוּסָה, וְדַעֲתֶם עָלָיו. לֹא תִתְנָשִׂי מִנֶּה מִסֵּבַת סוּסָה, וְלֹא תִתְנָשִׂי מִנֶּה, לֹא בַעֲלָמָא הַדִּין וְלֹא בַעֲלָמָא דַּתִּי: (ג' פְּעֻמִּים)

[illegible]

הַשָּׂרֵב נָא יִי אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְמִעֲשֵׂיֶיךָ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיֶה כְּלָנוּ אֶנְהוּ וְנִצְאָצֵינוּ וְנִצְאָצֵינוּ עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ יְיָדֵינוּ שִׁמְךָ וְלִמְדֵי תוֹרָתְךָ:
מֵאֲרִיבֵי תַחֲפֹמֵי מִצְוֹתֶיךָ מִי לְעֹלָם הֵיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִיד בְּהִשְׁקָיָה, לְמִשְׁן לֹא אֲבוֹשׁ: לְעֹלָם לֹא אֲשִׁיב בְּקוֹדְשֶׁיךָ, מִי בָם חֵייתֵנִי: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, לְמִדְנֵי חֲסִידֶיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן שְׁלֵחַ וְעֵד:

מזדים אַהנוּ לַמִּלְחָמָה וְי' אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֶיז אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשֵּׁמֶת חֲלָקְנוּ מִיוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ, וְלֹא שֵׁמֶת חֲלָקְנוּ מִיוֹשְׁבֵי קִרְיַתוֹ. שָׂאֵנוּ מִשְׁפִּימִים וְהֵם מִשְׁפִּימִים, אֵנוּ מִשְׁפִּימִים לְדַבְּרִי תוֹרָה וְהֵם מִשְׁפִּימִים לְדַבְּרֵם בְּטָלִים. אֵנוּ עֲמִלִּים וְהֵם עֲמִלִּים, אֵנוּ עֲמִלִּים וּמִקְבִּלִים שֶׁכֵּר וְהֵם עֲמִלִּים וְאֵינֵם מִקְבִּלִים שֶׁכֵּר. אֵנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים, אֵנוּ רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת, שֶׁצִּיָּאֵר וְאֵתָה אֱלֹהִים תוֹרִידִם לְבָאֵר שַׁחַת, אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרִמָּה לֹא יִהְיוּ יְמֵיהֶם, וְאֵנוּ אֲבִטָּח בָּהּ.

יְהי רַצוֹן מִלִּפְנֵי יי אֱלֹהֵי, שֶׁשֶׁעוֹרֵתֵנִי לִסְיִים מִסֶּכֶת סוּסָה, בְּנֵי תַעֲזוּרִי לְהַתְחִיל מִסְכָּחוֹת וּסְפָרִים אֲחֵיִים וְלִסְיִים, לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד לְשׁוּמוֹ וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְרֹם אֶת כָּל דְּבָרֵי תַלְמוּד תּוֹרָה בְּאַהֲבָה, וְזִכְרוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאֲמוּנָאִים וְתַלְמִידֵי חֲכָמִים, יַעֲזוּד לִי וְיִזְרְעוּ, שֶׁלֹּא תִמְשֹׁךְ הַתּוֹרָה מִפִּי וְאִפְּרִי וְיִזְרַע וְיִזְרַע עַד עוֹלָם, וְתִתְקַן בִּי בְּהַתְחִלָּה תִּנְחַה אֶתְּךָ, בְּשִׁכְכָה תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, וְהַקְּיוֹצוֹת הִיא תִּשְׁיַחֲךָ: בִּי בִי יִדְּבֹ וְיִמְרֵ, וְיִזְכְּרוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בְּיָמֵינֶה, בְּשׂוֹמְלֵה עֶשֶׂר וְכַבֹּד: יי עֵל לַעֲמוֹ יִתֵּן, יי יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשׁוֹלָם:

מסכת כלים מציצא פרק שביעי

א. מלא תרוד רקב שאמרו, ישנו מקשרי אצבעותיו ולמעלה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: מלא חפניו. גוש מבית הפרס, וגוש מארץ העמים - שעורן כפיקה גדולה של סקאין, שהוא כחותם המרצופין, וישנו בצד העליון של מגופת החבית. הלחמיות, רבי טרפון אומר: עפר בית הפרס כדי לחפות בו עצם כשעורה. האגרוף שאמרו, רבי טרפון פושט ראשי אצבעותיו ומראה. רבי שמעון קופץ ראשי אצבעותיו ומראה. רבי יהודה מניח אצבעו על גודלו. כופל חוזר ומודד. רבי יוסי אומר: ישנו כראש כרים גדולים של צפורי. אחרים אמרו משמו: טפח ושליש טפח. וכך היו משערין עד שלא בא בן בטיח. מדות יין ושמן - שעורן כפיקה גדולה שלהן. ואי זו היא פיקה גדולה שלהן? הנכנס דרך פיהם. במה דברים אמורים? מלמטה, אבל מן הצד - הרי אלו טמאים, מפני שהן מקבלים מן הנקב ולמטה. תחלתן אין מקבלים טמאה עד שינפח ויגום. ואם נגממו - שעורן במה שהן. רבי שמעון אומר: נודות - שעורן במשקין.

ב. העושה כלים מן הגדל בים - טהורים. חבר להן מן הגדל בארץ כדרך חביון לטמאה, אפלו מעור המצה, מן הנגר. דבר שכליו מקבל טמאה, ודבר שאין כליו מקבל טמאה, כגון כלי אבנים, וכלי גללים, וכלי אדמה - טהור. רבי יהודה אומר: כלי ים ראויין לטמאה אלא שטהורים התורה, לכשתמצא להם עלה - הן טמאים. העושה כלים מעצמות העופות - טהורין. חבר להן מן הגדל בארץ, אפלו חוט ואפלו משיחה, דבר המקבל טמאה - טמא, חוץ מכנף העז וביצת נעמית המצפה. אמר רבי יוחנן בן נורי: מפני מה

שנה כנף העז מכל הכנפים להחמיר? אלא שכל הכנפים המקבלות - טמאות. ושאין מקבלות - טהורות. ביצת תרנגולת המצפה - טמא, חוץ מכנף העז וביצת נעמית המצפה, לפי שאינו דבר המעמיד². רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: אף ביצת תרנגולת מצפה מקבלת כל שהוא - טמאה, ולא הזכירו כנף העז וביצת הנעמית אלא בהרה.

ג. העושה כלים מדבר שהוא של מעמיד - טמא. מדבר שאינו של מעמיד - טהור. הלפת, ואתרוג, ודלעת יבשה שחקקום תינוקות למוד בהן את העפר, או שהתקינן לכף מאזנים - טהורין. הרימון, והאלון, והאגוז שחקקום תינוקות למוד בהן את העפר, או שהתקינן לכף מאזנים - טמאות. כף של לפת שיש בו בית קבול של אבר, כדרכו מלמטה - טמא. שלא כדרכו מלמעלה - טהור. מכתש של פחמי שיש בו בית קבלת אבר - טהור. כדרכו מלמעלה - טמא. שפופרת שחתכה, ונתן בה המזוזה, ואחר כך נתנה בכתל, אפלו שלא כדרך קבלתה - טמאה. נתנה בכתל ואחר כך נתן בה את המזוזה, כדרך קבלתה - טמאה. שלא כדרך קבלתה - טהורה. קבצה אפלו כדרך קבלתה - טהורה.

ד. קנה מאזנים והמחוק שיש בהן בית קבול מתכות, והאסל שיש בו בית קבול מעות, וקנה עני שיש בו בית קבול מים, ומקל שיש בה בית קבול מזוזה ומרגליות כלו - אינו טמא אלא המשמש את הצרף. ועל כלן אמר רבן יוחנן בן זכאי: אוי לי אם אומר, אוי לי אם לא אומר. אם אומר עכשו - מלמד אני את הרמאין לרמות, אם לא אומר עכשו - אני מונע את התלמיד,

² בנחם הספרים: "לפי שאינה אלא במעמד".

לפי גירסת הגר"א בבאור (ובהנחות שתק).

נמדדין עמה. הדפין של קטילקי⁴ - הרי אלו טהורין. הגשושין של קטילקי⁵, אף על פי שמפקדין ומנחין בארבע זויות הבית⁶ - טמאין. ארבע רגלים שבארבע זוויתיה, ושאר הרגלים שלה - טהורות. חמור שתחת המלבן, והספסלים שתחת הרגלים - טהורים. כפותים שתחת הרגלים⁷, אף על פי שחקוקים ומקבלין - טהורים. ואין בהן משום קבול. מלבן של מטה ושל עריסה, נקליטי המטה, ולוחין של סקבים, וכרעים של שלחן, ויד של ספין, בזמן שהן קבועין - חבור לטמא ולהזאה. נטלין ונתנין - אינן חבור, לא לטמא ולא להזאה. מלבן של עריסה שהוא מלבש בפיקות, ויש לו רגלים - טמא. מסרג בחבלין ואין לו רגלים; רבי מאיר ורבי יהודה מטמאין, רבי יוסי ורבי שמעון מטהרין, שאינו עושה מלאכה בגופו.

ב. בראשונה היו אומרים: מטה שגדד בה שתי לשונות לוכסן או שתי כרעים אלכסון, או שגדד בה טפח על טפח אלכסון - טהורה. חזרו אומרים: גודד מלמטה ועולה, עד שימעטנה פחות מטפח. מטה שעשה שתי לשונות שלה

ומטהר את הטמאות. דבר אחר, שלא יהו הרמאין אומרים: 'אין חכמים בקיאים במעשיהן'. מפני מה תחתית של צורפי זהבים טמאה? מפני שמכניס לתוכה. גרוטאות. ושל נפחין - הרי זו טהורה. ואם התקינה להיות מכניס לתוכה גרוטאות - הכל מודין שהיא טמאה. משחזת שיש בה בית קבול שמן, ופנקס שיש בה בית קבול שענה - כלן, אין טמא אלא המשמש את הצרף. מחצלת, מאימתי מקבלת טמאה? משיחוסם וינב. רבי יהודה אומר: משיקשר ראשי המעדין שלה. היו דבוללין יוצאין הימנה, כל שלצרף המעדין - טמאה. כל שלא לצרף המעדין - טהורה. שפופרת הקנה, מאימתי מקבלת טמאה? משיחוסם וינב. רבי יהודה אומר: משיוציא את הככי שבתוכה. הקרן, מאימתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: משיוציא את הזכר מתוכה. הקרויה³, מאימתי מקבלת טמאה? משתגמר מלאכתה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: משיוציא את המעים מתוכה. וכלן שמצאן חתוכין ומנקבין - טמאין. מצא גולמיהן - טהורין, בידוע שאינן כלים.

מסכת כלים מציצא פרק שמיני

א. שדה שהמגורות שלה מבפנים - נמדדות עמה. ומבחוץ - אין נמדדות עמה. אבל מודד את החלל ורבי יהודה אומר: מודד מקומה מבפנים. רבי שמעון אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עבי הרגלים, ועל עבי הלזבזין שהן נמדדין עמה, על מה נחלקו? על הבינים, שבית שמאי אומרים: אין נמדדין. ובית הלל אומרים: נמדדין. מוכני - שומט ומודד. מעקה שבמגדל, והקופות, בזמן שהן קבועין - נמדדין עמה. ושאינן קבועין - אין

⁴ היתדות התחתונות במטה, הבולטות כלפי מעלה מהמטה, וליכוד הן טהורות, שאינן נצרכות למטה.

⁵ דף מנח על הלשונות, בין לשון ללשון, ומהם היתדות הנ"ל יוצאות, והם חשובים כלי.

⁶ הינו שהן מפרדות מהמטה, ורק מנחות בצדדי הבית.

⁷ שהרגלים של המטה עומדות עליהם.

³ דלעת יבשה שמרוקנים אותה ומשתמשים בה כעין דלי ריק.

שנחלקה לשמונה טמאה, מפני שהוא מחזירה. קבצה במסמר – טהורה.

מסכת פלים מציצא פרק תשיעי

א. פליכה של חיטין – טמאה טמא מת. פרש הימנה אבר אחד – טמאה. ושני אברים – טהורה. עריסה של בנות – הרי זו טמאה טמא מת. היתה משמשת ישיבה ושכיבה – הרי זו טמאה מדרס. שפורס עליה את הפלים – הרי זו טמאה טמא מת. היתה משמשת ישיבה ושכיבה – הרי זו טמאה מדרס. מטה שנפתחו מעין שלה ואין חבלים מחברין לה, ונשתיר בה כדי ישיבה ושכיבה – הרי זו טמאה מדרס. היו דבלולין יוצאין ממנה – הרי אלו טמאין, מפני שהוא מחזירן. החבל היוצא מן המטה עד חמשה טפחים – טהור. מחמשה ועד עשרה – טמא. מעשרה ולמעלה – טהור. עשרה – כלמטה הימנו. חמשה – כלמעלה הימנו. הזה על החבל, בתוך עשרה טפחים – טהורה, וכשהוא מטביל את המטה – צריך להטביל את החבל. מעשרה טפחים ולמעלה – טמאה. וכשהוא מטביל את המטה אין צריך להטביל את החבל. פרע שהיא טמאה מדרס וחברה למטה – כלה טמאה. וכן במזון וכן בשן של מעדר.

ב. החבל שהוא מסרג את המטה, אפלו מאה אמה – כלן חבור אחד. קשר בו חבל אחד, מן הקשר ולפנים – חבור, מן הקשר ולחוץ – אין חבור. הכניסו לתוך שלשה בתים, אפלו מאה אמה – כלו חבור אחד. קשר בו חבל אחד, מן הקשר ולפנים – חבור. מן הקשר ולחוץ – אינו חבור. אמר רבי אליעזר בן יצחק: במה דברים אמורים? דרך עליה, אבל דרך ירידה, אפלו קשור בקשור – כלו חבור אחד. החוט שהשחילו למחט, אפלו קשור משני צדדין – הרי זה אינו חבור. הכניסו לבגד – החוט חבור לבגד, ואין המחט חבור לחוט. המשיחות והרצועות שבמטפחות

מרוחין⁸ מרוח אחת – טמאה. עשה ארבעתן מרוחין, או שנשלו שנים אלקסון – טהורה. נטלה קצרה ושתי כרעים – טמאה. מפני שהיא כשירי המטה לישן עליה. ואם מתחלה עשאה כף – טהורה, מפני שהוא כארונות. נטלה ארפה ושתי כרעים; רבי נחמיה מטמא, מפני שנותנה בצד המטה, או בצד האבוס וישן עליה; וחכמים מטהרין. מטה שפרש ממנה אבר אחד ונתנו בזויות, אחד, והחליפו, וכן בשני, וכן בשלישי, וכן ברביעי, וכן בחמישי, וכן בששי, וכן בשביעי – עדין טמאה מדרס. ואם החליף את השמיני – טהורה מן המדרס, אבל טמאה מגע מדרס. חזר לאחרון ונתנו בזויות והחליפו, וכן בשני, וכן בשלישי, וכן ברביעי, וכן בחמישי, וכן בששי, וכן בשביעי – עדין טמאה מגע מדרס. ואם החליף את השמיני – טהורה. במה דברים אמורים? בזמן שהתחיל מן האחרון, אבל אם התחיל מן הראשון, אף על פי שלא החליף את השמיני – טהורה.

ג. מטה מטמאת חבילה ומטהרת חבילה; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: מטמאת אברין ומטהרת אברין. כיצד? פרע שפרש עם הארפה ועם הקצרה; רבי אליעזר אומר: חבור, ואם הטבילה אינה חוצצת. וחכמים אומרים: אינה חבור, ואם הטבילה – הרי זו חוצצת; דברי רבי שמעון. רבי אומר: רבי אליעזר אומר: אין מטה מטהרת אלא כשהיא שלמה. וחכמים אומרים: מטמאת ומטהרת אברים. מטה

⁸ לפי גירסת הר"ש. ובגמטת הספרים: מלוחין.

וחינו שעשה חבלי המטה המסרגים מרוחים זה מזה יותר מהצורה, בין שלא עשה אלא שני לשונות, עדין ראוי לתשמיש, אבל בארבע – נטהרו ממשמאותם.

הספרים, ושבמטפחות התינוקות, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. רבי שמעון בן גמליאל אומר: שבמטפחת הסורג אפלו קשורות הן חבור, מפני שרוצה בקיומו. המשיחות והרצועות שבשק והקפה, תפורות - חבור. קשורות - אינן חבור. ושבאזני כלי חרס, אפלו תפורות - אינן חבור, שאין חבור לכלי חרס. שירים שבכרעי מטה, אוצין⁹ - חבור. רפין - אינן חבור, ושבאזני הזב, אפלו אוצין - אינן חבור.

ג. זה חמר מדרס מבזב: מזרן שהוא מכרך בו את המטה, והכניסו לבית שהמת בתוכו, אף על פי שאין באהל אלא כל שהוא - המטה טמאה, ככלים הנוגעים במת. דרס עליו הזב, בתוך עשרה טפחים - הוא טמא ומטה טמאה, חוץ לעשרה - הוא טהור, ומטה טהורה. מזרן שהוא מכרך בו את המטה, ונגע בהן המת - טמאין טמאת שבעה. פרשו - טמאין טמאת שבעה. נגע בהן השרץ - טמאין טמאת ערב. פרשו - טמאין טמאת ערב. נגעו בהן משקין - פוסלין את התרומה. פרשו פוסלין את התרומה. זה הכלל: כל טמאה שלא שוה מטה למזרן, כגון המת והשק והמשקין - כלם חבור אחד, אפלו עד מאה אמה. וכל טמאה שלא שוה מטה למזרן, כגון טמאת הזב והזבה, עד עשרה טפחים - חבור לטמאה, יתר על כן - אינו חבור. רבי אלעזר בר רבי צדוק אומר משום רבי שמעון בן גמליאל: עד שבעה טפחים.

מסכת פלים מציעא פרק עשירי

א. תבה שהיא מלאה פלים, וקבע לה כסוי¹⁰ - טמאה. היתה ריקנית וקבע לה

כסוי - טהורה. למה זה דומה? לחבית ריקנית שהיא מלאה רוח, ועשה לה מגופה, שהיא טהורה. תבה שהיא טמאה טמאת מת וקבע לה מדרס - טהורה מפלל טמאה ומקבלת טמאה מכאן ולהבא. תבה שחציה פתוח וחציה געול - טמאה מדרס וטמאה טמאת מת. נפתחה מלמעלה - טמאה, מפני שהיא מקבלת מלמעלה. נפתחה מלמטה; רבי מאיר מטמא מדרס, וחכמים מטהרין, מפני שבטל העקר - בטל הטפלה. חמת שנפתחה - הרי זה טמאה, שבתחלה משמשת ישיבה ושכיבה עם מלאכתה, ועכשיו משמשת ישיבה ושכיבה; דברי רבי מאיר, וחכמים מטהרין, מפני שבטל העקר - בטל הטפלה. מודים חכמים לרבי מאיר בכר וקסת של עור שנקרעו, שאף על פי שאינן מקבלין את מה שבתוכן שהן טמאין, ואין צריך לומר בכרים של אריג ושל שק שהם טמאין משום אריג. רבי יוסי אומר: תבת הפלנין שהיא גבוהה עשרה טפחים, ויש לה לזבזב - טמאה, שמתחלה לכה נעשית - להיות עולה ויושב בראשה.

ב. תבה שנותנין עליה שמן במרחץ, טמא טמא מת ואין טמא מדרס. הביא נסר וקבעו מלזבזב ללזבזב להיות יושב עליה - טמאה מדרס, ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. ארבעה לוחין שבארבע זויותיה, אם היו רחבות טפח - טמאות. טבלא העליונה שמרצים עליה את המעות, אף על פי שיש לה לזבזב - טהורה. הביא טבלא אחרת וקבע לה לזבזב להיות יושב עליה - טמאה מדרס. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. סריד של חיטין¹¹, יש לו גפים - טמא אין לו גפים - טהור. הביא נסר וקבע מלזבזב ללזבזב להיות יושב עליו - טמא מדרס. ואינו טמא אלא המשמש את

⁹ הדוקים.

¹⁰ שקבע הכסוי לכלי במסמרים, אפלו הכי טמאה, דכיון דיש בלים בתוכה סופו לפתח.

¹¹ כלי שיש לחיטים שמוניהם עליו כלי תשמישים.

הצריך. שלחנות שבפרכין שאוכל עליו, הביא נסר וקבע מלובז ללובז להיות יושב עליו, אף על פי שקבעו במסמר - טהורין. הביא כסא וקבע לו מלובז ללובז להיות יושב עליו - טמא, ואין טמא אלא המשמש את הצריך. הכוסות שבבמה - הרי אלו טהורין, שלא נעשו אלא לשמש עם הקרקע, והבדדין - טהור, שאינו אלא ישיבת של צער.

מסכת פלים מציצא פרק אחד עשר

א. ערכה שהיא פחותה משני לוגין - הרי היא כקערה, ושעורה בזיתים, ומשני לוגין עד תשעה קבין - אפלו זבין וזבות נדות וילדות, יושבות ושוכבות בתוכה - טהורה ממדרס, וטמאה טמא מת. נסדקה ואינה מעמדת את הרגלים, אלא המים כדי להדיח בה אחת מרגליו - מקבלת טמאת מדרס; דברי רבי יוסי בן רבי יהודה. רבי אומר: כשיחשב עליה. רבי יוסי אומר: נטמאת ונטהרת אפלו עשרה פעמים ביום, כיצד? הניחה בגשמים ונתפחה - טהורה. בקדים ונסדקה - טמאה, מטהרת ומטמאת אפלו עשרה פעמים ביום. נפתחה במוציא זיתים - טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה - רבי מטמא וחכמים מטהרים, ואומרים: עד שיעשה בה מעשהו. יתר על כן, שנסדקה, אפלו זבין וזבות נדות וילדות יושבות ושוכבות בה - טהורה. נפתחה במוציא רמונים - טהורה מכלל הטמאה. חשב עליה - רבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרין, עד שקציע. אמר רבי יוסי: מעשה שהביאו מכפר עריס לפני רבי שמעון בן גמליאל, יותר מששים ערבות, והיה משערן, גדולה לסאה סאה, וקטנה לשני לגין. וקרובים דברים של סאה סאה, מחזקת תשעה קבין.

ב. ערכת הפיסונות¹² שמשני לוג ועד תשעה קבין - בית שמאי אומרים: מדרס. ובית הלל אומרים: טמא מת. והחבית¹³ - בית שמאי אומרים: מלאה ועומדת. ובית הלל אומרים: מלאה ועומדת וצוררה. רבי יהודה אומר: חלוף הדברים. יד הקרדם - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. ואם לא קבעו כל צרכו - הרי זה אינו חבור. מקל שקבעו בקרדם לבקע בו לשעה, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. מסמר שנתנו בדיוסט¹⁴ להיות מסיף עליו - חבור לטמאה, בין בשעת מלאכה ובין שלא בשעת מלאכה. מקל שקבעו בדיוסט, בשעת מלאכה - חבור. שלא בשעת מלאכה - אינו חבור. כסא שקבעו בכלונס - אינו חבור לו. כסא שקבעו בכלונס - טמא, ואינו חבור לו. עשה בו כסא - אין טמא אלא הצריך. וכמה הוא הצריך? מקום ישיבה טפח. כסא שנתנו בבגין, ובנה עליו כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור. קבעו, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו שלא כדרך ישיבתו - טמא. קבעו כדרך ישיבתו - טהור. נתנו למעלה, אפלו כדרך ישיבתו -

¹² פרוש, מה שמוליכין בהן טיט ואבנים מבגין (באור הגר"א).

¹³ הגר"א גורס כאן - 'החמת'.

¹⁴ פרוש, שיש אצל האמן העושה משיחות מקל שיש לו שני ראשיו, דהיינו אחד לצפון ואחד למזרח והוא מכריז עליו את החוט. וקתני במתניתין דאינו חבור, ובש"ממא מקל אחד לא נטמא חבור. וקאמר הכא, דאם קבעו הדיוסט במסמר... (באור הגר"א).

טמא. קבעו, כדרך ישיבתו - טמא. שלא כדרך ישיבתו - טהור.

ג. ארוכה של מטה שעשה לקורות - היא טמאה ומטה טמאה. קבעו - היא טהורה ומטה טמאה. שתי ארכות של מטה שעשאן לקורה - הן טמאות ומטה טמאה. קבעו - הן טהורות ומטה טהורה. מפץ שעשאו לקורה, אף על פי שמשמש בו - טהור. היה טמא ועשאו לקורות - טמא, עד שיקבענו במסמר. כמה דברים אמורים? מלמטה, אבל מלמעלה, קבעו ולא נתן עליו מעזיבה, נתן עליו מעזיבה ולא קבעו - טמא. קבעו ונתן עליו מעזיבה - טהור. מאימתי טהרתו? בית שמאי אמרים? משיחבל. ובית הלל אמרים: משיחבר - דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בית שמאי אמרים, משיחבל ויחבר. ובית הלל אמרים: משיחבל או משיחבר.

ד. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו וילון - הרי הוא טמא טמא-מדרס. הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. רבי אומר: הן הן דברי בית שמאי, אבל בית הלל אמרים: טהור מכלל טמאה, ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהור? משפלה, ואין משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר בו רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצע לפתח קטן - מקבל טמאה מכאן ולהבא. סדין שהוא טמא טמא-מת, ועשאו קלע לספינה - הרי הוא כטמא-מת, ואין מקבל טמאת מדרס; דברי רבי יוסי ברבי יהודה. ורבי שמעון בן גמליאל אומר: טהור מכלל טמאה ומקבל טמאה מכאן ולהבא. ומאימתי טהרתו? משפלה, ואינו משמש מעין מלאכתו. בלה ונשתיר רבו, מלמעלה - טמא. רבו מלמטה - טהור. ואם היה גדול וקצצו, ועשאו קלע לספינה קטנה - מקבל טמאה מכאן ולהבא.

ה. הסדינין והסגוסין שנתנו בארץ, להיות מהלך עליהן, אף על פי שקבעו במסמר - טמא. עשאן לחפות בהן זיזין וכתלים, עמודים וחלונות - מטמאין טמאת אהליו. ואם היתה מחצלת אהל - הרי זו טהורה. אין לה היוצא מן העץ מטמא טמאת אהליו אלא פשתן בלבד. מחצלת שעשאה לאהליו, וחשב עליה לשכיבה - טמאה. עשאה לשכיבה, וחשב עליה לאהליו, עד שלא קשר ראשי המעדינין שלה - טמאה. משקשר ראשי מעדינין - טהורה; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. כיצד? התיירה - טמאה. וקשרה - טהורה. מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. נחלקה לרחבה - טהורה. לארבה, ונשתירו בה שלשה מעדינין שהן ששה טפחים בין מעדן למעדן, טפח מכאן וטפח מכאן - טמאה. פחות מכן - טהורה. ואם מתחלה עשאה לכך, אפלו פחות מכן - טמאה. רבי נתן אומר: שירי מחצלת - שבעה טפחים ושירי המפץ - ששה טפחים.

מסכת פלים בתרא פרק ראשון

א. הנוגע בעמודין שבצדדין, מכאן ומכאן, ובמכבש שעל גבי הקנים, אף על פי שחקוק ומקבל - טהור. ואינו טמא אלא הנוגע בברזל לבד. נדה שמשכה את החבל, ודרסה¹⁵ על הקנה העולה ויורד - הבגד טמא. מעשה באשה אחת שהיתה אורגת בגד בטהרה, ובאת לפני רבי ישמעאל, והיה בודקה. אמרה לו: רבי! יודעת אני שלא נטמא הבגד, אלא שלא היה בלבי לשומרו. מתוך בדיקות שהיה בודקה רבי ישמעאל, אמרה לו: רבי! יודעת אני שנכנסה נדה ומשכה עמי בחבל. אמר רבי ישמעאל: כמה גדולים דברי חכמים! שהיו אמרים: לא נתפון לשומרו - טמא. שוב מעשה, באשה אחת

¹⁵ הנגר"א גורם כאן: "וידענה".

ג. השלחן, והטבלא, והדלפקי; שנפתחו, ונשתיר בהן טפח - טמאים. שלחן שחברו, התחתון - טהור. והעליון - טמא. נתפרק - מקבל טמאה מכאן ולהבא. טבלא שחברה, העליונה - טמאה. והתחתונה - טהורה. נתפרקה - מקבלת טמאה מכאן ולהבא. טבלא שמלאה עצים, ותקעה - טהורה. חפה בנסרים - טמאה. שלחן שחפהו בשיש להיות אוכל עליו, אף על פי שעשה לו עץ רחב להיות מקבל בו את השיש - טהור, שלא עשאו אלא לחזוק, להיות מקבל בו את השיש. הספסלין שבפונדקאות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהם את הרגלים - טהורים. קבע במסמר - טמאין. הספסלין של מלמדי תינוקות, אף על פי שנקובין ומכניסין בהן את הרגלים - טהורין. קבען במסמר - טמאין. ספסל שנתפרק - טהור. סרגו במשיחות או בחבלים - טמא. טרקיש שעשה לו עץ כמין שרתוע להיות אוכל עליו - טהור. עשה לו עץ רחב לצרכיו - טמא. כסא שקבעו בערכה, כדרך ישיבתו - טמא, שלא כדרך ישיבתו - טהור. העשוי בה, בית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על העשוי בה שהוא טהור. ושמאי היה מטמא. על מה נחלקו? על שהביא מקום אחר וקבעו בה, שבית שמאי מטמאין, ובית הלל מטהרין. אמר רבי יוסי: רואה אני את דברי שמאי, שאומר: אפלו מלבן אפלו מבית האמן - טמא.

ד. ישיבת הקרון, התיבה - טהורה. קשרה - טמאה. ושכאחורי הקרון, בין כף ובין כף - טהורה, שאינה אלא ישיבת הצער. ישיבת הסתת, התיבה - טהורה. קשרה - טמאה, מטמאת ומטהרת אפלו עשר פעמים ביום. עור האסלא וחלל שלה - הרי אלו מצטרפין לטפח. הכסא והספסל שלפני המטה - הרי אלו טמאין מדרס. דפין שחובטין עליו את השלחין - הרי זה

שהיתה אורגת מפה בטהרה, ובאתה לפני רבי ישמעאל, והיה בודקה. אמרה לו: רבי! יודעת אני שלא נטמאת המפה, אלא שלא היה בלבי לשומרה. מתוך בדיקות שהיה רבי ישמעאל בודקה, אמרה לו: רבי! יודעת אני שנפסקה נימה וקשרתייה בפי. אמר רבי ישמעאל: כמה גדולים דברי חכמים! שהיו אומרים: אם לא נתפון לשומרו - טמא.

ב. חלדה שגררה את העירה שהוא עתיד להחזירה, והכניסתו לבית שהמת בתוכו, אף על פי שאין באהל אלא כל שהוא - הבגד טמא טמא-מת. דרס עליה הזב בתוך עשרה טפחים - הבגד טמא מדרס. שתי, כל זמן שהוא עתיד לארג - חבור לאריג. גמר מלארג - אינו טמא אלא עד מקום שהוא עתיד לפצע. הנוגע בפסיקות של שתי עד שלש אצבעות, ושל ערב - הרי זה אינו חבור. רבי יוסי אומר: הנוגע בפסיקות של שתי, עד שלש אצבעות - חבור מפני שהכובס אמן מחלירו לתוכו. הנוגע בצמר שעל גבי האימה ובאשויה - טהור. ובכוש ובפקה - טמא. הנוגע בשחר שעל גבי הלכן, ובלכן שעל גבי שחור - טהור. אכל אם היה כלו שחור מצד אחד, והעבירו על גבי לכן, או כלו לכן מצד אחד, והעבירו על גבי שחור - טמא. החרב שפרשה עם יתדות המחרשה - הרי זו טמאה, מפני שהוא מנקר בה. חליות של באר, העין שבמעצד, והעין שבמחרשה, והמסוה שבמעדר, בזמן שהן קבועין - חבור לטמאה ולהזאה. בזמן שהן בפני עצמן - טהורין. המשיחות והרצועות שבמעדר: תפורות - חבור. וקשורות - אין חבור. מכבש של נגר, בזמן שהוא קבוע - חבור לטמאה ולהזאה. נטל - אין חבור, לא לטמאה ולא להזאה. רבי יהודה אומר: אף הנוגע במלבן של מסר הגדול מכאן ומכאן - טהור, ואינו טמא אלא מקום אחיזת יד, מכאן ומכאן, כלפי הברזל.

ב. כופית שהכהנים גובלין בה. וכן כופית של קדרה, אם חקוקין ומקבלין כל שהן - טמאין. ואם לאו - טהורין. מעשה בטבחיו של אונקלוס הגר, שהביא כופתו לפני רבן גמליאל, והיו שם שמונים וחמשה זקנים יושבין. נטלה רבן גמליאל ונסתפל בה, ונתנה לחברו, וחברו לחברו, כשראה שלא אמרו בה דבר, נטל רבן גמליאל חוט מסדינו של תלמידו, שהוא יושב לפניו, ומתחו עליה, ונמצאת חקוקה כל שהוא, וטמאה לו. אם לא נתכונן לחוקקן - טהורים. מצאן חקוקין וחשב עליהן - מקבלין טמאה מכאן ולהבא. חשב עליהן חרש שוטה וקטן, או אדם שאינן שלו - טהורין.

ג. המקציע למשכב - אין פחות משלשה על שלשה. ולמושב - טפח. ולמעמיד - כל שהוא. של עץ - עד שיחוק או עד שיעשה רגלים. הכדור, והאימון, והקמיצ, והתפלין, וכסת עגלה, שנקרעו, אם מקבלין את מה שבתוכן - טמאין. רבי יהושע בן קרחה אומר, משום רבי אליעזר בן עזריה: אף מטבילין כמו שהן.

ד. האכף - טמא מושב. והתפוס שלו - טמא מרכב. ושאר כל תפוסות שבצדדין, אם היו רחבות טפח - טמאות. רבי שמעון אומר: שלשה מרכב ושלשה מושב. וריז האשקלוני, ומדוכה המדיית והתפוס - אלו שלשה מרכב. ישיבת הסוס והאנקה והאכף - אלו שלשה מושב. המטה, הכר והכסת של מת; רבי מאיר אומר: אין מטמאין מדרס. וחכמים אומרים: מטמאין מדרס, מפני שהנשים יושבות עליהן ומבכות את מתיהן, והכל שוין שהן טמאין טמאת מת. שלשה מטות הן: העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. שכורמים עליה כלים - טמאה טמא-מת. ושל מלבני בני לוי - טהורה מכלום. שלש עריסות הן: העשויה לשכיבה - טמאה מדרס. ושל בנות - טמאה טמא מת. ושל סרגין ושל צירין - טהורה מכלום. שלש סבכות הן:

טמא טמא-מת. ספסלין שבמרקח. זה הכלל: כל שנטל ואין רגליו נטלות עמו, בין של עץ ובין של אבן - טהור, וכל שנטל ורגליו נטלות עמו, של עץ - טמא. של אבן - טהור. מכבש של אושכף שהוא מותח עליו את העור, ומניח עליו את האבן, אף על פי שחקוק ומקבל - טהור. ואין בו משום כלי קבול.

מסכת כלים בתרא פרק שני

א. כפת חלקה שאין בה גבה טפח - טהור, ושיש בה גבה טפח; רבי מאיר ורבי שמעון מטמאין, רבי יוסי ורבי אלעזר ברבי צדוק מטהרין. אמר רבי מאיר: מעשה באחד שכפת שתי כפין של תמרה להיות יושב עליה. ובא מעשה לפני חכמים וטמאוה. אמר רבי שמעון: מעשה באחד שהביא גרופית של זית שהוא משפה כמגדל לפני רבי עקיבה, ואמר: על זו הייתי יושב, וטמאוה לו. ראה תלמידיו תוהין, אמר להן: מה לכם תוהין? כעורה מזה טמא רבי יהושע. אמר רבי יוסי: מעשה בארבעה זקנים שהיו יושבין אצל רבי אלעזר בן עזריה חרש בצפורי, רבי חצפית המתרגמן ורבי ישכב הסופר, ורבי חלפתא אבא, ורבי יוחנן בן נורי, והביא לפניהם אחד - ראש כלונס שהוא נטל ברהיטני, ואמר: על זה הייתי יושב, וטהרוה לו. אמר רבי אלעזר ברבי צדוק: ראשי כלונסאות היו בהר הבית, שעליהן אמנין יושבין ושפין את האבנים, ולא חשו להן חכמים משום טמאה. וכן היה רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: שני כפותין היו בבית אבא, אחד טמא ואחד טהור, אמרתי לפני אבא: מפני מה זה טמא, וזה טהור? אמר לי: זה שהוא חקוק - טמא, וזה שאין חקוק - טהור, ועליו ישב חגי הנביא. וכלן, אם לא נתכונן לחוקקן - טהורין. מצאן חקוקין וחשב עליהן - מקבלין טמאה מכאן ולהבא. חשב עליהן חרש שוטה וקטן, או אדם שאינן שלו - טהורין.

שֶׁל זְקֵנָה - טְמֵאָה מִדֶּרֶס. וְשֶׁל יְלָדָה -
 טְמֵאָה טְמֵאָה מֵת. נִקְרָעָה וְאֵינָהּ מְקַבֵּלֶת רֵב
 הַשֵּׁעָר - טְהוֹרָה מִכָּלֹם. שְׁלֹשָׁה סְנָדְלִין הֵן:
 שֶׁל אָדָם - טְמֵאָה מִדֶּרֶס. שֶׁל בְּהֵמָה שֶׁל
 מִתְכָּת - טְמֵאָה טְמֵאָה מֵת. וְשֶׁל שְׁעָם וְשֶׁל
 צִפְיָרָה - טְהוֹרָה מִכָּלֹם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר:
 כָּל הַפְּרָקְלִינִין - טְהוֹרִים. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים
 שְׁלֹשָׁה פְּרָקְלִינִין הֵן: שֶׁל צָדִי חַיָּה וְעוֹף -
 טְמֵאָה מִדֶּרֶס. וְשֶׁל הַגָּבִין - טְמֵאָה טְמֵאָה-מֵת.
 וְשֶׁל קִיּוֹן - טְהוֹר מִכָּלֹם. רַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרַבִּי צְדוֹק אוֹמֵר: כֹּף שֶׁל מֵאֲזָנִים - שֶׁהוּא
 טְמֵאָה טְמֵאָה-מֵת וְטָלָאוּ עַל שׁוּלֵי הַמִּיחָם
 מִבְּפָנִים, בֵּין נָקוֹב וּבֵין שְׂאִינוּ נָקוֹב - טְמֵאָה.
 מִבְּחוּץ, נָקוֹב - טְמֵאָה. וְשְׂאִין נָקוֹב - טְהוֹר.
 טָלָאוּ עַל צִדּוֹ מִבְּפָנִים, נָקוֹב - טְמֵאָה. שְׂאִינוּ
 נָקוֹב - טְהוֹר. מִבְּחוּץ, בֵּין נָקוֹב וּבֵין שְׂאִינוּ
 נָקוֹב - טְהוֹר.

19 OCT	ראשון Sunday	כז 27	בבלי: זבחים לה ירושלמי: סוטה מא תוספתא: כלים מצינא ז נ"ך: מיכה ה רמב"ם: טוען ונטען ב	נץ החמה.....7:12 סו"ז קרי"ש - גר"א...9:56 סו"ז תפלה - גר"א...10:50 צה"כ לשיטת ר"ת...7:22	עלות השחר.....5:59 סו"ז קרי"ש - פג"א...9:20 סו"ז תפלה - פג"א...10:26 שקיעה.....6:09
20 OCT	שני Monday	כח 28	בבלי: זבחים לו ירושלמי: סוטה מב תוספתא: כלים מצינא ח נ"ך: מיכה ו רמב"ם: טוען ונטען ג	נץ החמה.....7:13 סו"ז קרי"ש - גר"א...9:56 סו"ז תפלה - גר"א...10:51 צה"כ לשיטת ר"ת...7:20	עלות השחר.....6:00 סו"ז קרי"ש - פג"א...9:20 סו"ז תפלה - פג"א...10:27 שקיעה.....6:07
21 OCT	שלישי Tuesday	כט 29	בבלי: זבחים לז ירושלמי: סוטה מג תוספתא: כלים מצינא ט נ"ך: מיכה ז רמב"ם: טוען ונטען ד	נץ החמה.....7:14 סו"ז קרי"ש - גר"א...9:57 סו"ז תפלה - גר"א...10:51 צה"כ לשיטת ר"ת...7:19	עלות השחר.....6:01 סו"ז קרי"ש - פג"א...9:21 סו"ז תפלה - פג"א...10:27 שקיעה.....6:06
22 OCT	רביעי Wednesday	ל 30	בבלי: זבחים לח ירושלמי: סוטה מד תוספתא: כלים מצינא י נ"ך: נחום א רמב"ם: טוען ונטען ה	Rosh Chodesh Cheshvan נץ החמה.....7:15 סו"ז קרי"ש - גר"א...9:57 סו"ז תפלה - גר"א...10:51 צה"כ לשיטת ר"ת...7:17	עלות השחר.....6:03 סו"ז קרי"ש - פג"א...9:21 סו"ז תפלה - פג"א...10:27 שקיעה.....6:04
23 OCT	המישי Thursday	א 1	בבלי: זבחים לט ירושלמי: סוטה מה תוספתא: כלים מצינא יא נ"ך: נחום ב רמב"ם: טוען ונטען ו	Rosh Chodesh Cheshvan נץ החמה.....7:17 סו"ז קרי"ש - גר"א...9:57 סו"ז תפלה - גר"א...10:51 צה"כ לשיטת ר"ת...7:16	עלות השחר.....6:04 סו"ז קרי"ש - פג"א...9:21 סו"ז תפלה - פג"א...10:27 שקיעה.....6:03
24 OCT	ששי Friday	ב 2	בבלי: זבחים מ ירושלמי: סוטה מו תוספתא: כלים בתרא א נ"ך: נחום ג רמב"ם: טוען ונטען ז	נץ החמה.....7:18 סו"ז קרי"ש - גר"א...9:58 סו"ז תפלה - גר"א...10:52 צה"כ לשיטת ר"ת...7:15	עלות השחר.....6:05 סו"ז קרי"ש - פג"א...9:22 סו"ז תפלה - פג"א...10:28 שקיעה.....6:02
Candle Lighting 5:44 הדלקת נרות					
25 OCT	שבת Shabbos	ג 3	בבלי: זבחים מא ירושלמי: סוטה מז תוספתא: כלים בתרא ב נ"ך: חבקוק א רמב"ם: טוען ונטען ח	נץ החמה.....7:19 סו"ז קרי"ש - גר"א...9:58 סו"ז תפלה - גר"א...10:52 צה"כ לשיטת ר"ת...7:13	עלות השחר.....6:06 סו"ז קרי"ש - פג"א...9:22 סו"ז תפלה - פג"א...10:28 שקיעה.....6:00
Shabbos Ends 7:13 זמן מוצש"ק					

דו"כ'ן זאגן "תקון חצות" ווערט מען געראטעוועט פון גנבים.

(ספר המדות אות גנבה וגזלה חלק ב' סימן ה')